

EP^α

2022/2023

Vážení a milí čtenáři,

svět okolo nás se v posledních dvou letech mění takovou rychlostí, že stačíme reagovat pouze na ty podněty, které se nás bezprostředně dotýkají nebo které máme v pracovní náplni. Společnost si snad pomalu začíná uvědomovat, že pandemie, kterou obdarovala svět Čína, je problémem nejen zdravotním, ale také sociálním a politickým. Problémem, který nás nutí hledat řešení, ale který zároveň zbořil či ještě zboří řadu věcí, vztahů a dějů, o kterých jsme se bláhově domnívali, že jsou neměnné. Moc bych si přál, a věřím, že toto přání se mnou sdílí i všechny kolegyně a kolegové z Nakladatelství Academia, aby naše knihy zůstaly jedním z ostrovů racionality a jistoty v oceánu dezinformací a lží. Aby mohla Academia tento úkol splnit, potřebuje nejen autory a vědce z pracovišť Akademie věd České republiky a z dalších vědeckých center, nejen redaktory a knihkupce, ale především vás, čtenáře. Zůstaňte nám prosím nakloněni.

Jiří Padevět

ISBN 978-80-200-3239-3

obsah

4	Mimo edice – humanitní vědy	115	Právo – etika – společnost
40	Mimo edice – přírodní vědy	116	Průvodce
	49 1938–1953	120	První republika
	54 21. století	121	Spisy Jakuba Demla
	59 Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria	123	Spisy Julia Fučíka
	60 Atlasy	124	Spisy Stanislava Komárka
	61 České kino	126	Spisy Vladimíra Macury
	62 České moderní dějiny	128	Spisy Ferdinanda Peroutky
64	Dílo Jana Amose Komenského	129	Společnost
	66 Drama	136	Studentské práce
	67 Europa	138	Šťastné zítřky
	79 Galileo	143	Theatrológica
	82 Gerstner	144	Zoologické klíče
	84 Historie	145	Živá a neživá příroda
	94 Judaica	147	Popularizace vědy
98	Knižní kultura	148	Živa
100	Lingvistika	150	Strategie AV21
102	Literární řada	152	Věda kolem nás
	104 m	154	Jmenný rejstřík
	105 Orient	157	Rejstřík titulů
	107 Paměť		

Mimo edice – humanitní vědy

Nakladatelství Academia vydává část své produkce i mimo edice. Knihy z oblasti humanitních věd mají široký záběr – čtenář zde nalezne nejpestřejší témata od jazykových příruček přes monografie významných osobností až po knihy věnované dílu a době Williama Shakespeara.

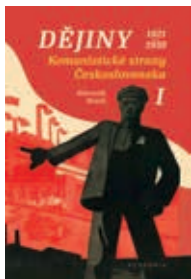
Biografický slovník českých zemí – HI–Hol (25. sešit)

Pětadvacátý sešit *Biografického slovníku českých zemí* předkládá čtenářům životopisy osobností, jejichž jméno začíná písmeny HI–Hol, a představuje další svazek rozsáhlého encyklopedického projektu, který vzniká ve spolupráci dnes už s více než stovkou autorů z akademických, univerzitních a dalších pracovišť pod vedením Biografického oddělení Historického ústavu AV ČR. V jeho rámci bude zpracováno na 25 000 biogramů osobností všech dob a oborů lidské činnosti spjatých s českými zeměmi (bez rozdílu etnického původu), jež se narodily, žily a pracovaly v uvedeném teritoriu, a to i pokud zde strávily jen část svého života.

Zdeněk Doskočil (ed.)

PhDr. Zdeněk Doskočil, Ph.D., (1978), vedoucí oddělení biografických studií Historického ústavu AV ČR. Zaměřuje se na soudobé dějiny, zvláště na období normalizace.

**Vychází v koedici
s Historickým ústavem AV ČR**

Dějiny Komunistické strany Československa I (1921–1939)

KSČ představovala v československých a českých dějinách 20. století důležitou politickou sílu. Vznikla v roce 1921 z plurality rozličných uskupení, v níž levicová opozice uvnitř sociální demokracie hrála sice ústřední, nikoli však výlučnou roli. Ve druhé polovině 20. let procházela KSČ procesem bolševizace. Léta 1929–1935 bývají v literatuře o dějinách KSČ charakterizována jako etapa vyhoceného sektářství taktické linie komunistického hnutí jako celku, které vyplývalo z dobové kominternovské teze o „sociálfašismu“ a bojové taktiky „třída proti třídě“. Teprve v roce 1935 s novou taktikou tzv. lidové fronty, ordinovanou z Moskvy, nastoupila KSČ pozvolna cestu ke státoprávní politice obrany země proti fašismu, která z ní do roku 1945 vytvořila všenárodní stranu vykračující vstříc monopolu moci.

Dějiny Komunistické strany Československa III (1948–1969)

Publikace shrnuje období v letech 1948–1969. V té době byly v Československu završeny poválečné systémové změny a zároveň nejen stát, ale i česká a slovenská společnost prošly důležitými a často dramatickými proměnami. Výraznou proměnou prošla KSČ v 60. letech, došlo k liberalizaci, která se projevila nejen snahou o změnu hospodářské politiky, ale také uvolněním cenzury, zmírněním třídních hledisek v kádrové politice a větší mírou osobní svobody lidí. Tyto změny vyvolávaly zejména v SSSR pocit, že strana nemá vývoj pod kontrolou a že socialismus je v Československu ohrožen. Důsledkem byl vojenský zásah států Varšavské smlouvy a okupace Československa 21. srpna 1968. Následná kapitulace Dubčekova vedení KSČ a předání moci skupině prosovětských politiků znamenaly konec pokusů o reformu socialismu a jeho sloučení se svobodou.

Jakub Rákosník,
Pavel Marek (eds.)

Doc. PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D., (1977) působí na Filozofické fakultě UK. Vyučuje též sociální politiku a hospodářské dějiny na Univerzitě Jana Amose Komenského Praha. Specializuje se především na dějiny sociálních států, historickou metodologii a komparativní dějiny meziválečného období.

Prof. PhDr. PaedDr. Pavel Marek, Ph.D., (1949) je emeritním profesorem katedry historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Odborně se zabývá českými dějinami 19. a 20. století.

Jiří Kocian (ed.)

Prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc., (1956) je český historik. V rámci své vědecké činnosti se zaměřuje na české a československé dějiny po roce 1945, konkrétně na vývoj politického systému a politického stranictví.

Martin Rychlík

PhDr. Mgr. Martin Rychlík, Ph.D. et Ph.D., (1977) vystudoval etnologii a dějiny a teorii kultury na Filozofické fakultě UK. V roce 2009 absolvoval stáž na Tokijské univerzitě (komunikace vědy). Od roku 2013 píše pro *Lidové noviny* (věda, výzkum, vysoké školství).

Dějiny lidí

Pestrost lidstva v 73 kapitolách představujících tzv. kulturní univerzalie

Všichni lidé všech dob si dávají jména, mají vymezenou rodinu a příbuzné, dávají si dary, zdobí svá těla, pečují o vlasy, počítají, užívají gest, zhotovují nástroje, dělí si práci, znají zákony, truchlí či tancují. Roku 1945 pořídil kulturní antropolog George P. Murdock na základě nasbíraných dat klasický soupis tzv. kulturních univerzálií čili jevů, jež jsou společné všem lidským společnostem v čase a prostoru. Bohatě ilustrovaná kniha z této evidence vychází a v 73 tematických kapitolách nastiňuje neuvěřitelnou pestrost – a zároveň základní stejnost – nás všech, tedy lidí. Základem práce, která též představuje stovky rozličných etnik (Inuity, Maory, Pygmeje aj.) či etnologické koncepty, bylo přes sedmdesát dílů seriálu *Antro*, který po dva roky vycházel v sobotních *Lidových novinách* (příloha *Orientace*).

Martin Rychlík

↑

Dějiny skalpování

Zakrvácené kštice, trofeje a významy

Knižní studie pojednává o historii skalpování s důrazem na indiánské kultury Severní Ameriky. O skytském skalpování v Eurasii psal již antický Hérodotos před 2500 lety a jeho svědectví potvrzují osteologické doklady z Altaje (Pazyryk) či Sibiře (Ajmyrlyg). Stopy skalpování nese dětská lebka z dánského močálu (Dyrholmen), zprávy najdeme i ve středověkých kronikách. V Americe bylo odnětí vlasů významným činem z řady důvodů (trofeje, magie), a to jak v předkontaktním období, tak po příchodu Evropanů, kteří vyhlásili odměny za indiánské skalpy. Kniha osvětluje významy skalpování v původním prostředí, ale všímá si i dnešní etiky vystavování těchto „artefaktů“ či odrazů v kultuře. Od roku 1906, kdy Georg Friederici vydal disertaci na toto téma, jde o vůbec nejucelenější práci.

Dějiny české literatury v protektorátu Čechy a Morava

Cílem knihy je pochopit proměny české literatury mezi zářím 1938 a květnem 1945 neboli jak ji měnily a formovaly události jako německá okupace, protektorát Čechy a Morava, vypuknutí 2. světové války, proměny situace na frontách až po osvobození Československa. Stranou nezůstává ani specifická domácí „předehra“ k těmto dějům, tedy období po mnichovském diktátu a během druhé republiky. Kniha sleduje souvislost mezi tvůrčí volbou tématu a okolnostmi, za nichž probíhala. Nevěnuje se přitom jen literatuře v užším slova smyslu, tj. poezii, próze a dramatu s uměleckými ambicemi a pro dospělé, ale též literatuře faktografické a populární, jakož i literatuře pro děti a mládež. Stranou nezůstávají ani vztahy mezi literaturou a divadlem, rozhlasem či filmem nebo literární rozměr dobového městského folkloru či školní literární výchova.

Pavel Janoušek
a kol.

Prof. PhDr. Pavel Janoušek, DSc., (1956) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Zabývá se historií a historickou poetikou české literatury (zejména dramatu a prózy 20. století), teorií literatury a divadla a literární lexikografií.

**Koedice s Ústavem
pro českou literaturu AV ČR**

Emigranti z bývalého ruského impéria v Československu (1918–1945) Biografický slovník

Biografický slovník představuje jak životopisné údaje, tak i vědeckou a kulturní činnost emigrantů z území bývalého ruského impéria, kteří po roce 1917 přišli do Československa. Slovníkovou formou jsou zde prezentovány údaje tištěných pramenů, archivních dokumentů a zvukových záznamů pamětníků. Přestože je pozornost věnována všem sociálním vrstvám ruskojazyčné emigrace, zdůrazněny jsou především ty osobnosti, které ve svých oborech zaujaly v meziválečném Československu významné postavení, podílely se na rozvoji československé vědy, kultury, umění a řady dalších oborů a odvětví, případně dosáhly úspěchů jak ve svém novém domově, tak ve světě.

Dana Hašková
a kol.

PhDr. Dana Hašková (1965) pracuje ve Slovanském ústavu AV ČR. Od roku 1994 se věnuje výzkumu dějin ruské emigrace v meziválečném Československu se zaměřením na prosopografii.

Publikace vychází i v ruštině pod názvem *Predstaviteli emigracii s territorii byvshej Rossijskoj Imperii v Českoslovakii (1918–1945). Biografičeskij slovar*

**Knihy vychází v rámci
Strategie AV21**

**Koedice se Slovanským ústavem
AV ČR**

Pavel Vlček (ed.),
Pavel Zahradník

Prof. PhDr. Pavel Vlček (1948), historik umění se specializací na architekturu 16.–19. století. Před rokem 1989 působil v muzejnictví a v oblasti památkové péče, vědecké a pedagogické činnosti se mohl věnovat až od devadesátých let (Ústav dějin umění AV ČR a Fakulta architektury ČVUT). Mimo jiné byl editorem čtyř svazků řady Umělecké památky Prahy.

PhDr. Pavel Zahradník (1951), historik se zaměřením na stavebněhistorické průzkumy a barokní architekturu, pracovník státní památkové péče.

William Taubman

William Taubman (1940) je americký politolog a odborník na moderní ruskou a sovětskou historii. Jeho životopis Nikity Chruščova byl v roce 2003 oceněn Pulitzerovou cenou a Americkou cenou literární kritiky. Je profesorem Armherst College v Massachusetts.

Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách

Druhé, rozšířené vydání encyklopedické publikace (1. vydání 2004), která zahrnuje období zhruba od začátku 14. století (kdy díky dochovaným písemným pramenům tvůrci stavebních památek začali vystupovat z anonymity) až do druhé poloviny 20. století. Jednotlivá hesla obsahují všechna dnes známá fakta, včetně biografických údajů. Autoři do medailonů zapracovali také nejnovější výsledky archivních výzkumů, dosud nepublikovaných; pokud architekti či stavitelé působili i mimo území dnešní České republiky, uvádí slovník i tato jejich díla. Publikace je nepostradatelnou příručkou nejen pro historiky, historiky umění a památkáře, ale i pro všechny, kdo se zajímají o architekturu a stavební památky.

Druhé, rozšířené vydání

Gorbačov – život a doba

Autor v rozsáhlém životopise jedné ze stěžejních postav závěru a rozuzlení éry studené války mezi Západem a Východem sleduje Michaila Gorbačova od nejtutějšího dětství v zapadlé povolžské vsi. Zaznamenává jeho politický vzestup do samého centra sovětské politické moci, jeho postupné chápání neudržitelnosti sovětského systému, střet se starou bolševickou gardou i osudovým rivalem Borisem Jelcinem, způsob, jímž okouzloval západní politický svět i závěrečné fáze jeho éry, kulminující pučem a postupnou ztrátou moci. Gorbačovův poutavý životní příběh, sahající do roku 2016, je nejen zasvěcenou analýzou převratné doby. Je také plný živých detailů a postřehů nejbližších spolupracovníků i největších státníků své doby.

Přeložili Jaroslav Veis a Veronika Maxová

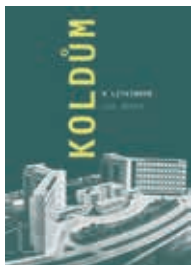
Jiní viktoriáni Studie o sexualitě a pornografii v Anglii v polovině 19. století

Studie se věnuje autorům, čtenářům i textům viktoriánské literatury o sexualitě šířeji a viktoriánské pornografii úžeji, a nabízí tak revoluční pohled na podhoubí viktoriánské kultury. To, jak tato témata viktoriáni vnímali, vzbuzuje překvapení a podiv dodnes – také vlivem toho, jak se naše vnímání viktoriánů samotných neustále mění spolu se stavem současného bádání, jež jim navrácí plně historické rozměry. Těžiště knihy tvoří rozbor jedenáctisvazkové anonymní autobiografie *Můj tajný život* a čtyř pornografických románů – ten vrhá nepřímé, nicméně fascinující světlo na klasická díla viktoriánské literatury – a přehled podivuhodné hojnosti viktoriánských publikací věnovaných sebemrškačství. Knihu zakončuje kapitola nabízející obecnou teorii pornografie coby sociologického jevu.

Přeložil David Vichnar

Steven Marcus

Steven Marcus (1928–2018) byl emeritním profesorem humanitních věd na Columbia University. Je autorem prací *Dickens: From Pickwick to Dombey* (Dickens: od Pickwickova k Dombeyovi) a *Freud and the Culture of Psychoanalysis* (Freud a kultura psychoanalýzy). Jeho eseje a recenze se objevily v mnoha časopisech, např. v *Commentary*, *The New York Review of Books*, *Partisan Review* a *The New Statesman*.

Koldům v Litvínově

Koldům v Litvínově je unikátní stavbou, která měla nájemníky naučit v padesátých letech minulého století žít kolektivně. Zároveň jim měla šetřit čas a nabídnout vše, co člověk potřebuje, pod jednou střechou. V domě se stovkami bytů bylo možné zajít v přezůvkách pro děti do mateřské školy, jeslí, do prádelny, odskočit si od plotny do samoobsluhy anebo si zajít v zástěře přes chodbu ke kadeřníkovi nebo krejčímu. Samozřejmostí byla restaurace přímo v jednom z pater domů. Na odpolední čaj nebo sobotní taneční zábavu se jezdilo výtahem. Unikátní dům měl moderní ženu osvobodit od jejích domácích povinností, aby se mohla plně věnovat práci v továrně nebo v úřadu. Jak experiment dopadl? Jak na počátky domu vzpomínají ti, kteří se do něj nastěhovali jako první a jak bydlení v Koldomu vnímají lidé dnes? Poznamenal vztahy a pořádek v domě konec socialistické éry? Koldům je stavbou, kde život mezi jeho stěnami po desetiletí dokonale ilustroval život v naší společnosti.

Jan Beneš

Jan Beneš je novinář a reportér Českého rozhlasu. Na severozápad Čech se přistěhoval z Prahy v roce 1997. S geniemi loci Sudet a míst po desetiletí spjatých s těžbou uhlí se dodnes seznamuje – podle něj je jen málo regionů, kde je historie stále tak hmatatelně živá, kde minulost proměnila nejen krajinu, ale i duši lidí, kteří v ní žijí.

Jan Budňák,
Štěpán Zbytovský,
Peter Becher,
Steffen Höhne,
Manfred Weinberg
(eds.)

Mgr. Jan Budňák, Ph.D., (1978)
pracuje v Ústavu germanistiky,
nordistiky a nederlandistiky
Filozofické fakulty Masarykovy
univerzity.

Mgr. Štěpán Zbytovský, Ph.D.,
(1977) působí v Centru Kurta
Krolopa pro německou literaturu
v Čechách na Filozofické fakultě
Univerzity Karlovy.

Tomislav Volek,
Milada Jonášová

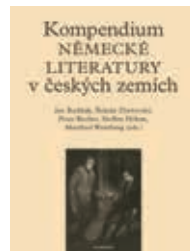
Doc. PhDr. Tomislav Volek (1931)
vystudoval na FF UK v Praze
hudební vědu a historii.
V roce 2017 byl zvolen čestným
členem salcburské Akademie für
Mozart-Forschung.

PhDr. et Mgr. Milada Jonášová,
Ph.D., (1973) vystudovala
hudební vědu na FF UK a teologii
na KTF UK v Praze. Badatelsky
se orientuje na život a dílo
W. A. Mozarta, dobovou recepci
jeho díla, filologii dobových opisů,
italskou operu a duchovní hudbu
18. století.

Kompedium německé literatury v českých zemích

Tato publikace nabízí obšírný přehled dějin německé literatury v českých zemích od osvícenství, představuje její klíčové žánry a témata, významné kontexty literárního života a v neposlední řadě diskutuje možnosti jejího teoretického uchopení. Oproti pojetím, která jasně oddělují pražskou německou literaturu od tzv. sudetoněmecké, vychází kompedium z novějšího chápání německé literatury v českých zemích jako komplexního pole vzájemných interakcí a napětí v mezikulturních a regionálních souvislostech.

Vychází v koedici s Ústavem pro českou literaturu AV ČR
a Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy

L'opera come un evento festivo

Sedmý svazek ediční řady „L'opera italiana nei territori bomei durante il Settecento“ zahrnuje příspěvky konference „L'opera come un evento festivo“, konané v září 2021 v Českém Krumlově v rámci Festivalu barokních umění při příležitosti provedení serenaty Antonia Draghiho *L'oblighi dell'Universo*, komponované pro císaře Leopolda I. a provedené roku 1680 k oslavě jeho narozenin na pardubickém zámku. Jednotlivé konferenční příspěvky referentů z Itálie, Německa, Rakouska a České republiky se zaměří především na aspekt slavnostnosti v kontextu dvorních i městských divadel, a to v nejrůznějších lokalitách, včetně samotného Českého Krumlova.

Jiří Mikulec
a kol.

Křížové cesty v Čechách a na Moravě

Kniha je dílem patnáctičlenného autorského kolektivu historiků, památkářů, odborníků z oblasti dějin umění a etnologie. Publikace v úvodu seznamuje s křížovými cestami jako s pozoruhodným historickým a uměleckým fenoménem, ukazuje jejich místo v náboženském a kulturním životě širokých společenských vrstev od 17. století do současnosti. Dále obsahuje sto medailónků významných křížových cest v České republice. Jedná se o reprezentativní výběr, který zahrnuje především cesty památkově chráněné. Ke každé cestě jsou uvedeny historické údaje o jejím vzniku, popis současného stavu, její přístupnost, případně legendy a pověsti s ní spojené. Součástí každého medailónku jsou také fotografie. Publikace je určena jak zájemcům o památky a dějiny náboženského života, tak také turistům, kteří hledají zajímavý cíl pro svá putování.

Prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc., (1962) je vědeckým pracovníkem Historického ústavu Akademie věd ČR a vyučujícím na Pedagogické fakultě UK. Zabývá se českými dějinami ve středoevropském kontextu, zejména náboženskou, kulturní a politickou problematikou raného novověku. Je autorem řady knih a studií na tato témata.

Michal Jareš

Případ Clifton: Monografie jednoho sešitu

Cliftonka (nebo také „kliftonka“) je pojmenování, které se stalo – podobně jako označení „rodokaps“ – zástupným pro sešitové řady s uzavřeným obsahem a hlavním hrdinou Léonem Cliftonem. Již od svého vzniku byly přitom cliftonky (sešity jinak označené titulem Detektivní novelly) chápány jako četba velmi nízká, proti které by se mělo neustále bojovat. O oblibě sešitů ovšem svědčí to, že v mnoha reedicích vyšlo 275 sešitů. Kniha se věnuje nejen vzniku a popisu celého fenoménu detektivních sešitů u nás, ale přináší i zcela nepostradatelný a velmi podrobný katalog všech dostupných případů našeho prvního českého seriálového detektiva.

Mgr. Michal Jareš, Ph.D., (1973) je literární historik, lexikograf, editor a básník, pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Dlouhodobě se věnuje české a slovenské literatuře 20. a 21. století v celé její šíři (od populární literatury až po experimentální poezii). Je mj. spoluautorem knih *Svět rodokapsu* (2003, s Pavlem Janáčkem), *Dějiny československého komiksu 20. století* (2015, s Pavlem Kořínkem, Martinem Foretem a Tomášem Prokúpkem), *Dějiny české detektivky* (2019, s Pavlem Mandysem), resp. v kolektivních dílech *Česká literární nakladatelství 1949–1989* (Academia 2014) a *Český literární samizdat* (Academia 2018).

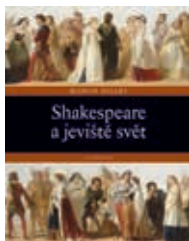

Martin Hilský

Shakespeare a jeviště svět

Shakespeare a jeviště svět je pokusem nahlédnout na Shakespearovo dílo jak v jeho úplnosti, tak v kontextech jeho vzniku, tedy anglické renesance. Chce být především pozváním do fascinujícího světa Shakespearovy imaginace, která je chápána v nejširším smyslu – patří do ní představy o světě, o řádu přírody a člověka, o vztahu mezi bytím a zdáním, skutečností a snem, realitou a iluzí. Chronologicky řazené studie a eseje nabízejí pohled na vývoj Shakespearovy komedie, tragédie, historické hry, romance i na všechna jeho básnická díla včetně *Sonetů*. Kniha má stejnou strukturu a členění jako souborné vydání Shakespearova *Díla* – může tedy mimo jiné sloužit i jako svébytný a rozsáhlý komentář ke kompletnímu vydání díla Williama Shakespeara v češtině.

Druhé vydání, dotisk

Martin Hilský (1943) je emeritní profesor anglické literatury na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, překladatel z angličtiny, shakespeareolog. V roce 2015 získal hlavní Národní cenu projektu Česká hlava za překlad kompletního díla Williama Shakespeara do češtiny.

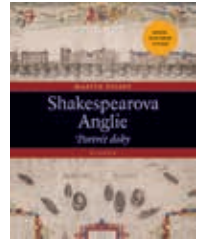
William Shakespeare (1564–1616) byl anglický básník, dramatik a herec, který bývá považován za největšího anglicky píšícího spisovatele a celosvětově nejvýznamnějšího dramatika.

Shakespearova Anglie Portrét doby

Martin Hilský, nejvýznamnější český znalec díla Williama Shakespeara, v této knize představuje přelomovou dobu, v níž vznikala velká díla alžbětinské literatury a která měla pro anglickou společnost a civilizaci formativní význam. Na širokém plátně se pokouší podat její ucelený obraz: od záležitostí politických a dějinně významných přes otázky náboženské a filozofické až k hmotné kultuře a dějinám každodennosti. Text se opírá o autorovu úžasnou důkladnost a přesnost a vychází z neuvěřitelného množství nastudovaného materiálu, který je čtenáři zpřístupněn prostřednictvím pečlivě zpracovaného poznámkového aparátu. Martin Hilský disponuje jedinečným darem podávat svůj výklad tak, že je srozumitelný i laikovi, přestože si drží nejvyšší odborný standard. Kniha získala ocenění Kniha roku Magnesia Litera 2021.

již vyšlo

William Shakespeare Dílo

V českém prostředí unikátní vydavatelský počin předkládá čtenáři v jednom svazku kompletní dílo Williama Shakespeara, tj. všechny hry tragické, komediální, historické i tzv. romance spolu se *Sonety*, dalšími básnickými skladbami (např. *Venuše a Adonis* či *Znásilnění Lukrécie*) a díly spornými a apokryfními, a to vše v překladu jediného člověka, předního českého anglisty a shakespeareologa Martina Hilského. Kompletní dílo je doplněno úvodní studií, každá hra či báseň je uvozena stručnou charakteristikou a technickým popisem a celek uzavírá přehledný rejstřík shakespeareovských postav.

Přeložil Martin Hilský

Druhé vydání, dotisk

Alena
Lochmannová,
Miroslav Šafr

Ti, kteří se rozhodli

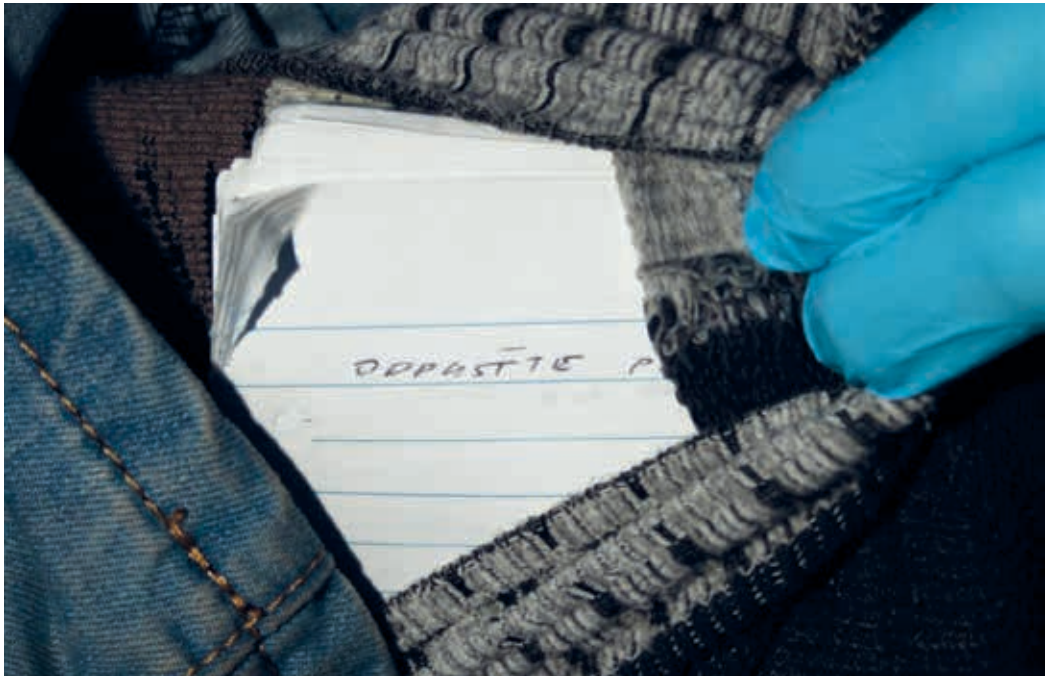
Sebevražda. Tajemná, skrytá, uzavřená v hloubce srdce a přesto na očích, tichá, často však hřmotná, decentní nebo surová, upozorňující či nic neříkající, odporná, jindy hodná obdivu, nečekaná, varující... definitivní. Tato kniha představuje fenomén sebevraždy a otevírá diskusi o jednání směřujícím k dobrovolnému ukončení života vlastní rukou. Opírá se o obecně známé a historicky deklarované teorie i praktické zkušenosti, naslouchá vyprávění novodobých policistů, koronerů a soudních lékařů, kteří se posuzováním sebevražedných náleží zabývají, a věnuje se tomu poslednímu, co sebevrah někdy světu zanechává – dopisům na rozloučenou. Je o nesnesitelnosti bytí. O lidech vyhnaných nepříznivými okolnostmi za tenkou hranici mezi životem a smrtí. O těch, kteří se rozhodli.

Ing. Alena Lochmannová, Ph.D., MBA, (1987) je česká etnologka působící na Fakultě zdravotnických studií ZČU, jejímž dlouhodobým výzkumným zájmem jsou reprezentace tělesných modifikací (nejen) odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody. Dále se zaměřuje na problematiku radikalizace a extremismu a témata medicínské antropologie.

MUDr. Miroslav Šafr (1973) je soudní lékař a znalec v oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, působící v Ústavu soudního lékařství LF UK a FN Hradec Králové. Jeho specializací jsou střelná poranění a sebevražedná fenomenologie.

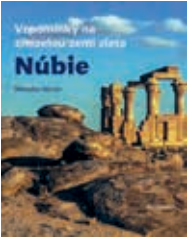

Miroslav Verner

Núbie

Vzpomínky na zmizelou zemi zlata

Núbie, země na rozhraní středomořského světa a subsaharské Afriky, je dnes v širší veřejnosti téměř zcela neznámá, navzdory svým pozoruhodným, byť často pohnutým dějinám. Její strategická poloha i velké nerostné bohatství poutaly už od konce pravěku pozornost egyptských faraonů. Dobýváním a postupnou kolonizací se jim podařilo Núbii postupně ovládnout, a nakonec zcela integrovat do staroegyptského státu. Významnou úlohu v tom sehrál systém obrovských pevností na nilských peřejích i velkolepé chrámy zasvěcené egyptským i núbijským božstvům. Souhrou historických okolností to nakonec byli núbijští vládcí, kdo ve 2. polovině 1. tisíciletí př. Kr. na krátkou dobu ovládli upadající staroegyptský stát. Posléze se Núbie stala dějištěm střetu mocenských zájmů Ptolemaiovců a po nich Římanů s núbijským, merojským královstvím a bez dramatických zápasů se v Núbii neobešel ani nástup křesťanství a islámu.

Prof. Dr. Miroslav Verner, DrSc., (1941) je archeolog, egyptolog a epigraf s dlouholetou archeologickou praxí v Egyptě. Zabývá se archeologií, historií a paleografii Egypta v období 3. tis. př. Kr. Specializuje se především na archeologii doby stavitelů pyramid. Na archeologických pracích v EAR se podílí již od r. 1964. V letech 1975–2000 byl ředitelem Československého (později Českého) egyptologického ústavu UK. Je členem komise UNESCO pro památky starého Egypta a Núbie, členem řídicího výboru Mezinárodní asociace egyptologů a čestným členem Německého archeologického ústavu a Rakouského archeologického ústavu.

Do světového povědomí se Núbie na krátkou dobu dostala koncem padesátých let minulého století v souvislosti se stavbou Vysoké přehrady u Asuánu. Mezinárodní akce UNESCO na záchranu památek, které měly navždy zmizet pod vodami přehradní nádrže, se stala dosud největší mezinárodní archeologickou operací v dějinách, od jejíhož zahájení uplyne v příštím roce 60 let. Během ní se podařilo zachránit nejen takové skvosty kulturního dědictví lidstva, jakými jsou chrámy na Fílé a v Abú Simbelu, ale mnohé další památky, a pokud je nebylo možné zachránit, byly pečlivě prozkoumány a zdokumentovány. Významným dílem k úspěšnému splnění této záchranné akce, která probíhala v mimořádně náročných podmínkách, přispěli také českoslovenští vědci.

Počátky Československé republiky I.–III.

Trojdielná kolektivní monografie se zaměřuje na úzce vymezené časové období let 1918 až 1925, tedy na dobu klíčovou pro vnitřní ustavování a stabilizaci nového státu. Přibližuje řadu témat, například volební právo a politickou kulturu, právní reformy, vznik obou ústav, soudnictví, problematiku péče o výživu a zdraví obyvatelstva, pracovních podmínek či postavení národnostních menšin. Přiblíženy jsou rovněž obchod a hospodářství, proměny postavení žen ve společnosti, vzdělávání a snahy o reformy ve školství či utváření armády nového státu. Široce pojaté dílo poskytuje v jednotlivých částech přehled podrobnější, než jaký bylo možné přinést v dřívějších knihách věnovaných meziválečnému období jako celku. Všechny tři svazky mohou dobře sloužit zájemcům o tuto etapu našich dějin, od které nás dělí již století.

Jan Kober,
Stanislav Holubec (eds.)

Mgr. Jan Kober, LL.M., působí v Ústavu státu a práva AV ČR. Zaměřuje se především na civilní právo a právní historii.

Doc. PhDr. Stanislav Holubec, Ph.D. et Ph.D., (1978) je historik, působí v Historickém ústavu AV ČR a na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Předmětem jeho zájmu je historická paměť, dějiny meziválečného období a postkomunismus.

Knihy vychází v rámci Strategie AV21

Stoletý včerejšek Československé texty z let 1918–1925

Jaký byl svět před sto lety? Zajímavě jej může současným čtenářům přiblížit výbor důležitých a zajímavých historických dokumentů z počátečních let první republiky (1918–1925). Na rozdíl od jiných výborů, soustřeďujících se především na „významné dokumenty“ politických či právních dějin, usiluje tento výbor o širší záběr od politiky přes kulturu a společenský život, od textů vážných a oficiálních až po nevážné texty satiry a persifláže, od textů úředních až po texty fikční, ukázky z poezie a prózy. Obsahuje některé texty známé i řadu textů zapomenutých, od doby svého vzniku znovu netištěných. Edice je vhodná pro čtenáře se zájmem o první republiku i pro použití ve školní výuce. Historické texty jsou doplněny stručnými úvody, jež je zasazují do dobových souvislostí, podrobnými vysvětlivkami méně známých pojmů a dobových reálií i odkazem na související dokumenty ve výboru.

Jan Kober (ed.)

↑

Na prahu nové doby

Skupina českých a slovenských ústavů obou akademií věd a univerzitních fakult uspořádala rozsáhlou mezioborovou konferenci Na prahu nové doby, jež se na průřezových tématech snažila zmapovat současný stav poznání o meziválečném Československu s důrazem na jeho vznik a na období 20. let dvacátého století. Setkání se stalo podnětem pro napsání šesti monografií, vycházejících postupně v jednotné grafické úpravě a přitažlivých nejen pro odbornou veřejnost, ale i pro široké skupiny čtenářů.

Jan Kober (ed.)

←

Kniha vychází v rámci
Strategie AV21

Republika v pohybu

Kolektivní monografie *Republika v pohybu* přináší texty přibližující čtenářům problematiku technického a hospodářského rozvoje v meziválečném období. Počátky a východiska tohoto bouřlivého vývoje osvětluje příspěvek o právní regulaci hospodářské oblasti. Jedním z klíčových procesů meziválečného období bylo rozsáhlé pokračování a prohloubení elektrifikace. Podobně se další pojednání věnují též situaci v oblasti železnic a dotváření železniční infrastruktury, vzestupu automobilové dopravy a silniční infrastruktury. Tehdejší „republiku v pohybu“ dokumentují rovněž dobové fotografie.

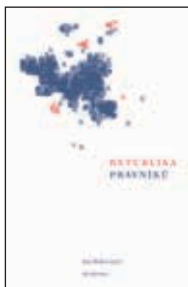
Utváření republiky

Kolektivní monografie *Utváření republiky* přibližuje zájemcům dramatickou dobu počátků nového státu a jeho etablování, a to včetně ovládnutí území s převahou obyvatelstva německé národnosti, a dále vývoji na Slovensku a Těšínsku. Texty se věnují rovněž policejnímu aparátu nové republiky a dalším otázkám, jež jsou spojeny s národnostními nebo náboženskými menšinami. Stejně jako v ostatních svazcích jsou texty doprovázeny unikátními dobovými fotografiemi.

Jan Kober (ed.)

↑

Knihy vychází v rámci Strategie AV21

Republika právníků

Kolektivní monografie *Republika právníků* přináší příspěvky přibližující problematiku výrazné účasti právníků na rozvoji nově vzniklého státu. Řada kapitol se věnuje situaci na Slovensku, kde bylo nutné vytvářet nové personální struktury především v soudnictví a ve státní správě. Založením nové Univerzity Komenského v Bratislavě pak byl položen předpoklad pro vznik slovenské právní vědy a pro rozvoj slovenského právního pojmosloví. Jiné příspěvky reflektují důležité právní reformy své doby – hlavním cílem bylo sjednocení předlitavské a zalitavské právní oblasti Československa, na němž se od 20. let intenzivně pracovalo a mnohé se i připravilo a vykonalo – nebo reformy v oblasti státní služby či úpravy týkající se zkrácení pracovní doby a omezení noční práce. Dnes již méně známé oblasti meziválečného života popisují kapitoly věnované advokacii, problémům soudního rozhodování či rozhodování pracovních sporů anebo společenským důsledkům rychlého růstu počtu absolventů právnických fakult.

Jan Kober (ed.)

↑

Knihy vychází v rámci Strategie AV21

Jan Kober (ed.)

↑

Kniha vychází v rámci
Strategie AV21

Republika mezi rovností, růzností a jednotou

Kolektivní monografie *Republika mezi rovností, růzností a jednotou* přináší příspěvky, jež nejširším skupinám čtenářů přibližují vzájemně propojenou problematiku náboženských a společenských otázek a postihují řadu aspektů dobové kulturní změny. Několik studií se věnuje postavení žen po roce 1918 a aktivitám některých jejich spolků, snahám o dekriminlizaci a emancipaci vztahů lidí stejného pohlaví a také dobovému společenskému konfliktu ohledně problematiky interrupce a antikoncepce. Další skupina příspěvků se zabývá náboženskými otázkami, mj. významným tématem vzniku „národních církví“, či problematikou postavení římskokatolické církve i evangelických církví v nové republice.

Jan Kober (ed.)

↑

Kniha vychází v rámci
Strategie AV21

Republika ve změnách a trvání

Kolektivní monografie *Republika ve změnách a trvání* přináší kapitoly přibližující čtenářům i v novější době velmi aktuální problematiku promyšlené filozofie českých dějin a hledání idejí a cílů nového státu, i s tím spojené kritické debaty a formulace konkurenčních konceptů. Téma společenského směřování a společenské změny se výrazným způsobem odráželo v oblasti školství a sociální péče, mj. v nových, reformních snahách v pedagogice, i v hledání nových cest v oblasti zdravotní péče, hygieny a boje proti nakažlivým chorobám. Jednotlivé příspěvky doprovázejí čtenářsky atraktivní dobové fotografie.

Republika uchovávací a tvořivá

Kolektivní monografie *Republika uchovávací a tvořivá* se věnuje důležité problematice archivní rozluky s Rakouskou republikou i otázkám spojeným s hledáním podoby ochrany kulturních památek a ochrany i organizace archivnictví v novém státě. Pro obě tyto oblasti přinesl vznik Československé republiky řadu závažných výzev. Svazek dále přibližuje některé otázky týkající se kultury a literatury v novém státě. Zajímavá témata doplňují málo známé dobové fotografie.

Jan Kober (ed.)

↑

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Pozapomenutí lidé prvních let Československa Právo – politika – sociální záležitosti

Kolektivní monografie přináší odborné studie o řadě dnes více či méně pozapomenutých a širší veřejnosti málo známých mužů a žen různých národností, spojených výrazným způsobem s obdobím let 1918–1925 v Československé republice. Jednotlivé kapitoly přibližují tyto osobnosti především ve vztahu k tomuto období, neopomíjejí je však zasadit do širšího časového horizontu. Výrazně v knize vystupují především příslušníci generace let šedesátých, sedmdesátých a zčásti i osmdesátých, které se výrazně uplatnily v době vzniku státu. Kniha, určená odborné i široké čtenářské veřejnosti, přináší množství nových a málo známých informací a poskytuje podněty k dalšímu přemýšlení o společenském dění na počátku Československé republiky a o úloze jednotlivců v něm.

Jan Kober,
Stanislav Holubec
(eds.)

↑

Jan Kober,
Stanislav Holubec
(eds.)

↑

Skupinová aktéři v prvních letech republiky

Kolektivní monografie se věnuje otázce kolektivního, skupinového aktérství v období první republiky, především jejích počátečních let. Ve společnosti, která byla poměrně silně zájmově, národnostně a politicky stratifikována, hráli skupinová aktéři velmi výraznou úlohu ujasňování a formulace skupinových zájmů a snah o jejich prosazování na různých úrovních společenského systému. Kapitoly této monografie přibližují okruhy jednotlivých významnějších skupin aktérů od politických stran přes odbory, různé druhy spolků, náboženských organizací, regulovaných profesí až po některé společenské skupiny.

Jan Kober

↑

Zrušení šlechty

Odborná právněhistorická monografie přináší výsledky výzkumu zrušení šlechtictví a šlechty v Československu, jedné z prvních výrazných reforem nového republikánského státu připravované v listopadu až prosinci 1918. Problematika zrušení šlechty je zasazena do svých starších souvislostí, ve střední Evropě sahajících především k roku 1848. Kniha přináší podrobný rozbor samotného zrušení i jeho právních důsledků. Československo bylo prvním středoevropským státem, který ke zrušení přistoupil, rychle jej však následovala řada dalších států. Monografie sleduje i následný právní a společenský vývoj této oblasti.

Kronika druhé republiky

Druhá republika trvala velmi krátce, od podzimu 1938 do jara 1939. Přesto se na těchto z historického pohledu několika málo dnech dá velmi dobře pozorovat rozpad státu, svíraného v podstatě ze všech stran nepřáteli. Tento rozpad nezpůsobili pouze vnější nepřátelé a evropské velmoci, ale také obyvatelé Československa, pro které byla československá idea prázdným pojmem. Na osudu obyvatel druhé republiky se bohužel dá také velmi dobře pozorovat, jak snadno se společnost otočí zády k těm nejslabším, ať už to byli uprchlíci z pohraničí, političtí emigranti nebo Židé.

Jiří Padevět

Jiří Padevět (1966) je ředitel Nakladatelství Academia, autor knih *Kronika protektorátu* (2021), *Krvavý podzim 1938* (2020), *Za dráty* (2018) nebo *Průvodce protektorátní Prahou* (2013), která získala v roce 2014 ocenění Slovník roku a Kniha roku Magnesia Litera.

Koedice s vydavatelským VEDA, SAV

Lidé kolem stolu aneb Úvod do mezilidské chemie

Knihu tvoří soubor esejů, které volně spojuje téma mezilidských vztahů v různých situacích: v kavárně, u svatebního stolu, u plápolajícího ohně, ve vinném sklepeč nebo ve vlaku. Autor shrnuje původ a význam etikety při stolování, porovnává společenská pravidla v různých zemích a zamýšlí se nad zasedacím pořádkem apoštolů při poslední večeři. Termín „chemie“ přitom chápe v přeneseném a obecném smyslu jako mezilidskou interakci. Uvádí však také reálné chemické látky, které jako signální chemikálie nebo feromony ovlivňují vzájemné vztahy a sympatie mezi lidmi. Jednotlivé kapitoly doplňují schémata, kresby a reprodukce významných obrazů.

Miroslav Raab

Prof. RNDr. Miroslav Raab, CSc., (1938), polymerní fyzik, vysokoškolský pedagog a popularizátor vědy, dlouholetý pracovník Ústavu makromolekulární chemie AV ČR. Je autorem mnoha odborných i populárních článků a dvou úspěšných knih: *Materiály a člověk* (1999) a *Molekulární kuchyně* (2013).

Kenneth Frampton

Kenneth Frampton (1930) je britský architekt a historik, teoretik a kritik architektury, profesor na Graduate School of Architecture and Planning Columbijské univerzity v New Yorku. Je nositelem řady mezinárodních vyznamenání, naposledy Zlatého lva za celoživotní dílo uděleného na Bienále architektury v Benátkách v roce 2018.

Druhé, rozšířené vydání

Moderní architektura: kritické dějiny

Druhé, rozšířené české vydání stěžejní knihy světoznámého historika a teoretika architektury. Autor v ní podává ucelený výklad o vývoji architektury od konce 18. století do současnosti. Framptonovy encyklopedické znalosti a mnohaletá zkušenost kritika architektury mu umožňují s nadhledem hodnotit historii této velmi specifické součásti výtvarného umění, sledovat souvislosti s politickými a hospodářskými dějinami i s vývojem společnosti i kontext geografický, provázanost různých oblastí světa. Přes svůj syntetický charakter kniha přináší nespočetné množství informací o architektonických dílech ve všech částech světa a jejich hodnocení. Kniha vyšla poprvé v roce 1980, v roce 2020 vyšlo již páté, rozšířené vydání tohoto jedinečného kompendia, a právě toto nejnovější vydání bude zpřístupněno českým čtenářům.

Přeložili Petr Kratochvíl a Pavel Halík
Studii napsal Petr Kratochvíl

Jan Stříbrný
a kol.

PhDr. Jan Stříbrný (1950) je historik, působil jako dlouholetý viceprezident České křesťanské akademie, zodpovědný za historické výzkumné projekty. Zabýval se historií druhého odboje a po roce 1989 se věnuje českým církevním dějinám ve 20. století, zejména v letech německé okupace a druhé světové války.

Mučedníci a oběti pro Krista Martyrologium katolické církve v českých zemích ve 20. století

Kniha má charakter tematického biografického slovníku a zachycuje katolické křesťany všech národností žijících v českých zemích – kněze, řeholníky, řeholnice a laiky, kteří násilně zahynuli především za obou totalitních režimů minulého století. Obsahuje 260 životopisných hesel, většinou s portrétní fotografií. Základní struktura díla odráží dvě období nesvobody – nacistickou okupaci a druhou světovou válku (1938–1945) a léta komunistického režimu (1948–1989) a jako dílčí doplnění jsou připojeny kněžské oběti odsunu Němců v roce 1945. V rámci těchto celků jsou pak jednotlivé osoby řazeny abecedně. Na knize se podílelo 40 autorů a je dosud neúplnější prací o svědcích víry a obětech jednoho z náboženských společenství v naší zemi, katolických křesťanech.

Oskar Kokoschka Umělec století

Vědecky fundovaný životopis významného rakouského malíře Oskara Kokoschky. Autor sleduje jeho životní a uměleckou dráhu od skromných začátků ve Vídni po postavení mezinárodně uznávaného umělce. Všímá si rovněž jeho politických postojů a nemalou pozornost věnuje i jeho pražskému pobytu, během něhož portrétoval prezidenta Masaryka a poznal svou životní družku. Jako přesvědčený antifašista Kokoschka za války emigroval do Anglie a po válce žil převážně ve Švýcarsku. Kromě geneze jeho výtvarného díla si autor všímá i Kokoschkova neméně významného literárního a dramatického díla.

Přeložil Vladimír Čadský,
verše přeložil Radek Malý

Pražský uličník Encyklopedie názvů pražských veřejných prostranství

Pražský uličník je určen široké čtenářské veřejnosti, svým tématem a zpracováním jistě poslouží jako užitečná pomůcka nejen historikům či potřebám pražských úřadů a institucí, ale potěší všechny, které kdy zajímal původ různých uličních názvů či třeba jen názvu ulice, ve které bydlí. Publikace podává přehled všech 7 786 existujících uličních názvů a také všech starších uličních pojmenování, a to včetně vysvětlení jejich původu a časového určení. Encyklopedie je vybavena rejstříkem starých pojmenování a rejstříkem německých názvů, které byly v různých dobách užívány. V neposlední řadě knihu provází bohatý obrazový materiál – téměř 500 vyobrazení, zejména historických, ale i současných fotografií, vedut, plánů či portrétů.

Druhé, upravené a doplněné vydání

Rüdiger Görner

Rüdiger Görner (1957) je profesorem novější německé a srovnávací literatury na Queen Mary University v Londýně. Zakladatel Ingeborg Bachmann Centre for Austrian Literature a zakládající ředitel Centre for Anglo-German Cultural Relations. V nakladatelství Zsolnay už vyšla jeho díla *Rainer Maria Rilke. Im Herzwerk der Sprache* (2004) a *Georg Trakl. Dichter im Jahrzehnt der Extreme* (2014).

Václav Ledvinka,
Barbora Laštovková,
Marek Laštovka,
Kateřina Jišová,
Josef Třikač (eds.)

Doc. PhDr. Václav Ledvinka, CSc., (1947), historik, zabývá se hospodářskými a sociálními dějinami raného novověku a dějinami Prahy. Mgr. Marek Laštovka (1968), archivář, zabývá se moderními dějinami Prahy. Mgr. Barbora Laštovková (1970), historička, zabývá se mimo jiné historickou demografií pražské oblasti. PhDr. Kateřina Jišová, Ph.D., (1969), historička, zabývá se mimo jiné dějinami Prahy v pozdním středověku. Mgr. Josef Třikač (1969), archivář, zabývá se staršími pražskými dějinami.

Andrea Procházková

Andrea Procházková (1995) vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a v rámci programu Erasmus strávila rok v německém Heidelbergu. Pracuje jako novinářka v týdeníku *Respekt*, kde se věnuje české politice a justici. V roce 2019 obdržela od Českého literárního fondu cenu Novinářská křepelka, která se uděluje mladým a perspektivním novinářům do 33 let věku.

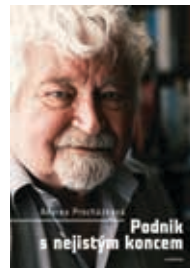
Lukáš M. Vytlačil (ed.)

Mgr. Lukáš M. Vytlačil (1985) je český hudebník, historik a muzikolog. Po absolvování Filozofické fakulty Univerzity Karlovy nyní působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a na Konzervatoři Jana Deyla v Praze. Francouzské barokní kultuře se věnuje jak badatelsky, tak i jako hráč na barokní příčnou a zobcovou flétnu.

Podnik s nejistým koncem

Knižní rozhovor novinářky Andrey Procházkové a bývalého politika a univerzitního vyučujícího Petra Pitharta (1941) o naší cestě ke svobodě a především o tom, co se v politice a ve společnosti událo od roku 1989 až po současnost. Jak vypadalo zákulisí sametové revoluce? Co se za třicet let polistopadového vývoje povedlo, a co naopak ne? Jaký vliv mají čeští prezidenti na společnost? A proč se naše světy najednou nepotkávají?

Kniha má obecně sloužit jako průvodce v době, kdy jedna událost střídá druhou ve stále rychlejším tempu, přesto však někteří politici a společenské fenomény stále zůstávají. Díky Pithartovu osobnímu příběhu se povídání rozprostře do třinácti „večerů“ věnuje nejen klíčovým politickým událostem a postavám, ale přirozeně se prolíná s jeho životem a zážitky. Mezigenerační dialog navíc umožňuje (nejen) mladým lidem nahlédnout do zákulisí české politiky a její poměrně nedávné historie, která tu je s námi dodnes.

Principes de la Flute

Jacques Hotteterre a jeho Zásady hry na příčnou flétnu, zobcovou flétnu a hoboj

Jacques Hotteterre (1674–1763) patří mezi nejvýznamnější flétnisty 18. století. Působil na dvoře francouzského krále Ludvíka XIV., vedle toho však byl rovněž vyhledávaným učitelem. Mezi jeho žáky patřili jak domácí i zahraniční hudebníci, tak i příslušníci vysoké aristokracie. Roku 1707 Hotteterre poprvé publikoval pojednání *Principes de la Flute*, vůbec první učebnici hry na příčnou flétnu a jeden ze základních traktátů k interpretaci hudby francouzského baroka vůbec, který obsahuje zejména velmi cenné kapitoly např. k ornamentice a artikulaci. Český překlad je doprovázen kompletním facsimile amsterdamského vydání z roku 1710. Publikace dále obsahuje též úvodní text k *Premier Livre de Pièces* (1708/1715), který doplňuje a rozšiřuje výklad v *Principes de la Flute* a v češtině vychází vůbec poprvé.

Putování Jana Hasištejnského z Lobkowicz ke Svatému hrobu

Jan Hasištejnský z Lobkowicz (†1517), významný český aristokrat a diplomat jagellonských časů, fundátor františkánského kláštera Čtrnácti sv. pomocníků v Kadani a bratr předního literárního humanisty Bohuslava (†1510), podnikl roku 1493 velkolepou pouť ke Svatému hrobu v Jeruzalémě. Počátkem 16. století vylíčil česky své putování v cestopise, v němž si zvědavě všímá politických, náboženských a kulturních reálií ve Středomoří a Svaté zemi. Zároveň je tento cestopis vzhledem do české pozdně středověké spirituality a reflexí dobového vztahu křesťanského Západu k civilizační „jinakosti“. Kniha představuje první kritickou edici tohoto výjimečného díla s rozsáhlou úvodní studií a komentáři.

Petr Hlaváček

Doc. PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D., (1974), historik, filozof a publicista, zabývá se náboženskými a intelektuálními dějiny, zejména problematikou evropské/západní identity.

Řecké mýty v literární a výtvarné tradici Dvoudílná monografie

Jádrum monografie *Řecké mýty v literární a výtvarné tradici* je český překlad dvou latinských středověkých příruček, zvaných *První* a *Druhý vatikánský mytograf*, které v pěti stech padesáti kapitolkách, závislých především na antických literárních předlohách, přinášejí své ztvárnění řecké mytologie. Dva opisy druhé z prací autorka nedávno identifikovala i v rukopisech českého původu ze 14. a 15. století a v roce 2017 vydala tiskem. První české překlady obou děl jsou bohatě komentovány, ale především doplněny volnějšími kapitolkami o literárních, kulturně a umělecko-historických kontextech a tématech, čerpaných z dlouhé tradice antického odkazu. Témata výběrově připomínají jak klasické pilíře této tradice, tak zcela nová zjištění z posledních let, a ukazují tím, že vědy o antickém starověku nejsou statickým a neměnným vědeckým oborem. Práci provází četný obrazový materiál.

Alena Hadravová

PhDr. Alena Hadravová, CSc., DSc., je klasická filoložka a medievalistka, od roku 1981 pracuje v Akademii věd ČR. Přípravuje edice latinských rukopisů (např. *Druhý vatikánský mytograf: Dva nově identifikované rukopisy z Národní knihovny v Praze*, 2017) a zabývá se dějinami evropské vzdělanosti. Do češtiny přeložila mj. Hyginovo dílo a věnovala se ikonografii antických souhvězdí (*Sphaera octava*, Academia 2013).

Jill Leporeová

Jill Leporeová je profesorkou amerických dějin na Harvardově univerzitě. Je autorkou řady esejů, recenzí a několika knih, z nichž některé, např. *Samozřejmé pravdy*, byly původně publikovány v týdeníku *The New Yorker*.

Samozřejmé pravdy

Samozřejmé pravdy historičky Jill Leporeové jsou čtivě napsané dějiny Spojených států a protikladů, jež tuto zemi provázely od samého vzniku. Události i historické osobnosti jsou poměřovány ústavou USA, z níž si Leporeová vypůjčila i název („Pokládáme za samozřejmé pravdy, že všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni...“). První psaná demokratická ústava světa vznikla v zemi, kde otroky vlastnili samotní její tvůrci. Vedoucí představitelé země vedli při formování Unie debaty o tom, zda při sčítání lidu otroky zahrnout mezi lidi nebo je počítat jako majetek. Autorka nabízí nepřikrášlený pohled na (politické) dějiny USA od Kolumba po Trumpa a vyhýbá se přitom generalizování, anachronickým výkladům i tendencím.

Přeložil Tomáš Míka

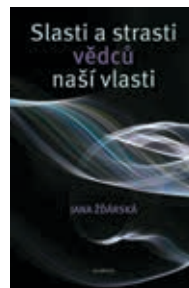

Jana Žďárská

Mgr. Jana Žďárská (1969) pracuje ve Fyzikálním ústavu AV ČR jako výkonná redaktorka *Československého časopisu pro fyziku*. Jako autorka se v rámci popularizace vědy věnuje především rozhovorům s vědci a reportážím z vědeckého prostředí. Je členkou České astronomické společnosti (ČAS), působí jako místopředsdkyně Kosmologické sekce ČAS, je členkou Astronautické sekce ČAS a porotkyní Československé astrofotografie měsíce (ČAM).

Slasti a strasti vědců naší vlasti

Kniha nabízí čtenářům rozhovory s významnými českými vědci, které byly v průběhu několika let publikovány v *Československém časopise pro fyziku*. Publikaci uvádí rozhovor s předsedkyní Akademie věd ČR a biochemičkou prof. Evou Zažimalovou a uzavírá ji rozhovor s významným popularizátorem astronomie Ing. Danielem Stachem. Dalších 13 rozhovorů se dotýká svým zaměřením převážně fyziky, astronomie, astrofyziky, matematiky a oborů přidružených. Rozhovory samotné jsou pojaty jako životopisné a věnují se důležitým životním situacím, které formovaly vědeckou dráhu dotazovaných badatelů. Nepopisují tedy prvoplánově jen zásadní vědecké úspěchy dotazovaných osobností, ale snaží se nabídnout celistvý pohled na práci i život jednotlivých vědců. Představit jejich prvotní představy a cíle, když do vědeckého světa vstupovali. Připomenout jejich vize. Ukázat ty „slasti a strasti“, které vědecký život provázejí.

Slovniko-český slovník

Slovník vznikl v oddělení lingvistiky a lexikografie Slovanského ústavu Akademie věd ČR a čítá více než 25 tisíc hesel. Hlavním motivem pro jeho vznik byla dlouhodobá absence slovniko-české lexikografické příručky většího rozsahu v českém prostředí. Při tvorbě hesláře se vycházelo zejména z výkladového slovníku spisovné slovinštiny a korpusových zdrojů. Hesla byla vybírána z hlediska frekvence jejich používání ve výchozím jazyce tak, aby ve slovníku bylo kromě obecné slovní zásoby reprezentativně zastoupeno i lexikum užívané v současné slovinštině publicistice, uměleckých a odborných textech. Vedle spisovné slovní zásoby jsou zde uvedeny i výrazy hovorové. Jednotlivá hesla jsou ilustrována četnými příklady použití a frazeologickými spojeními.

David Blažek (ed.)

PhDr. David Blažek, Ph.D., (1975) vystudoval slovenistiku a germanistiku na FF UK v Praze. Od roku 2002 působí v oddělení lingvistiky a lexikografie ve Slovanském ústavu AV ČR, kde se specializuje na slovinskou jazykovědu. Souběžně pracuje jako překladatel a tlumočnick slovinského a německého jazyka.

Stavovské divadlo 1824–1862 Českojazyčný repertoár

Publikace navazuje na dvoudílnou monografii *Prozatímní divadlo 1862–1883* (Academia – Národní divadlo, 2006). Za použití stejné metodologie do podrobností mapuje českojazyčný repertoár pražského Stavovského divadla od roku 1824, kdy se začal utvářet profesionální český soubor, do vzniku Prozatímního divadla v roce 1862. Z cedulí jako prvořadého a unikátního pramene výzkum vycházel, jejich informace byly však ověřovány a doplňovány na základě studia dalších pramenů, dobového tisku a literatury. Využití specializované databáze Elektronický divadelní archiv umožnilo sestavení nejen soupisu inscenací a představení, ale i přehledu činnosti tvůrců, inscenátorů i interpretů Stavovského divadla v uvedeném období.

Václav Štěpán,
Markéta Trávníčková

Václav Štěpán, p. h., CSc., divadelní a literární historik, působil jako vědecký pracovník v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, ve Scénografickém a Divadelním ústavu a v Divadelním oddělení Národního muzea, jež v letech 1980–1992 vedl.

Mgr. Markéta Trávníčková působí od roku 1991 jako kurátorka Divadelního oddělení Národního muzea, od roku 2008 spolupracuje na tvorbě České divadelní encyklopedie.

Koedice s Národním muzeem

Vlasta Mádlová

Mgr. Vlasta Mádlová působí v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Odborně se zaměřuje především na dějiny československých vědeckých institucí a osobností v 19. a 20. století a ediční činnost.

Stálé vojsko vědecké Česká akademie věd a umění 1890–1952

Kniha postihuje vývoj, členskou základnu a jednotlivé oblasti činnosti přední vědecké instituce v českých zemích a předchůdkyně dnešní Akademie věd České republiky České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění (od roku 1918 České akademie věd a umění) od jejího založení v roce 1890 až do jejího zániku v roce 1952. Dějiny instituce současně zasazuje do kontextu vývoje vědy v českých zemích na konci 19. a v první polovině 20. století. Publikace je doprovázena bohatým obrazovým materiálem.

Milena Bravermanová,
Helena Březinová,
Jana Bureš Vichová

PhDr. Milena Bravermanová (1955) je odborná kurátorka oddělení uměleckých sbírek Správy Pražského hradu se specializací na luxusní textil.

PhDr. Helena Březinová, Ph.D., (1972), vědecká pracovnice Archeologického ústavu AV ČR.

Bc. Jana Bureš Vichová, DiS., (1980), restaurátorka historických a archeologických textilií.

Koedice s Archeologickým ústavem AV ČR, Praha

Textilie z archeologických výzkumů na Pražském hradě

Památky po českých panovnících, jejich rodinných příslušnících, světcích a církevních hodnostářích

Textiles from archaeological research at Prague castle

Relics of Czech rulers, their family members, saints and Church dignitaries

Předmětem monografie je detailní studium archeologických středověkých a raně novověkých textilií, které se zachovaly v různých nálezových situacích Pražského hradu a představují jedinečný soubor luxusních předmětů dokládajících vysokou úroveň dobové textilní produkce. Stěžejní částí monografie je podrobný katalog textilií, který čítá více než 170 hesel. Celá kniha je doplněna rozsáhlou grafickou přílohou, dokumentující jak zkoumané textilie, tak zahraniční analogie nebo ikonografické prameny. Texty jsou v českém i anglickém jazyce.

Tvář Británie Příběhy za národními portréty

Simon Schama, známý popularizátor umění, nás zve na procházku po Národní portrétní galerii v Londýně a zároveň po dějinách Velké Británie. Pohlédneme do tváře řady významných osobností – monarchů, šlechticů, umělců a dalších, kteří ve tváři ostrovního impéria zanechali výrazný otisk. Schama jako skvělý vypravěč podniká výpravu do hloubi dějin, koření je barvitými příběhy, každá kapitola je dobrodružnou cestou do vzdálenější i nedávné historie; najdeme v nich odpovědi na otázky, proč se portréty malují a jaký byl jejich význam ať už z uměleckého nebo třeba i z politického hlediska. Kniha je také pobídkou zamyslet se nad osobnostmi, které většinou známe z učebnic, nad jejich osudy, touhami a nad tím, čím se zapsaly do dějin.

Přeložila Eva Poskočilová

Simon Schama

Simon Schama (1945) je britský historik, specializující se zejména na dějiny umění. Vystudoval v Cambridgi, kde od roku 1966 přednášel a poté učil v Oxfordu a na Harvardově univerzitě. Český vyšly jeho knihy *Občané: Kronika Francouzské revoluce* (2004) a *Krajina a paměť* (2007).

Učebnice obecné psychologie

Druhé, přepracované a rozšířené vydání úspěšné monografie obsahuje vedle kapitol zaměřených na tradiční témata obecné psychologie, kterými jsou poznávací, motivační a emoční procesy, také rozsáhlé sekvence o vědomí a nevědomí. Autorka do nich nově začlenila poznatky o řízení lidské psychiky a exekutivních funkcích. Poměrně důkladně rozšířené jsou také kapitoly o spánku, snění a lidském myšlení. Téma motivace je obohaceno o modely explicitních motivů. Problematiku emocí autorka doplnila souhrny vlivných soudobých teorií. Úplně nová je závěrečná kapitola o lidské agresi. Autorka v novém vydání knihy maximálně čerpá z primárních pramenů, kterými nahradila mnohé původní citace ze sekundárních zdrojů. Všechny poznatky jsou prezentovány velmi přehledně a čtivě. Publikace je určena především studentům psychologie a jiných humanitních oborů.

Druhé, přepracované vydání

Alena Plháková

Prof. PhDr. Alena Plháková, CSc., (1954) je dlouholetá členka katedry psychologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, autorka úspěšných monografií *Spánek a snění* (2013) a *Dějiny psychologie* (2. vydání 2020). V letech 2008 až 2014 byla členkou stálé pracovní skupiny pro pedagogiku, psychologii a kinotropologii Akreditační komise MŠMT České republiky.

Martin Heidegger

Martin Heidegger (1889–1976), asistent Edmunda Husserla, později jeho nástupce na univerzitě ve Freiburgu, v letech 1933–1934 její rektor. Vyšel z Husserlovy fenomenologie a celoživotně rozvíjel otázku po bytí čili ontologii.

Úvahy II–VI (Černé sešity 1931–1938)

Od roku 1931 do začátku 70. let si Martin Heidegger zaznamenával své myšlenky do sešitů vázaných v černém voskovaném plátně. Záznamy nejsou datovány, ale je to svérázný myslitelský deník, který nechává čtenáře nahlédnout hluboko do autorovy mysli, ať už jde o jeho filozofické dílo, či o to, jak si představoval obrodu Německa nacionálním socialismem po 1. světové válce a jak byly jeho představy faktickým vývojem zklamávány. V rámci obsáhlého Heideggerova díla, které sám na sklonku života uspořádal a rovněž určil, v jakém pořadí mají jednotlivé svazky vycházet, bylo 34 „černých sešitů“ zařazeno až na úplný konec jako svazky 94–102. První sešit (Úvahy I) se nedochoval. Až do nedávného zveřejnění nesměli mít k těmto zápiskům přístup ani specializovaní badatelé.

Přeložil Ivan Chvatík

Adam Zamoyski

Adam Zamoyski je britský historik polského původu. Zabývá se historií Polska, také vydal knihy o Napoleonovi a dalších evropských osobnostech.

Varšava 1920

Leninovo neúspěšné dobývání Evropy

V létě 1920 se před branami Varšavy odehrála bitva řadící se svým dějinným významem po bok bitev u Marathonu a Waterloo. Přes své osudové důsledky byl příběh o tom, jak Lenin málem otřásl uspořádáním ustaveným Versailleskou mírovou smlouvou a vnesl bolševismus do západní Evropy, víceméně zapomenut. Uprostřed chaosu ovládajícího nový sovětský stát se Lenin rozhodl pro vývoz bolševické revoluce do Německa, země vyčerpané první světovou válkou. V cestě mu ale stálo Polsko... Bitva, která následovala, byla jedním z nejpřesvědčivějších vítězství v dějinách válečnictví, v němž byly letadla a tanky převálcovány vířícími masami kozáků a kopiníků na koních. Zdrucující porážka, kterou Lenina vojska utrpěla, donutila Lenina smířit se se zavedením komunismu jen v jedné zemi.

Přeložil Marek Pocestný

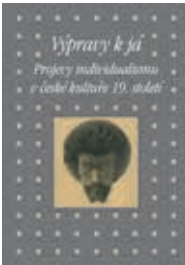
V různosti je síla

Exilová nakladatelství Sixty-Eight Publishers a Index nejen ve vzájemné korespondenci

Exilová nakladatelství byla v období normalizace podstatným zdrojem kvalitní literatury, která v Československu nesměla vycházet. Zatímco domácí čtenář pašovaných knih se těšil z výsledků práce exilových vydavatelů a příliší mezi nimi nerozlišoval, jejich vzájemné vazby byly komplikované: někteří dokázali v případě potřeby spolupracovat, častěji si však byly přímými konkurenty. Jak se vyvíjely vztahy mezi dvěma nejproduktivnějšími podniky, torontskými Sixty-Eight Publishers manželů Škvoreckých a Indexem Adolfa Müllera a Bedřicha Utitze v Kolíně nad Rýnem, dokládá připravovaná publikace. Autor vychází především z dochované korespondence, odkrývá však také širší kontext literárního života v exilu 70. a 80. let 20. století.

Michal Přibáň

PhDr. Michal Přibáň, Ph.D., (1966) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a vyučuje na Vysoké škole kreativní komunikace v Praze. Odborně se zabývá především samizdatovou a exilovou literaturou, je spolueditorem Spisů Josefa Škvoreckého a řídí internetový *Slovník české literatury po roce 1945 on line*.

Výpravy k já

Projevy individualismu v české kultuře 19. století

Kniha přináší příspěvky ze 41. ročníku plzeňského mezinárodního symposia, věnovaného manifestacím individualismu v průběhu „dlouhého“ 19. století. Otázky spojené se sebereflexí, sebeprezentací či sebeuskutečněním rezonovaly různým způsobem ve světě mužů a žen z řad měšťanstva, dělnictva i aristokracie. Autoři studií věnují pozornost vyhraněným osobnostem a leckdy složitému hledání a vymezování jejich pozice ve společnosti – vůči ideologickým projektům, uměleckým konvencím apod. Problematika individualismu je v publikaci obsahující obrazovou přílohu nahlížena z perspektivy historie, filozofie a různých uměnověd.

Martin Hrdina,
Kateřina Piorecká,
Eva Bendová
(eds.)

Mgr. Martin Hrdina, Ph.D., (1980), bohemista zaměřený na dějiny literatury, působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

PhDr. Kateřina Piorecká, Ph.D., (1976), literární historička a editorka, pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

PhDr. Eva Bendová, Ph.D., (1976), historička umění, působí v Ústavu dějin křesťanského umění Katolické teologické fakulty UK.

Milada Jonášová

PhDr. et Mgr. Milada Jonášová, Ph.D., (1973) vystudovala hudební vědu na FF UK a teologii na KTF UK v Praze. Badatelsky se orientuje na život a dílo W. A. Mozarta, dobovou recepci jeho díla, filologii dobových opisů, italskou operu a duchovní hudbu 18. století.

Význam Prahy pro šíření Mozartova díla Evropou

Praha měla pro Mozartův život a dílo velký význam nejen jako město, v němž za svého života nalezl největší pochození pro svou hudbu, ale i jako kulturní centrum, z něhož se jeho hudba šířila prostřednictvím četných opisů do jiných míst i zemí. Dálo se tak doložitelně od 80. let 18. století, a to po několik desetiletí, pokud evropský trh hudebnin neovládly hudební tisky.

Na základě dlouholetého studia dobových notovaných pramenů nabytá znalost četných místních „kopistických rukou“ umožnila nově identifikovat množství opisů pražské provenience, a to z doby Mozartovy nebo z doby krátce po jeho smrti, které se dnes nacházejí v různých evropských historických knihovnách či archivech. Kniha popisuje mj. dobovou praxi zahraničních objednávek u pražských kopistických dílen, a to především opisů partitur oper Don Giovanni a La clemenza di Tito, které měly v Praze své světové premiéry.

Tomáš Mazal,
Lucie Tučková (ed.)

Pes na gondole

Soubor esejí a reflexí Tomáše Mazala přináší nejen nový vhled do světa literatury, výtvarného umění a filmu, ale je také osobitou autorovou výpovědí výběrem námětů i jejich uchopením. Čtenář se bude pohybovat na ose mezi moravskými Ketkovicemi téměř neznámého sochaře Pavla Hřebíčka, Poličkou se současným atelierem malíře Zbyška Siona, Paříží s kavárnou, spjatou se závěrem života spisovatele Josepha Rotha i příběhem utonulé dívky ze Seiny, Bystřicí u Benešova, kde se patrně skutečně odehrál pokus Bohumila Hrabala o sebevraždu, Polskem Andrzeje Wajdy i Pawła Pawlikowského (s nímž se navíc objeví zase jiný obraz poválečné Paříže) a především Terstem, coby stěnou či hranicí střední Evropy, hlavně však místem opakovaných setkání se spisovatelem Claudiem Magrisem a jeho příběhy. Knihu doplňuje soubor unikátních či málo známých fotografií.

již vyšlo

Mimo edice – přírodní vědy

Celému spektru témat se věnují publikace z oblasti přírodních věd vycházející mimo tradiční edice Nakladatelství Academia. Většina knih je vybavena bohatým obrazovým materiálem a vyniká hloubkou a kvalitou zpracování tématu.

Identifikační příručka ptáků České republiky

Reprezentativní fotografická identifikační příručka pro určování ptáků ČR v terénu přináší informace od obecně známých až po identifikační detaily s využitím nejnovější naší i zahraniční literatury. Úvod pojednává obecněji o ptácích a jejich poznávání (jak je rozpoznávat, úskalí při jejich determinaci, popis ptačího těla, terminologie). Hlavní část knihy tvoří dvoustrany – textová část s kapitolami: vzhled, chování, biologie, prostředí včetně mapy hnízdního rozšíření a determinační či etologické perokresby a obrazová část s fotografiemi s popisem hlavních determinačních znaků. Publikace je určena pro široké spektrum zájemců od laiků až po zkušené ornitology, přátele přírody, pro školy všech stupňů, zaměstnance státní správy, vědecké instituce i zájmové spolky.

Bohuslav Kloubec,
Karel Štátný
a kol.

Ing. Bohuslav Kloubec, Ph.D., (1961), od roku 1985 pracuje v Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR. Dlouhodobě se věnuje ornitologickému výzkumu a monitoringu ptáků. Doposud publikoval okolo 150 odborných či vědeckých prací a podílel se na vydání 23 monografií a knih.

Prof. RNDr. Karel Štátný, CSc., (1941), od roku 1985 pracuje na ČZU v Praze na Fakultě životního prostředí. V ČR založil kvadrátové mapování avifauny a monitoring ptačích populací. Publikoval asi 500 vědeckých a odborných článků a 50 knih, monografií a skript.

Koedice s Jihočeským krajem

Michal V. Marek
a kol.

Prof. RNDr. Ing. Michal V. Marek, DrSc., dr. h. c., (1954) je člen Švédské královské akademie zemědělských a lesnických věd. Pracuje jako vědecký pracovník a ředitel Ústavu výzkumu globální změny AV ČR – CzechGlobe, který založil. Profesně se specializuje na ekofyziologii produkčních procesů lesních dřevin, studiem deponia uhlíku v ekosystémech a účinky globální změny na krajinu. Působí také na univerzitách na Slovensku, v Srbsku, Polsku, Vietnamu, Ghaně a Panamě.

Jitka Štěpánková,
Jindřich Chrtěk,
Zdeněk Kaplan
(eds.)

RNDr. Jitka Štěpánková, CSc., (1952) je editorkou čtyř svazků (z toho hlavní editorkou posledních tří dílů) *Květeny ČR*.

RNDr. Jindřich Chrtěk, CSc., (1966) je editorem čtyř svazků *Květeny ČR*.

Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D., (1972) je editorem 2. vydání *Klíče ke květeně ČR*, koordinátorem mapování rostlin a editorem posledních dvou svazků *Květeny ČR*. Všichni jsou vědeckými pracovníky taxonomického oddělení Botanického ústavu AV ČR v Průhonících.

Klimatická změna

Globální změna (GZ) či úžeji klimatická změna (KZ) je extrémně komplexní fenomén, kterému je třeba porozumět z více stran. Nejedná se jen o biofyzikální problém spojený s fungováním planety Země, její biosféry, ale klíčovou úlohu zde sehrává člověk. Proto je tak důležité tento problém uchopit s ohledem na humánní důsledky, a to včetně úvah o etické a morální stránce tohoto jevu. Je velmi žádoucí nejen hlouběji poznávat mechanismy spojené s KZ, identifikovat klíčové faktory, ale rovněž působit na lidskou společnost a globální politiku s jediným cílem – dosáhnout zmírnění dopadů GZ, především změny klimatu a pokud to bude realizovatelné, stanovit postupy adaptace na KZ. Tato publikace je prvním takto široce pojatým dílem, které se soustřeďuje na území České republiky. Věříme, že nám umožní úplnější pohled nejenom na problematiku KZ, ale i na naši budoucnost.

Květena České republiky 9

Publikace završuje unikátní devítisvazkové kompendium *Květena ČR*, které představuje v české literatuře komplexní a dosud nejpodrobnější monografické zpracování druhů naší květeny. Devátý svazek obsahuje kriticky taxonomické a chorologické zpracování s karyologickou, ekologickou a cenologickou charakteristikou 397 číslovaných druhů (a řady nečíslovaných druhů uvedených v Poznámkách) patřících do 7 čeledí jednoděložných. Z nejobsáhlejších čeledí jsou zastoupeny především *Cyperaceae* a *Poaceae*. Text je doplněn 120 celostránkovými tabulemi, kde jsou kromě celkových vyobrazení rostlin zobrazeny i důležité určovací znaky.

Zdeněk Lyčka,
Josef Elster
(eds.)

Arktida

Kniha je první původní českou monografií o Arktidě, která navazuje na knihu Antarktida vydanou v Nakladatelství Academia v roce 2013. Je rozdělena do pěti hlavních tematických celků. V první části jsou uvedeny základní informace o Arktidě od fyzické geografie moří, oceánů a pevniny, geologického vývoje, klimatu a živé přírody přes geopolitické uspořádání a mezinárodní právo až po kulturu původních obyvatel. Druhý tematický celek je orientovaný na historii objevování Arktidy od prvních objevitelských cest na sever přes éru Vikingů a klasické arktické výpravy až po novodobé dějiny jednotlivých arktických území a politických celků. Třetí část je věnovaná českým stopám v Arktidě s důrazem na významné Čechy, působení Moravských bratří, českou přítomnost na Aljašce a české sportovce v arktických oblastech. Čtvrtý, nejpodrobnější tematický celek je zaměřený na český polární výzkum od prvních projektů československých/českých vědců v Arktidě a Antarktidě

PhDr. Ing. Zdeněk Lyčka (1958) vystudoval systémové inženýrství na VŠB v Ostravě a moderní filologii se specializací dánština-angličtina na Karlově univerzitě v Praze. V letech 1991–1996 působil na československém (českém) velvyslanectví v Kodani, v letech 1998–2002 byl ředitelem Českého centra ve Stockholmu a v letech 2008–2013 velvyslancem ČR v Dánsku. Překládá severskou a angloamerickou literaturu a píše knihy.

Prof. Ing. Josef Elster, CSc., (1958) vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Českých Budějovicích a působí jako polární mikrobiolog a ekolog. Byl dlouholetým vedoucím Centra pro algologii a vedoucím Úseku ekologie rostlin.

přes postavení českého polárního výzkumu na mezinárodní scéně až po současné úsilí české vědy v polárních oblastech včetně výsledků bádání v jednotlivých vědních oborech. Samostatná podkapitola je věnovaná České arktické vědecké infrastruktuře – Stanici Josefa Svobody na Špicberkách. Pátá, poslední část knihy přibližuje čtenářům fenomén propojení arktické vědy a kultury pod názvem Arktický festival. Krátce se zastavíme u jeho prvního ročníku s názvem „Doma na Špicberkách 2018“ a připomeneme si Arktické festivaly v letech 2019–2021 v Praze a v roce 2022 na Islandu. V závěru knihy je nastíněna budoucnost Česka v Arktidě se zdůrazněním hlavních českých vědeckých výzev v této části světa. Autory publikace jsou přední čeští odborníci zaměřeni na polární výzkum a je v ní uvedeno mnoho zajímavých a často původních informací. Kniha není určena jen úzkému okruhu specialistů – je to populárně-vědecká publikace, která má co sdělit i mnohem širší čtenářské obci.

Leo Bureš

Fenomén Velká kotlina 1 Flóra, vegetace, fauna

Ledovcový kar Velká kotlina v Hrubém Jeseníku je řazen mezi druhově nejbohatší botanické lokality České republiky. Na pestrost flóry a vegetace je vázáno také druhové bohatství fauny, především bezobratlých. První díl monografie o Velké kotlině obsahuje podrobné floristické, fytoocenologické a faunistické údaje vycházející z téměř padesátiletých autorových terénních výzkumů a z rešerší dosavadní odborné literatury, včetně prací z 19. století. Obsahuje podrobné mapy aktuální vegetace z roku 1974 a 2009 a jejich srovnání. Digitální mapy a souborné fytoocenologické tabulky jsou na příloženém CD. Soupisy druhů cévnatých rostlin, lišejníků, mechorostů, hub, bezobratlých živočichů a obratlovců, jakož i unikátních fytoocenóz a biotopů dokumentuje několik stovek barevných fotografií. Součástí knihy je také mapa zavedené místní toponymie jednotlivých terénních útvarů a vodotečí.

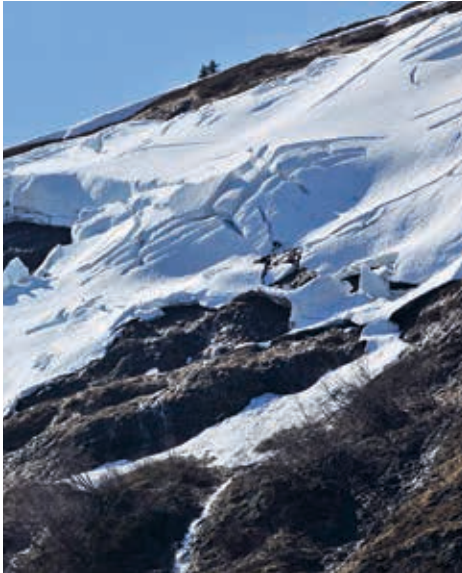
RNDr. Leo Bureš (1947) vystudoval geobotaniku na katedře botaniky Přírodovědecké fakulty UK. Od roku 1972 žije v Jeseníkách, kde se dlouhodobě věnuje především výzkumům Velké kotliny.

Fenomén Velká kotlina 2

Geodiverzita, biodiverzita, ochrana přírody

Kniha navazuje na první díl, který podává přehled o druhové diverzitě. V tomto dílu autor vysvětluje příčiny druhového bohatství rostlin a živočichů, které je dáno vysokou různorodostí stanovištních poměrů, změnami během postglaciálního vývoje i opakovanými antropickými vlivy. Na základě vlastních terénních výzkumů je zpracován geologický a pedologický přehled, hydrologické poměry a podrobně právě i antropické vlivy. V historii je popisována pastva ovcí a skotu, travaření, lesní hospodaření i hornická činnost, včetně teprve nedávno objevených středověkých dolů. Poprvé je zde zpracován přehled všech sněhových lavin od konce 19. století po současnost. Kniha obsahuje několik různě starých map a velké množství fotografií, včetně snímků lavin, půdních profilů, potoků a vodopádů. V závěrečné části se zabývá problematikou ochrany přírody této unikátní lokality.

Louky Dobrodružství poznávání

Základním cílem publikace je vysvětlit fungování lučního společenstva a popsat mechanismy, které přispívají k udržování jeho pestrosti. K jejich pochopení napomohou paralely mezi procesy formující společenstvo lučních rostlin a lidskou společností. Publikace vychází z dlouholetého výzkumu krkonošských luk prováděného badateli z Botanického ústavu AV ČR v Průhonících, ale i z dalších domácích a zahraničních výzkumů. Čtenáři se rovněž dozvědí základní informace o vzniku a historii luk v České republice, zejména v Krkonoších, a také o ochranných problémech a výzvách, kterým zde louky čelí. Součástí knihy je bohatý obrazový doprovod – pohledy do interiéru několika krkonošských lučních společenstev nebo schémata ilustrující jednotlivé způsoby soužití lučních rostlin.

Stanislav Březina,
František Krahulec,
Sylvie Pecháčková,
Hana Skálová

Mgr. Stanislav Březina, Ph.D., (1976) pracuje jako botanik na Správě Krkonošského národního parku.

Prof. RNDr. František Krahulec, CSc., (1952) celoživotně působí v Botanickém ústavu AV ČR.

RNDr. Sylvie Pecháčková, Ph.D., (1967) působí v Botanickém ústavu AV ČR a v Západočeském muzeu v Plzni.

RNDr. Hana Skálová, CSc., (1965) působí v Botanickém ústavu AV ČR.

Malá flóra Slovenska – Klúč na určovanie cievnatých rastlín

Dlouho očekávaná monografie přináší ucelený, kriticky revidovaný a aktuální přehled o všech původních a nepůvodních druzích a vnitrodruhových taxonech cévnatých rostlin, zaznamenaných na území Slovenské republiky. Jádrem knihy jsou druhy spontánně se vyskytující v přírodním i antropicky ovlivněném prostředí, neopomíjí ani často pěstované druhy. Úvodní všeobecná část se věnuje mimo jiné přehledu výzkumu cévnatých rostlin na Slovensku, obsahuje nejaktuálnější seznam vyšších syntaxonů vegetace Slovenska, morfologicko-terminologický slovníček a přehled přijatého systému vyšších taxonů, který reflektuje nejnovější fylogenetické poznatky. Dílo, koncipované ve formě dichotomického určovacího klíče, přináší množství originálních poznatků.

Dominik Roman Letz
a kol.

Dominik Roman Letz je bratrem v Bratislavském konventu dominikánského řádu a slouží jako kaplan ve farnosti Bratislava-Kalvária. Vystudoval teologii a botaniku. Působí jako vědecký pracovník Centra biologie rostlin a biodiverzity SAV. Je členem Slovenské botanické společnosti.

Knihy vychází ve slovenštině

Knihy vychází ve spolupráci s vydavatelstvem VEDA, SAV

Barbora Kocánová

Mgr. Barbora Kocánová, Ph.D., (1980) působí od roku 2000 v oddělení středolatinšské lexikografie Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR, kde se podílí na vydávání *Slovníku středověké latiny v českých zemích*. Dlouhodobě se věnuje také dějinám meteorologie a vývoji meteorologické terminologie, nyní též ve spolupráci s Ústavem fyziky atmosféry AV ČR.

Meteorologie a předpovídání počasí ve vzdělanosti středověkých Čech a Moravy

Středověký člověk byl oproti nám jistě lepší pozorovatel a zdatnější čtenář oblohy, byl také více ovlivněn vnímáním meteorologických jevů ve smyslu symbolů a znamení, z nichž mnohá nalézal již v biblickém textu. Ze středověkých pramenů vyplývá, že se našli i tací, kteří se pokoušeli konkrétní jevy v atmosféře a jejich příčiny vysvětlit, případně počasí a příbuzné jevy předpovídat. Několika takovým učencům z českých zemí se tato kniha tak říkajíc dívá pod ruku a na základě materiálů, které nám zanechali, seznamuje s počátky zdejšího meteorologického zkoumání. Navazuje tak na publikace popisující dějiny meteorologie v českých zemích, které doplňuje o výsledky analýzy převážně latinských rukopisných textů.

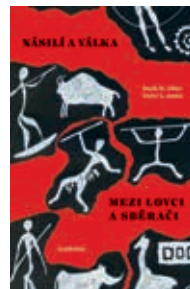
Mark W. Allen,
Terry L. Jones
(eds.)

Mark W. Allen je profesor antropologie na California State Polytechnic University v Pomoně.

Terry L. Jones je profesor antropologie a vedoucí Katedry sociálních studií na California Polytechnic State University v San Luis Obispo.

Násilí a válka mezi lovci a sběrači

Proč se u lidí objevila válka? Je zapsána do lidských genů? Může za ni soupeření v rámci společností? Nebo náhlý vzrůst komplexity některých lidských societ? Kniha obsahující studie o naší lovecko-sběračské minulosti nás o krok přibližuje k odpovědím na tyto složité otázky. Jednotlivé kapitoly, jejichž autory jsou špičkoví světoví odborníci na tuto tematiku, nás provedou kulturními areály pěti kontinentů, v nichž nalezneme archeologické, etnografické i historické důkazy, že u lovců a sběračů docházelo ke konfliktům navzdory jejich vysoké mobilitě, malým populacím a poměrně rovnostářské společenské struktuře. Vyznění knihy, jakkoli kontroverzní, jistě zaujme antropology, archeology i všechny, koho zajímají historie válek a konfliktů a mechanismy jejich vzniku.

Přeložil Marco Stella

Těla rostlin

Kniha přístupnou formou přibližuje, jak poznání tvarů rostlinného těla přispělo a přispívá k porozumění rostlinným životním strategiím. Pokouší se odpovědět na otázky: jaká je ekologická funkce takových vlastností rostlin, jako je výška, cyklicita prýtu nebo adventivního odnožování z kořenů v každodenním životě rostliny, a/nebo jak je ekologická funkce rostliny ovlivněna její morfologií a architekturou. Kromě samotných rostlin se zabývá také těmi, kdo k poznání ekologické funkce rostlinných tvarů přispěli, a přináší jejich stručné medailonky. Kniha je určena všem, kdo mají rádi rostliny, amatérským i profesionálním botanikům.

Jitka Klimešová

Prof. RNDr. Jitka Klimešová, CSc., (1963) se v Botanickém ústavu AV ČR v Třeboni zabývá experimentální a funkční morfologií rostlin a snaží se zvýšit povědomí ekologů o roli podzemních orgánů rostlin. Kromě vědeckých sdělení přispívá do popularizačních časopisů *Živa*, *Vesmír* a *Botanika* a píše vlastní blog.

Za neznámými tvory amazonských lesů

Zoologický výzkum v amazonských lesích je dobrodružství. Je třeba překonávat přírodní překážky, získat důvěru místních obyvatel, lovit zvířata. Amazonie ohromuje krásou a druhovým bohatstvím své přírody. Na mnoha místech zůstává dosud špatně přístupná. Právě proto lze v Amazonii stále nacházet vědě neznámé druhy rostlin a zvířat. Ještě je možné bádát v místech, kam přírodovědci nepronikli, ještě je co objevovat. Kniha *Za neznámými tvory amazonských lesů* vypráví o zkušenostech a přírodovědeckých poznatcích získaných autorem během čtyřiačtyřiceti výzkumných cest do deštných lesů nížinné Amazonie, mlžných lesů And či suchých plání Altiplana. Volně navazuje na autorovu předcházející knihu *Procházka amazonským pralesem*.

Jiří Moravec

RNDr. Jiří Moravec, CSc., (1958) je zoolog Národního muzea v Praze. Studuje obojživelníky a plazy Amazonie, Evropy a Blízkého východu. Je autorem nebo spoluautorem popisů čtyřiceti nových druhů a rodů žab a ještěřů. Fotografuje a příležitostně se věnuje zoologické ilustraci.

1938–1953

Doba mezi roky 1938 a 1953 byla pro český národ pohnutá. Autoři přibližují události odehrávající se v tomto období a snaží se zdůraznit, že většina těchto dějů nebyla ohraničena druhou republikou, protektorátem Čechy a Morava, třetí republikou a nástupem komunistické totality, ale probíhala kontinuálně.

Pavel Žáček

PhDr. Pavel Žáček (1969) je novinář, historik, státní úředník a politik, zakladatel a první ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek.

„Heydrich byl střelen neznámým útočníkem“ Special Operations Executive a příprava paraskupiny „Anthropoid“ na pozadí operační vlny 1941–1942. Edice dokumentů

Edice dokumentů vychází z archivního výzkumu příslušných fondů britského Národního archivu v Londýně i Vojenského ústředního archivu – Vojenského historického archivu v Praze a zahrnuje klíčové dokumenty o přípravách a výcviku první vlny operačních skupin. Spolupráce britské diverzní organizace Special Operations Executive s II. odborem exilového Ministerstva národní obrany v Londýně na přípravách první operační vlny paravýsadků do okupovaného Československa v letech 1941–1942 přinesla novou kvalitu koordinace činnosti mezi ústředními zpravodajskými orgány obou spojeneckých zemí. Byla završena úspěšnou realizací operace Anthropoid – likvidací zastupujícího říšského protektora v Čechách a na Moravě Reinharda Heydricha.

Kryslíčková „teroristická skupina“ Proces Talík a spol.

Poválečné pohraničí bylo tavicím kotlem nadšenců a dobrodruhů, ale i těch, kteří se chtěli „uklidit“ stranou. V Liberci dalo spolu s událostmi z února 1948 vzniknout skupině, která nesouhlasila s komunistickým převratem a rozhodla se proti němu bojovat se zbraní v ruce: vyhodit do povětří prvomájovou tribunu, na které měli stát přední politici a představitelé města. Hlavou celé akce byl Josef Kryslíčka, četník a partyzán s pochybnou pověstí. Atentát se ale nekonal, nálož vybuchla dříve a zabila část členů skupiny. Na jejich chybu, ale i na pouhou známost s nimi doplatili jiní: v rámci vykonstruovaného politického procesu byla řada osob odsouzena k mnoha letům odnětí svobody. Mezi nimi i úřední lékař Jan Šolc, na kterého většina Liberečanů vzpomíná jako na člověka, jenž pomáhal nespravedlivě vězněným.

Lágr Rovnost

Touha po uranu byla po konci druhé světové války silnější než kdy jindy. Sovětský svaz věděl, že nejlepší naleziště se nacházejí v Československu. Právě oblasti Jáchymovska, Příbramska a Hornoslavkovska se měly v budoucnu stát místy, kde měla probíhat masivní těžba uranu. Nedostatek pracovních sil při těžbě proto ve velkém doplňovali vězni odsouzení československými soudy, kteří bez jakékoliv předchozí praxe měli získávat uranovou rudu. Kniha se snaží představit jeden z jáchymovských táborů, kde vězni žili. Tábor Rovnost se řadil k jednomu z největších a v prvopočátcích i nejhorších lágrů, kde mohli vězni skončit. Autor popisuje, jak tábor vznikl, jakou funkcí tvořil v celém systému uranových lágrů, jak se v něm žilo či jak probíhala těžba uranu.

Markéta Těthalová

Mgr. Markéta Těthalová (1988) absolvovala Fakultu přírodovědně-humanitní a pedagogickou Technické univerzity v Liberci a v současnosti je posluchačkou doktorského programu na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové. Zabývá se totalitními režimy, zejména dějinami komunistického Československa.

Jiří Myroniuk

Mgr. Jiří Myroniuk (1993) absolvoval studium jednooborové historie na Filozofické fakultě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Jeho hlavním badatelským tématem jsou převážně dějiny vězeňství. Další oblasti zájmu je například komunistická perzekuce, poválečná retribuice či regionální historie.

Piotr M. Majewski

Piotr M. Majewski (1972) je polský historik zabývající se dějinami střední Evropy, Československa, zvláště česko-německých vztahů v 19. a 20. století. Pracuje v Historickém ústavu Varšavské univerzity. Český vyšly jeho knihy: *Sudetští Němci 1848–1948: Dějiny jednoho nacionalismu a Bojovat či ustoupit? Možnosti obrany Československa na podzim 1938.*

Kdy vypukne válka

Kniha nabízí detailní popis vybraných událostí roku 1938 od ledna do října, které předcházely mnichovskémuдик-tátu. Rozhodnutí, jež tehdy byla přijata, měla dalekosáhlé důsledky. Autor se zaobírá zákulisními intrikami, podrobně rekonstruuje diplomatickou síť vazeb, charakterizuje hlavní aktéry, kteří měli větší či menší podíl na průběhu těchto událostí a přijatých rozhodnutích. Knihu lze číst jako politický thriller, přestože vůbec neztrácí svůj vědecký charakter. Autor vychází z bohatých archivních pramenů, memoárů a knih, u čtenářů vyvolává dojem, že jsou přímými svědky popisovaných situací. Kniha byla v květnu 2020 nominována na cenu *Nike*, prestižní polskou literární cenu.

Přeložila Markéta Páralová Tardy

Jiří Cihlár

Jiří Cihlár (1965), majitel umělecké agentury, hudební vydavatel a vydavatel dobrodružné literatury (spoluautor a iniciátor obnovy vydávání legendárních rodokapsů). Předseda Nadačního fondu Milana Paumera, občasný publicista a autor přednášek na téma třetího odboje.

Nad Smědavou čeká smrt

Kniha přibližuje akci Jizerka, nechalně proslulou operaci komunistických orgánů SNB a StB proti organizátorům protikomunistického odboje a skautům z Železného Brodu 24. 7. 1949, která si vyžádala dva mrtvé a tři těžce raněné. Po jejím skončení došlo v okolí k rozsáhlému zatýkání, při kterém bylo vzato do vazby několik desítek lidí. S většinou z nich byl v říjnu 1949 veden zmanipulovaný proces před Státním soudem v Praze. Co tomuto masakru nedaleko Smědavy předcházelo, jak se skutečně odehrál a co po něm následovalo? Jaké byly životní příběhy a osudy jeho aktérů i dalších osob z jejich okolí? Šlo o záměrně vyprovokovanou hru Státní bezpečnosti za účelem diskreditace a likvidace skautského hnutí na Železnobrodsku? A jakou roli sehrál v případu Jiří Hilger? Odpověď na tyto i další otázky naleznete v předložené knize.

Orbity smrti Nacistická „eutanázie“ a české země, 1939–1945

Práce shrnuje stávající poznatky týkající se plánování a provádění nacistické „eutanázie“, která byla první masovou vraždou nacistického režimu, na území českých zemí v letech okupace a druhé světové války v letech 1939–1945. Na základě podrobné heuristiky se pokouší rekonstruovat její rozdílný průběh v oblastech přičleněných k Německu (tzv. Říšské župě Sudety) a protektorátu. Ve středu pozornosti stojí osudy dospělých psychiatrických pacientů.

Michal V. Šimůnek,
Milan Novák

Mgr. Michal V. Šimůnek, Ph.D., (1976) působí jako vědecký pracovník v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, Oddělení dějin idejí a konceptů. Zabývá se dějinami věd o životě v českých zemích v 19. a 20. století.

MUDr. Milan Novák (1953) je neurolog. Působil v nemocnicích v Rumburku a Mladé Boleslavi; nyní pracuje jako manažer pro kvalitu, vědu a vzdělávání v PN Kosmonosy. Má za sebou zkušenost publicistickou a beletristickou.

Science, Occupation, War: 1939–1945

Kolektivní monografie v anglickém jazyce obsahuje příspěvky věnované problematice nacistické vědecké politiky a jejím dopadům ve vybraných okupovaných zemích střední a západní Evropy. Záměrně byly vybrány především země menší a střední velikosti, umožňující vzájemné srovnání. Tematizovány jsou jak strategie a přístupy jednotlivých okupačních správ, tak i význam jednotlivých institucí (univerzity) a oborů či specifické postavení vědců-emigrantů, zapojení vědy do průmyslu a zneužití vědy při pokusech na lidech ve vyhlazovacím táboře Osvětim. Publikace obsahuje rejstříky a je doplněna obrazovými přílohami.

Michal V. Šimůnek
a kol.

↑

Knihy vychází v angličtině

Pavel Suk

PhDr. Pavel Suk, Ph.D., (1970) absolvoval Pedagogickou fakultu ZČU v Plzni a doktorské studium na FSV UK v Praze. Dlouhodobě se zabývá obdobím 1938–1968 a mediální manipulací a propagandou nacistického a komunistického režimu, osobnostmi Emila Háchy a Emanuela Moravce a tzv. brakovou literaturou do roku 1948.

„Vedme mládež duchovně do Říše!“ aneb vybraná protektorátní periodika pro děti a mládež jako nástroj nacistické propagandy

Autor v knize analyzuje projev a možné dopady nacistické propagandy ve vybraných periodikách určených pro děti a mládež do 18 let. Z denních listů analyzoval dětské přílohy *Národní politiky* a *Lidových novin*. Z periodik vycházejících v první fázi protektorátu (do září 1941) zvolil časopisy *Mladý hlasatel* a *Dětská neděle*. Nacisté si byli vědomi, že většinu dospělých převychovat nejde, proto tak akcentovali výchovu české mládeže v nacistické ideologii. Za aktivní pomoci Emanuela Moravce a Františka Teunera inicioval Reinhard Heydrich vznik Kuratoria pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě. Nacistické propagandě naplno posloužila kuratorní periodika *Zteč*, *Správný kluk* a *Divčí svět* a *Knihovna pro mládež*. Autor si také všimá mj. spolupráce Jaroslava Foglara s výše uvedenými periodiky.

Alena Flimelová,
Roman Štěr

Ve stínu mužů Ženy v československých vojenských jednotkách na východní frontě v letech 1942–1945

Publikace se zabývá problematikou žen v československých vojenských jednotkách v SSSR (1942–1945), které působily především ve zdravotní službě, u spojařů, jako administrativní pracovnice a jako protiletadlové dělostřelkyně. Vojáky působily nejen v týlových jednotkách, ale i ve frontovém pásmu, kde byly také ony ohrožovány na životě – více než padesát jich v bojích utrpělo zranění a pět žen (tři spojařky a dvě protiletadlové dělostřelkyně) padlo na podzim 1944 na Dukle. Celkem v československých vojenských jednotkách působilo bezmála tisíc žen, nejvíce se jednalo o mladé ženy na prahu dospělosti. Převládaly mezi nimi Češky, Podkarpatské Rusinky/Ukrajinky, Slovenky, Židovky a Rusky.

jíž vyšlo

21. století

Jak bude vypadat budoucnost za několik let? Bude svět stejný jako dnes, nebo úplně jiný? Dojde ke konci dějin, nebo ke střetu civilizací, nebo prostě dojde pitná voda? K hlavním tématům edice patří politologie, sociologie, ekologie, globalizace, ale bohužel také náboženský, politický a státní terorismus.

Aktivní opatření Tajná historie dezinformací a politické války

Kniha Thomase Rida pojednává o dezinformacích jako nástroji politického zápasu. Podnětem k jejímu sepsání se staly pokusy ovlivnit americké prezidentské volby v roce 2016, jimiž se autor profesionálně zabýval. Zároveň se domnívá, že dezinformace, jejichž šíření se v digitálním věku neobyčejně usnadnilo, představují závažnou hrozbu pro západní liberální demokracii. K jejímu náležitému pochopení a zhodnocení je nezbytné znát pestrou historii dezinformačních kampaní různých států, kterou autor sleduje od roku 1921, přičemž jedním z významných informačních zdrojů se pro něj stal bývalý československý komunistický rozvědčík Ladislav Bittman (1931–2018), který žil a působil od roku 1968 ve Spojených státech.

Přeložil Aleš Valenta

Thomas Rid

Thomas Rid je profesorem strategických studií na univerzitě Johna Hopkinse v Baltimore. Patří k uznávaným odborníkům na technologii a špionáž. Vystoupil jako svědek v americkém Senátu v záležitosti technologické bezpečnosti.

Tomáš Hříbek

PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965) působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Zaměřuje se na filozofii myslí a jazyka, filozofii vědy (biologie) a na estetiku.

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Jak být dobrý i bez pána boha a další eseje o náboženství, morálce a vědě ve svobodné společnosti

Autor v knize nabízí jednak upravené verze několika kratších esejů, které publikoval v příloze *Lidových novin* Orientace a dalších periodikách, jednak dosud nepublikované stati. Jde o populárně zaměřené texty spadající do čtyř tematických okruhů: obrana ateismu a sekularismu, aktuální morální témata nahlížená z čistě světské perspektivy, obhajoba principů egalitárního liberalismu a obrana vědy před jejími tradičními i postmoderními nepřáteli. Přímočarým a přesto filozofickým přístupem k otázkám, jako je ateismus, eutanazie, stejnopohlavní manželství, etika kouření, imigrace, hate speech, feminismus, klimatická změna nebo scientismus, je kniha v českém kontextu výjimečná. Pátý oddíl tvoří rozhovory s předními světovými intelektuály (filozofy Danielem Dennettem, Peterem Singerem a dalšími).

Martin Rees

Martin Rees (1942) je britský astronom. Byl ředitelem Institutu astronomie na univerzitě v Cambridgi. V češtině mu vyšly knihy *Náš neobyčejný vesmír*, *Pouhých šest čísel* a *Naše poslední hodina*.

O budoucnosti Vyhledky lidstva

Budoucnost lidstva na Zemi zásadně závisí na budoucnosti vědy a na tom, jak úspěšně k řešení svých problémů využijeme technologický pokrok. Musíme však myslet racionálně, globálně, kolektivně, optimisticky a předvídat daleko dopředu. Pokrok v biotechnologii, kybernetice, robotice a v rozvoji umělé inteligence – pokud se bude uplatňovat rozumně – nám umožní pomoci rozvojovým zemím a překonat hrozby, kterým lidstvo čelí – od klimatické změny po jadernou válku. Kniha *O budoucnosti* přináší v přístupné a čtivé formě fascinující vhled do nejmodernější vědy a technologie každému, kdo chce porozumět stěžejním problémům, které budou definovat budoucnost lidstva na Zemi i ve vesmíru.

Přeložila Jana Krtková

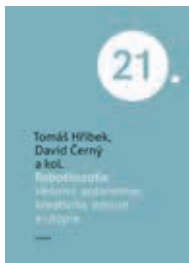

Růst Od mikroorganismů po megapole

Růst je nevysloveným a přitom jednoznačným cílem našeho individuálního i kolektivního snažení. Řídí životy mikroorganismů i galaxií, formuje schopnosti našeho mimořádně rozvinutého mozku i bohatství našich ekonomik. Růst se projevuje v ročních přírůstcích zemské kůry, v rostoucím hrubém domácím produktu, je skryt v křivce růstu dítěte i v šíření rakovinných buněk. Vaclav Smil předkládá systematické pojednání o růstu v přírodě i společnosti od nejdrobnějších organismů až po růstové trajektorie říší a civilizací. Provede čtenáře od bakteriálních invazí přes metabolismus zvířat až k velkoměstským aglomeracím a globální ekonomice. Věnuje se problematice mapování růstu říší a civilizací a vysvětluje, že můžeme popsat růst organismů jako individuální i v rámci evoluce, ale že progres civilizací ani ekonomik není lineární a zahrnuje tudíž jak propad, tak obnovu.

Přeložil Pavel Kaas

Robofilozofie Vědomí, autonomie, kreativita, emoce a utopie

První monografie v českém jazyce, která pokryje celý rejstřík filozofických, etických a teoreticko-právních témat, jež nastoluje vývoj robotů. Co jsou vlastně roboti? Pouhé stroje, nebo čásem i morální aktéři? Mohou být roboti nadáni vědomím a tvořivostí? Dává smysl, abychom k nim získali emocionální vztah? Co když nás budou sexuálně přitahovat, či se do nich dokonce zamilujeme? Měli bychom se svěřit do jejich péče v nemoci a stáří? Jak ovlivní naše zažitá představy o autonomii a odpovědnosti zavedení robotických dopravních prostředků? Máme připustit, aby roboti sami rozhodovali, zda zabít člověka? Jak spravedlivě uspořádat společnost, v níž roboti a umělá inteligence zastanou většinu práce? Jak roboty pojímá, či mělo by pojímat právo? A jak je náš postoj k robotům ovlivněn antropomorfními představami a populární kulturou?

Vaclav Smil

Vaclav Smil (1943) je kanadský vědec českého původu, emeritní profesor University of Manitoba ve Winnipegu. Je autorem čtyřiceti knih, český vyšly např. *Globální katastrofy a trendy* (2017) či *Energie: průvodce pro začátečníky* (2018). V roce 2010 byl časopisem *Foreign Policy* zařazen do žebříčku Top 100 Global Thinkers (první stovka globálních myslitelů).

Tomáš Hříbek,
David Černý
a kol.

PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965) je vědeckým pracovníkem ve Filozofickém ústavu AV ČR. V Nakladatelství Academia vyšla jeho monografie o etice eutanazie a asistovaného sebeusmrcení *Obrana asistované smrti* (2021).

PhDr. David Černý, Ph.D., (1977) je vědeckým pracovníkem Ústavu státu a práva AV ČR. V Nakladatelství Academia publikoval monografii *Princip dvojího účinku* (2016), kterou následně vydal i v anglické verzi v prestižním nakladatelství Routledge.

David Černý,
Adam Doležal,
Tomáš Hříbek,
Josef Kuře

PhDr. David Černý, Ph.D., (1977)
a JUDr. Adam Doležal, L. L. M.,
(1979) jsou vědeckými pracovníci
v Ústavu státu a práva AV ČR.

PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965)
působí ve Filosofickém ústavu AV ČR.

Doc. Mgr. Josef Kuře, Dr. phil., (1963)
působí v Ústavu lékařské etiky
Masarykovy univerzity v Brně.

Snadnější smrt? Filozofické a právní předpoklady asistované smrti

Nové formy asistované smrti, zvláště eutanazie a asistované sebeusmrcení, představují jednu z etických výzev pro 21. století. Ve většině zemí jsou zatím ilegální, ale všude probíhá veřejná debata o jejich etické přípustnosti a rizicích. Odpovědný přístup vyžaduje všestrannou odbornou diskusi, jež se v českém prostředí teprve rozbíhá. Každý z autorů, kteří v předkládané knize spojili síly, v posledních letech publikoval odborné i populární stati a monografie k dané problematice. Cílem nové knihy je propojit výsledky těchto individuálních snah a zprostředkovat výsledky dosavadní práce srozumitelným jazykem všem zainteresovaným čtenářům v jednom svazku.

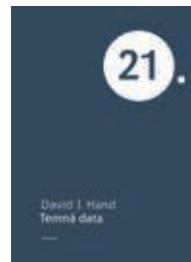
David J. Hand

David J. Hand (1950) je britský statistik. Ve výzkumu se zaměřuje na multivariační statistiku, klasifikační metody, rozpoznání vzorů a počítačnou statistiku. Za svou činnost publikaci a pedagogickou obdržel řadu ocenění a poct - roku 2013 i Řád britského impéria (CBE).

Temná data

V éře velkých dat je snadné podlehnout dojmům, že máme všechny informace, které k správnému rozhodování potřebujeme. Ve skutečnosti však nejsou data, která máme, nikdy úplná. Stejně jako většina vesmíru sestává z temné hmoty, neviditelné a přesto přítomné, je vesmír informací plný temných dat, která k vlastní škodě přehlízíme. Kniha zkoumá množství způsobů, kterými nás mohou chybějící data zaslepit vůči skutečnosti a vést nás k závěrům a skutkům, jež jsou pomýlené, nebezpečné, ba dokonce katastrofální. Učí nás nejen jak se mít na pozoru před problémy, které představuje to, co nevíme, ale také jak využít temných dat k vlastní výhodě tím, že budeme lépe chápat to, o čem se rozhodujeme. Dnes se na základě dat rozhodujeme všichni. David Hand nám ukazuje, jak se pokud možno nerozhodovat špatně.

Přeložil David Vichnar

Album

Ediční řada Album se zaměřuje na prezentaci zajímavých, málo známých či zcela neznámých ikonografických pramenů z českých archivů, knihoven a muzeí. Obrazové a textové informace se přitom snaží být v rovnováze a tvořit jeden vzájemně propojený celek.

Cesta kolem světa Zatopený fotografický deník Jiřího Viktora Daneše

Fotografie z cesty kolem světa pořídil geograf Jiří Daneš, když se v roce 1920 plavil do Austrálie, aby zde zastával úřad prvního československého konzula. Fotografoval samozřejmě i na zpáteční cestě, na tichomořských ostrovech, Japonsku a Kanadě. Působivě zachytil tvář exotické přírody i místní obyvatelstvo a jeho zvyky. Kniha přibližuje dramatickou plavbu a ještě dramatičtější osudy Danešovy fotografické sbírky uložené v Archivu Akademie věd ČR. Ten byl totiž z části poškozen povodněmi v roce 2002. Autorům se ve spolupráci s restaurátory podařilo ze zatopených fotografií vybrat poutavé skleněné negativy i kolorované diapositivy a znovu je zařadit na správné místo, které jim před sto lety fotografoval ve své sbírce určit.

Petra Brandejsová
Tomsová,
Tomáš W. Pavlíček
(eds.)

PhDr. et Bc. Petra Brandejsová Tomsová (1989) působí v oddělení osobních a historických fondů Masarykova ústavu a Archivu AV ČR. Zabývá se zejména obrazovými dokumenty a historickými fotografiemi.

Dr. Phil. Tomáš W. Pavlíček, Ph.D., (1982) je historik, archivář a hudebník. Působí jako vědecký pracovník v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR a na Katedře středoevropských studií FF UK.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria

Edice představuje překlady základních textů z filozofie, estetiky a teorie výtvarného umění. Předkládány jsou jak klasické tituly autorů vytvářejících základy dějin umění a příbuzných oborů, tak i úvahy současných autorů, kteří vymezené hranice myšlení o umění překračují a nově problematizují pro pozdní 20. a soudobé 21. století.

Jonathan Crary

Jonathan Crary (1951), profesor dějin a teorie moderního umění na Columbia University v New Yorku, se věnuje průzkumu dějin vidění a vnímání a vizuální kultuře moderny, píše kritiky i o současném umění.

Techniky pozorovatele

Vidění a modernismus v 19. století

Práce amerického teoretika, věnovaná myšlení o vidění v 19. století a proměnám v počátcích moderní vizuální kultury, patří k základům teorie vizuální kultury. Crary provádí archeologický průzkum teorie a technik pozorování ve snaze prokázat ahistoričnost výkladu o rozkolu malby a realistické reprezentace v 19. století, podle nějž fotografie převzala roli vytvářet věrné obrazy světa. Vyvrací přitom představu o kontinuitě mezi kamerou obscurou a fotografií, když odhaluje první jako epistemologickou metaforu, ovlivňující reprezentaci, vědění a koncept subjektivity 17. a 18. století. Se zhroutilím této metafory začne v 19. století „modernizace“ pozorovatele jako nového typu subjektu či individua.

Přeložila Hana Brinton

Předmluvu napsala Stanislava Fedrová

Atlasy

Znáte českou přírodu zblízka? Naše atlasy přehledným a srozumitelným, přesto vždy fundovaným způsobem představují nejrůznější témata především – ale nejen – z oblasti fauny a flóry. Publikace jsou vybaveny kvalitním, často unikátním obrazovým materiálem.

Motýli a housenky střední Evropy Drobni motýli II

Druhý svazek „Drobných motýlů“ uzavírá šestidílnou sérii *Motýli a housenky střední Evropy*, vydávanou Nakladatelstvím Academia od roku 2007. Do tohoto posledního dílu je zařazeno zbývajících jedenáct čeledí. Všechny druhy nalezené v Česku a na Slovensku jsou stručně charakterizovány a také vyobrazeny, celkem jde asi o 1200 druhů. Ke každému je uvedeno rozpětí křídel, případně důležité determinační znaky, hostitelská rostlina, doba výskytu housenek a dospělců, biotop, celkové rozšíření a poznatky o výskytu na našem území. Ostatní středoevropské druhy (celkem je ze střední Evropy známo asi 1500 druhů těchto čeledí) jsou alespoň zmíněny, případně krátce komentovány. Kompletní série atlasů *Motýli a housenky střední Evropy* tak poskytují základní informace o všech čeledích a naprostě většině středoevropských druhů motýlů, čímž nemá u nás ani jinde ve střední Evropě obdoby.

Jan Šumpich,
Jan Liška,
Zdeněk Laštůvka,
Aleš Laštůvka

Ing. Jan Šumpich (1969) pracoval jako entomolog v AOPK. Od roku 2014 působí v Národním muzeu.

Ing. Jan Liška (1959) působí na útvuru lesní ochranné služby VÚLHM.

Prof. RNDr. Zdeněk Laštůvka, CSc., (1955) působí v Ústavu zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství AF Mendelovy univerzity.

Aleš Laštůvka (1957), biolog a entomolog, věnuje se též malování hmyzu.

České kino

Jedná se o řadu publikací věnovaných konkrétním dílům české (československé) kinematografie, která se svou výjimečnou uměleckou stránkou, kulturním, sociálním či politickým dosahem zapsala do dějin českého filmu či kultury obecně. Jednotlivé svazky jsou koncipovány jako kolektivní monografie, které se snaží pojmut daný snímek z mnoha perspektiv a zachytit jeho nejrůznější stránky.

Lukáš Skupa
a kol.

Mgr. Lukáš Skupa, Ph.D., (1983) je filmový teoretik a historik, vysokoškolský pedagog v Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty MU v Brně. Zabývá se dějinami české kinematografie, zejména se zřetelem na dětský film a filmovou cenzuru. Je autorem knihy *Vadí - nevadí. Česká filmová cenzura v 60. letech* (2016) a editorem kolektivních monografií *Ostře sledované vlaky* (2014) a *Tři oříšky pro Popelku* (2016).

Koedice s nakladatelstvím
Casablanca - Václav Žák

Cesta do pravěku

Kolektivní publikace nabídne komplexní a rozmanitou reflexi slavného díla české kinematografie z roku 1955. Jednotlivé texty od odborníků nejen z oblasti filmových studií představí snímek ve vztahu ke Karlu Zemanovi jakožto průkopníkovi domácí science fiction či osobitému experimentátorovi. Detailně se zaměří také na produkci a distribuci filmu, na jeho mezinárodní ohlas nebo na konkrétní umělecké zdroje, včetně inspirace obrazností Zdeňka Buriana. Publikace též začlení snímek do širších souvislostí žánru českého filmu pro děti, dobové pedagogiky či popularizace vědy.

České moderní dějiny

Jak vznikal svátkový kalendář první republiky a jak se státní svátky slavily? Jak se vyvíjel náboženský život průmyslového dělnictva v meziválečných českých zemích? Edice se zaměřuje na dosud neprobádané aspekty sociálních a kulturních dějin českých zemí od poloviny 19. století do šedesátých let 20. století.

Richard Dotzauer Podnikatelský příběh z doby počátků kapitalismu v Čechách

Autor se zaměřuje na významnou podnikatelskou osobnost devatenáctého století – Richarda Dotzauera. Mapuje jeho působení na poli podnikání, ale stejně tak sleduje jeho veřejnou činnost ve spolkovém a politickém životě, pozornost je věnována problematice podnikatelské mentality a životního stylu. Práce poukazuje formou širších exkurzů na další výrazné podnikatelské osobnosti studované epochy. Zatímco Richard Dotzauer reprezentuje typ německého podnikatele, jde v případě Andrease Haaseho o osobnost obtížněji národnostně zařaditelnou a v případě Jindřicha Fügnera o zástupce národnostně českého podnikatelstva. Autor ve své knize představuje uvedené osobnosti v kontextu významných procesů devatenáctého století, jako byla industrializace, formování národního hnutí a vznik moderní občanské společnosti.

Petr Valenta

PhDr. Petr Valenta, Ph.D., (1979) vystudoval historii na FF UK. Politické a sociální dějiny studoval na Vídeňské univerzitě a Univerzitě Otto-Friedricha v Bamberku. Zaměřuje se na české dějiny 19. století a historii parlamentarismu ve střední Evropě. Působí jako odborný konzultant v Kanceláři Poslanecké sněmovny. Přednáší na Vysoké škole CEVRO Institut a FSV UK.

Koedice s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR

Nancy M. Wingfield

Nancy M. Wingfield získala doktorát na Kolumbijské univerzitě ve Spojených státech a ve svých pracích se zaměřuje na kulturní dějiny a dějiny genderu. Publikovala řadu prací týkajících se dění na sklonku existence císařského Rakouska a ve střední Evropě po pádu Habsburků.

Koedice s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR

Svět prostitute v pozdním Rakousku-Uhersku

Autorka v této knize překračuje hranice tradičního pojetí vyobrazujícího prostitutky jako oběti nebo společenský problém a místo toho se na fenomén prostituce v Rakousku-Uhersku na přelomu devatenáctého a dvacátého století dívá širokou sociální optikou odrážející společenské názory a postoje tehdejší doby. Na základě rozsáhlého využití zdrojů včetně originálních dokumentů ukazuje, že prostituci provozovaly i ženy, které vza-ly svůj osud do vlastních rukou a pojaly ji jako řemeslo, a pečlivě zkoumá vztahy mezi povolenou i skrytou prostitutací, mravnostní policií a dalšími kontrolními orgány, i prostředím komerčního sexu včetně zákazníků, pasáků a provozovatelek nevěstinců, jež v nepříliš změněné podobě přežilo i zánik impéria v roce 1918.

Přeložil Pavel Pšejja

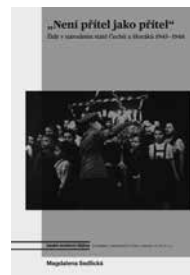

Magdalena Sedlická

„Není přítel jako přítel“ Židé v národním státě Čechů a Slováků 1945–1948

Publikace se zaměřuje na problematiku začleňování židovských obyvatel do většinové společnosti v letech 1945–1948. Primárně se zaměřuje na tři skupiny židovských občanů českých zemí: „německé Židy“, osoby deklarující židovskou národnost a židovské optanty z bývalého území Podkarpatské Rusi, kteří se po druhé světové válce rozhodli usadit v Československu. Jejich právní postavení bylo zvláště v bezprostředně poválečné době značně nejasné. Stěžejním bylo získání československého státního občanství, jež ovlivňovalo možnost stát se plnoprávnými občany, což zcela zásadně formovalo jejich budoucnost. Židé v českých zemích byli po svém návratu z koncentračních táborů či emigrace znovu nuceni aktivně dokazovat svou loajalitu vůči republice.

jíž vyšlo

Dílo Jana Amose Komenského

Dílo Jana Amose Komenského – *Johannis Amos Comenii opera omnia* – vychází od roku 1969. Komenského spisy připravují k vydání pracovníci Oddělení pro komeniologii a intelektuální dějiny raného novověku Filosofického ústavu Akademie věd České republiky; do roku 1990 editorská příprava probíhala v Pedagogickém ústavu Jana Amose Komenského ČSAV.

Opera omnia 19/II

Druhý svazek kritické edice Komenského zásadního díla *De rerum humanarum emendatione consultatio catholica* (Obecná porada o nápravě věcí lidských) obsahuje první polovinu nejrozsáhlejší a ústřední části Obecné porady nazvané *Pansophia, hoc est Universalis sapientia* (Pansofie, to jest Všeobecná moudrost). Komenský tu podává systematický výklad o podstatě a struktuře světa ve formě gradů (světů). Svazek zahrnuje vedle předmluv čtyři z celkových osmi gradů, a to svět možný a tři světy božského stvoření: pravzorový, andělský a materiální. Součástí edice je textově kritický aparát, věcné komentáře, ediční úvod k celé Pansofii, bibliografický soupis, rozpisy zkratk, obrazové přílohy a rejstříky.

Jan Amos Komenský

Svazek připravili pracovníci Oddělení pro komeniologii a intelektuální dějiny raného novověku Filosofického ústavu AV ČR Vojtěch Balík, Markéta Klosová, Lenka Řezníková, Věra Schifferová, Martin Steiner a externí spolupracovník Martin Žemla.

Jan Amos Komenský

Svazek připravili pracovníci Oddělení pro kmeniologii a intelektuální dějiny raného novověku Filosofického ústavu AV ČR Vojtěch Balík, Markéta Klosová, Marcela Slavíková, Martin Steiner, Lenka Řezníková, Lucie Storchová, Kateřina Šolcová, Vladimír Urbánek a externí spolupracovník Václav Bok.

Opera omnia 26/II

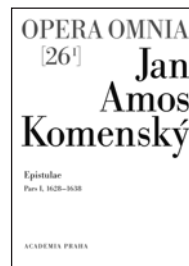
Druhý svazek kritické edice Komenského korespondence zahrnuje relativně krátké období od začátku roku 1639 do první poloviny roku 1641, tedy do odjezdu do Londýna (září 1641). Komenský tehdy korespondenčně komunikoval mj. se svými přáteli S. Hartlibem a J. Hübnerem (Londýn), významným slezským básníkem M. Opitzem (Gdaňsk), francouzským filozofem a matematikem M. Mersennem (Paříž), významná je i korespondence s B. Leszczyńským nebo D. Stolciem (Štolcem). Svazek obsahuje kromě vlastní edice dopisů také textové kritický aparát a věcné komentáře, registry jednotlivých dopisů, bibliografický soupis, obrazové přílohy a rejstříky osob, prací a geografických názvů.

Jan Amos Komenský

Opera omnia 26/I

První svazek kritické edice Komenského korespondence zahrnuje 71 listů odeslaných a obdržených od roku 1628 do prosince 1638. Jedná se o dopisy z prvního lešenského pobytu, kdy Komenský navázal kontakty s předními představiteli dobové republiky učenců. Nejvýznamnějšími centry Komenského korespondenční sítě, kde byly dopisy z tohoto období psány či kam směřovaly, byly Lešno, Londýn, Gdaňsk a Amsterdam. Svazek obsahuje vedle předmluvy textově kritický aparát a věcné komentáře, registry jednotlivých dopisů, bibliografický soupis, obrazové přílohy a rejstříky osob, prací a geografických názvů.

již vyšlo

Drama

Dramatická tvorba vždy spoluurčovala tvář nejen českého divadla, ale i literatury a rozhlasového vysílání. Edice čtenářům představuje a do historických souvislostí zasazuje výrazná dramatická díla, která vznikla v rozmezí posledních sto padesáti let a která i přes svou uměleckou kvalitu jsou dnes známa pouze odborníkům.

České surrealistické drama

Antologie přináší výběr surrealistických dramatických textů od dvacátých let 20. století až po současnost. V jednom svazku se tak poprvé setkávají díla dnes již kanonická s texty neznámými či doposud nezveřejněnými, texty se surrealismem běžně spojovaných autorů (Vítězslav Nezval, Vratislav Effenberger, Jan Švankmajer) s hrami tvůrců známých spíše z jiných uměleckých oblastí (Karel Šebek, Ladislav Novák, Jiří Suchý). Celek publikace pak dokládá, že i když psaní pro divadlo nikdy nestálo v centru zájmu českých surrealistů, věnovali mu soustavnou pozornost. Výbor uvádí rozsáhlá studie, která charakterizuje základní konstanty surrealistické poetiky a zároveň mapuje historickou proměnlivost vztahu surrealismu a dramatu.

Marek Lollok,
Tomáš Kubart,
Jitka Šotkovská

Mgr. et Mgr. Marek Lollok, Ph.D., (1985) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, kde se zaměřuje na současné české drama a českou prózu.

Mgr. Tomáš Kubart, Ph.D., (1986) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Badatelsky se zaměřuje na československou scénografii 20. století a akční umění.

Mgr. et Mgr. Jitka Šotkovská (1982) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Badatelsky se zaměřuje na amatérské divadlo.

Europa

V evropské literatuře najdeme řadu děl, která ovlivnila evropské a světové myšlení nejen v době svého vzniku, ale ovlivňují ho až do dnešních dní. A právě těmto dílům, ať již filozofickým, literárním, nebo politickým, je určena edice Europa. Vycházejí zde knihy, ke kterým se budeme stále vracet.

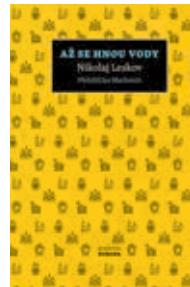
Nikolaj Leskov

Nikolaj Leskov (1831–1895) je jedním z nejdoceněnějších klasiků ruské literatury 19. století. A přitom už jeho vrstevník Lev Tolstoj jej prohlásil za spisovatele budoucnosti. Do češtiny byly nejednou přeloženy například jeho novely *Zapečetěný anděl*, *Očarovaný poutník* či *Lady Macbeth Mcenského újezdu* nebo povídka *Levák* (též *Blecha*, *Krchňák*, *Krchňa*).

Až se hnou vody

Kronika čtenáři otvírá málo známé prostředí pravoslavného duchovního stavu. Ruský kniha vyšla v roce 1872, česky jedinkrát v roce 1903 pod názvem *Duchovenstvo sborového chrámu*. Leskov při psaní této prózy záměrně opustil formu románu a experimentoval s žánrem stylizované kroniky, což knize dodává překvapivě moderní ráz. Próza zalidněná chrámovými služebníčky jednoho fiktivního okresního maloměsta působí na první pohled jako byzantská idyla. Do harmonického soužití „apoštolské obce“ však vtrhne volnomyšlenkářství ztělesněné místním učitelem matematiky a jeho spřeženci z řad nihilistů. To dává autorovi příležitost rozehrávat humorné a absurdní situace, na kterých stojí poetika celého díla. Próza si v původním znění dodnes zachovala jazykovou svěžest, za což vděčíme Leskovově celoživotní posedlosti živou, odposlechnutou řečí. I proto volá po novém překladu.

Přeložil a studií opatřil Jan Machonin

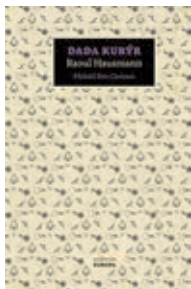

Co je to vlastnictví?

Co je to vlastnictví aneb Hledání principů práva a vlády (1840) je poměrně raný, ale snad nejnámější text Pierra-Josepha Proudhona. Začíná často citovanou větou „Vlastnictví je krádež.“ Nutno upřesnit, že nebrotí proti jakémukoli soukromému vlastnictví, ale spíše proti vlastnění nemovitostí, pozemků, a výrobního kapitálu, které vynášejí kapitálový zisk, považovaný za neoprávněný. *Dopis panu Blanquimu o vlastnictví* (1841) je věnován Adolphu Blanquimu, což byl bratr známějšího francouzského revolucionáře Augusta Blanquiho. Adolphe Blanqui, profesor ekonomie, se totiž postavil za Proudhona, když mu hrozilo stíhání za pojednání *Co je to vlastnictví*. Ve skutečnosti jde o jakési jeho pokračování, v němž rozvíjí a upřesňuje své názory.

Přeložila Helena Beguivinová
Předmluvu napsal Michal Trčka

Dada kurýr

Autentická, dokumentárně vzpomínková a zároveň svěrázně provokativní kniha jednoho ze zakladatelů dadaistického hnutí Raoula Hausmanna přináší očitě svědectví o zrodu a podobách jedné z klíčových epoch ve vývoji moderního umění: „Nejdůležitějším postřehem – protože dada bylo víc než dada – je, že na počátku byly rozmanité, vzájemně provázané podněty a společenská i umělecká kritika a revolta. Tyto nepostihnutele vlivy zůstaly pro většinu z nás skryty a vyjevují se zřetelněji až nyní; v tom se dada podobá jiným aktivitám. Ve své době ale bylo vše dada a dada bylo vším. Měšťáci ho považovali za tlachání nebo podivný žert, brzy ale zjistili, že se mýlí. Povedlo se nám zaplnit noviny falešnými zprávami o dada a jeho zločinech. Čím skutečně dada bylo, se dozvíte v této knize.“

Přeložil Petr Christov

Pierre-Joseph Proudhon

Pierre-Joseph Proudhon (1809–1865), francouzský tiskař a samouk, je autorem mnoha textů o ekonomii, filosofii, politice a sociologii. Bývá považován za předchůdce anarchistů, anarchii však chápal v pozitivním smyslu: „Svoboda je anarchie, protože nepřipouští vládu vůle, ale pouze autoritu zákona, jinými slovy nutnosti.“ Od počátku své literární činnosti se zajímal o postavení pracujících ve společnosti.

Raoul Hausmann

Raoul Hausmann (1886–1971), vídeňský rodák, byl spoluzakladatelem dadaistického hnutí v Berlíně; později působil především ve Francii, opakovaně pobýval i v Praze. Vynalezl optofon, zabýval se psychoanalýzou, věnoval se fotografii (foto-koláže).

Filippo Tommaso
Marinetti,
Jiří Pelán (ed.)

Filippo Tommaso Marinetti (1876–1944) byl rodák z egyptské Alexandrie, básník, prozaik a dramatik. K jeho nejprovokativnějším a neinspirativnějším myšlenkám patří zrušení syntaxe, odstranění individuální psychologie, princip simultánního vědomí či aeropoezie.

Futuristické manifesty

Publikace přináší 36 nejvýznamnějších futuristických manifestů, které usilují o radikální proměnu řady uměleckých druhů: nejen literatury, ale i divadla, filmu a fotografie, malířství a sochařství, architektury a hudby. Hlavním autorem těchto programových projevů je zakladatel futuristického hnutí Filippo Tommaso Marinetti, ale podíleli se na nich i další umělci, například sochař Boccioni, malíři Carrá, Severini, Russolo, Depero, hudebník Balilla Pratella či architekt Sant'Elia. Futurismus, hlásající program osvobozených slov a nastolující „bezdrátovou imaginaci“, patřil k nejlivnějším avantgardním směrům a jeho myšlenky dodnes rezonují v řadě moderních i postmoderních experimentů.

Přeložili Zora Obstová a Jiří Pelán

Georges Sorel

Georges Sorel (1847–1922) byl francouzský politický myslitel, vnímaný hlavně jako teoretik revolučního syndikalismu. Proslul knihou *Úvahy o násilí*, v níž předložil svou obhajobu revolučního násilí.

Iluze pokroku, Rozklad marxismu

Dílo *Iluze pokroku* (1908) představuje pokus zkoumat myšlenku pokroku pomocí Marxových historických metod, podle nichž je výklad idejí nutné založit na porozumění třídním vztahům. Sorel sleduje dějiny pojmu pokroku a kritizuje jej coby buržoazní ideologii, od níž se proletariát má oprostit.

V krátkém spisku *Rozklad marxismu* (1908) chce Sorel marxistickou doktrínu zbavit strnulosti a dogmatismu, do nichž v jeho době upadla. Za tím účelem se snaží odkryt skutečné jádro Marxova myšlení a očistit je od cizorodých složek, zděděných po starších socialistických naukách.

Přeložil Jan Petříček

Doslov napsali Ondřej Slačálek a Čestmír Pelikán

Italská cesta

Obsáhlé autobiografické dílo líčí osudy a pocity Goetheho během jeho pobytu v Itálii v letech 1786 až 1788. Důvěrné setkání se zcela novým světem a především s antikou znamenalo tvůrčovo znovuzrození. Města i umělecká díla, která Goethe popisuje, většinou ještě existují, byť většinou už v proměněné podobě. To či ono umělecké dílo se však dnes již často nachází jinde, některé obrazy jsou atribuovány jiným autorům, mnohé antické sochy se jinak vykládají. Proto můžeme dnes Goethovu *Italskou cestu* vnímat nejen jako hluboce ukotvený cestopis, který jako u všech velkých autorů přerůstá v dílo širšího než jen cestovatelského významu, ale i jako výzvu k poutavému seznamování s Itálií, k dobrodružství poznání, k propátrávání nových souvislostí.

Přeložila Věra Macháčková-Riegerová
Předmluvu napsal Zdeněk Hrbata
Doslov napsal Václav Macháček

Johann Wolfgang Goethe

Johann Wolfgang Goethe (1749–1832) byl německý básník, prozaik a politik světového významu. Vystudoval práva, s Johannem Gottfriedem Herderem stál u zrodu hnutí Sturm und Drang. Hodně cestoval, často navštěvoval také Čechy (Karlovy Vary, Mariánské Lázně). Na cestách po Itálii se seznámil s antikou, již považoval za vrchol kultury.

Druhé vydání

Jak bychom si měli zařídit Rusko, Rusko v troskách

Jak bychom si měli zařídit Rusko (1990) a *Rusko v troskách* (1998) jsou dva základní publicistické Solženicynovy texty, napsané s osmiletou pauzou. V prvním případě jde o vizi, která vznikla ještě v emigraci a slavný spisovatel se v ní pokouší o představu příštího Ruska, postavenou na lidové samosprávě v podobě někdejších předrevolučních zemstev. To se ovšem neděje a Rusko 90. let se potácí od deseti k pěti. Proto – už po návratu do vlasti – Solženicyn vyjádří své zklamání z vývoje v zemi, zejména pak z reformem Borise Jelcina, Jegora Gajdara a Anatolije Čubajse i z politiky Ruské federace v Čečensku. Tyto dva texty se nakonec stávají výrazem Solženicynových nadějí a poté zklamání, což je v ruských dějinách posloupnost velmi častá.

Přeložili Libor a Milan Dvořákoví

Alexandr Solženicyn

Alexandr Isajevič Solženicyn (1918–2008) byl ruský spisovatel, publicista a politický činitel, nositel Nobelovy ceny za literaturu.

Edmund Husserl

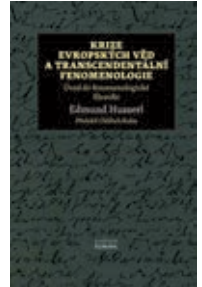
Edmund Husserl (1859–1938) byl německý filosof moravského původu, zakladatel moderní fenomenologie. Po vypuknutí první světové války se připojil k vlasteneckému manifestu německých profesorů, v roce 1918 založil na univerzitě ve Freiburgu Freiburskou fenomenologickou společnost. Mezi Husserlovy žáky patřil také Jan Patočka.

Třetí, rozšířené vydání

Krise evropských věd a transcendentální fenomenologie Úvod do fenomenologické filosofie

Poslední velké dílo Edmunda Husserla, v němž autor podává výklad základních pojmů transcendentální fenomenologie, zabývá se otázkami „přirozeného světa“ a krizí smyslu a objasňuje svůj vztah k moderní evropské kultuře. Jádrem krize moderní doby je krize soudobé racionality, krize vědy, jejíž pojmy ztratily svůj původní smysl v pozitivistickém scientismu. Klíčovým pojmem Husserlova systému, opěrným bodem a základním filosofickým problémem je tzv. předvědecký svět našeho života, jeho ontologie. Husserl věří v návrat víry v lidský rozum, ve filosofii, jejímž úkolem je odhalovat lidstvu, čím má být.

Přeložil Oldřich Kuba
Předmluvu napsal Jan Patočka

Eugène Ionesco

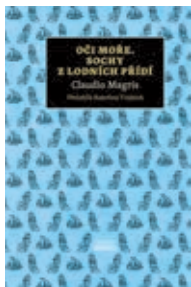
Eugène Ionesco (1909–1994), rumunsko-francouzský dramatik, esejista, literární kritik, prozaik a básník, patří i nadále k nejhranějším světovým dramatickým autorům.

Mezi životem a snem

Kniha obsahuje rozhovory otce tzv. absurdního divadla s Claudem Bonnefoyem, literárním kritikem revue *Quinzaine littéraire*. Ionesco v nich vzpomíná na léta idylického dětství na francouzském venkově i méně idylická vysokoškolská studia v Bukurešti, kde se stylizoval do role věčného rebela, vybavuje si své literární lásky, jež ovlivnily jeho pozdější tvorbu, ozřejmuje svou kulturní rumunsko-francouzskou dvojdomost, podává výklad svých nejslavnějších her, v nichž klíčovou úlohu začasťe hraje sen, a obnažuje jejich případné metafyzické podloží. V závěrečné části, nazvané *Dnes a zítra*, kriticky zhodnocuje přínos tzv. nového románu pro rozvoj francouzské prózy a uvažuje o dalším vývoji dramatické literatury.

Přeložil Jiří Našinec

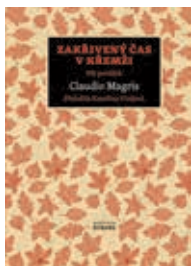

Oči moře Sochy z lodních přídří

Claudio Magris se zde vrací k tématu, jež je mu blízké a o němž psal už v románu *Poslepu*, k sochám z lodních přídří, hledícím před sebe na moře vstříc osudu a odvracejícím působení zlých sil. Kniha, která strhujícím způsobem líčí dějiny těchto figur a je doplněna i bohatým obrazovým materiálem, však není jen historií muzeálních kousků. Vypráví o moři, o ženách, o lodích i o literatuře. Sochy vystupují z mýtů a stávají se z nich skutečné ženské postavy – Sirény, bohyně, obyčejné ženy nebo všechny jako Cassandra, svůdnice, matky, vizionářky... Dočítáme se o hřbitovech pro lodě, o hrdinkách a dobrodruzích, kteří se vynořují z hlubin paměti a stávají se nesmrtelnými. Claudio Magris za tuto knihu obdržel v roce 2020 mezinárodní cenu MAREtica udělovanou textům o moři.

Přeložila Kateřina Vinšová
Předmluvu napsal Tomáš Mazal

Zakřivený čas v Kremži Pět povídek

Soubor pěti povídek s tématem stáří a plynoucího času, s nímž se musí jednotliví protagonisté vyrovnat. Starý bohatý průmyslník se nechá zaměstnat jako vrátný v jedné ze svých budov; pedagog z hudební konzervatoře na odpočinku se po letech setká se svým někdejší žákem, dnes houslovým virtuosem; staříčkový spisovatel žijící v ústraní na venkově je čestným hostem při udílení literární ceny pro začínající spisovatele, kde se cítí nepatřičně; někdejší vysloužilc z první světové války sleduje natáčení filmu o příhodě z vlastního mládí a nepoznává sebe ani přátele a ani onu dobu; a konečně v ústřední povídce, jež propůjčila jméno celé knize, zjišťuje starý hrdina při náhodném bezvýznamném setkání v jednom ospalém rakouském městečku, že čas nebeží jen lineárně a že si s námi zálučně pohrává.

Přeložila Kateřina Vinšová
Předmluvu napsala Lucie Tučková

Claudio Magris

Claudio Magris (1939) patří k nejvýznamnějším a nejpřekládanějším současným italským autorům, byl opakovaně nominován na Nobelovu cenu za literaturu a českému čtenáři je známý z řady přeložených děl (*Dunaj, Habsburský mýtus v moderní rakouské literatuře, Daleko odkud - Joseph Roth a východožidovská tradice, Mikrokosmy, Poslepu, Pro nedostatek důkazů, Terst. Identita na hranici*).

Claudio Magris

↑

Vladimir Vladimirovič Majakovskij

Vladimir Vladimirovič Majakovskij (1893–1930), světově proslulý ruský a sovětský básník, prozaik a dramatik, rovněž autor dětské literatury či filmových scénářů. Majakovského tvorba byla v raném období ovlivněna avantgardou, zejména futurismem, jehož byl čelným představitelem.

Poemy, svazek II.

Druhý svazek nového českého překladu vybraných Majakovského veršů nabídne čtenáři celkem sedm poem, které lze námětově označit jako veřejné: je to *150 000 000* z let 1919–1920; *IV. internacionála* a *Pátá internacionála*, obě publikovány v roce 1922; poema *Vladimir Iljič Lenin* z roku 1924, napsaná v přímé reakci na Leninovu smrt v tomtéž roce; *Létající proletář* s datací do roku 1925; *Správně!* (1927); a konečně poema *Z plna hrdla*, která vyšla na přelomu let 1929–1930, tedy těsně před Majakovského smrtí, a je považována za nedokončenou. Ačkoliv všechny vznikly po ruské revoluci roku 1917 a nelze jim upřít politickou angažovanost, je zcela nepochybnitelné, že ani tyto porevoluční Majakovského verše nepozbyly nic ze své obraznosti, kreativity a často i hravosti.

Přeložili Jana Kitzlerová a Vojtěch Frank
Úvodní studii napsala Jana Kitzlerová
Poznámkami opatřil Vojtěch Frank

Mary Wollstonecraft Shelleyová

Mary Wollstonecraft Shelleyová (1797–1851) byla nejvýznamnější autorkou tzv. druhé generace romantických básníků. V roce 1814 se seznámila s básníkem P. B. Shelleyem, kterého si později vzala. Po jeho tragické smrti v roce 1822 se dlouhodobě snažila propagovat jeho dílo. Vedle toho však sama psala. Román *Frankenstein* se stal klasickým dílem literatury. Až do konce 20. století byl zbytek díla Mary Shelleyové relativně málo znám, v posledních desetiletích kritika znovu objevuje díla jako *Mathilda* (1819) *Valperga* (1823), *Perkin Warbeck* (1830) nebo *Poslední člověk* (1826).

Poslední člověk

Poslední člověk je vedle *Frankensteina* patrně nejlepším dílem Mary Shelleyové. Apokalyptický román se odehrává koncem jednadvacátého století, kdy je země zasažena neznámou pandemií, jež se rychle rozšíří po celém světě a téměř vyhubí lidstvo. Vedle tématu apokalypsy se román věnuje politickým otázkám, zejména pak rozpuštění monarchie a nastolení republiky v Anglii. Zároveň je text vzpomínkou a poctou dvěma básníkům, kteří byli Shelleyové velmi blízcí: P. B. Shelleymu a lordu Byronovi, kteří zemřeli krátce před jeho napsáním. Jako zbytek autorčina díla s výjimkou *Frankensteina* zůstával *Poslední člověk* v relativním zapomnění. Kritická pozornost je mu věnována až od druhé poloviny dvacátého století, a to částečně pod vlivem úspěchu jiných velkých dystopických románů, jako byl *Krásný nový svět* Aldouse Huxleyho nebo *1984* George Orwella.

Přeložil a úvodní studii napsal Ladislav Nagy

Psychologie nevědomých procesů

„Považuji problém nevědomí za natolik významný a tak aktuální, že by podle mne byla velká škoda, kdyby tato otázka, tak úzce se dotýkající nás všech, měla zmizet ze zorného pole vzdělaných laiků tím, že by byla vykázána do nějakého nedostupného odborného časopisu, aby pak vedla svůj stínově papírový život v policích knihoven,“ napsal v předmluvě k prvnímu vydání *Psychologie nevědomých procesů* její autor a jeden ze zakladatelů moderní psychologie Carl Gustav Jung. V rozsahem nevelkém a čtenářsky přístupném raném díle Jung na konkrétních případech pacientů a s využitím snů, fantazií, krásné literatury a mytologie podává výklad konceptů individuálního a kolektivního nevědomí a kolektivních archetypů, na nichž staví jungovská terapie. Kniha je dobrým úvodem do Jungova rozsáhlého a vrstevnatého díla.

Přeložil Pavel Kolmačka

Rozprava o revolucích, O Buonapartovi a Bourbonech

Chateaubriandův svazek obsahuje dvě opačně zaměřená a zároveň komplementární díla: *Rozpravu o revolucích*, vydanou roku 1797 v Londýně, která pojednává o společenských převratech v původním smyslu toho slova od antiky až po Francouzskou revoluci, a ostře protinapoleonský pamflet, nazvaný *O Buonapartovi a Bourbonech*, z roku 1814. Z umírněného revolucionáře se stal monarchista... Autorův vývoj svědčí o dobových myšlenkových proměnách politického nazírání na svět. Oba texty navazují na Chateaubriandovy *Paměti ze záhrobí* (Academia 2011) a Napoleonův *Memoriál ze Svaté Heleny* (Academia 2020) podle záznamu hraběte de Las Cases.

Přeložil a předmluvu napsal Aleš Pohorský

Carl Gustav Jung

Carl Gustav Jung (1875–1961), švýcarský psycholog a psychoterapeut. Žák Sigmunda Freuda, s nímž se posléze názorově rozešel, zakladatel analytické psychologie. Lidskou duši studoval nejen v medicínském kontextu, ale především v jejích projevech: ve snech, výtvarném umění, literatuře, mytologii a náboženství.

François-René de Chateaubriand

François-René de Chateaubriand (1768–1848), prozaik, autor pamětí, předchůdce romantismu a pokračovatel Rousseaua, vstoupil do českých literárních dějin zásluhou Jungmannova překladu *Ataly* z roku 1805, považovaného za zakladatelský text české novodobé prózy.

Jan Potocki

Jan Potocki (1761–1815) byl francouzsky píšící prozaik pocházející ze slavného rodu polských magnátů, osvícenec a svobodný zednář, důstojník, politik, světoběžník a učenec.

Rukopis nalezený v Zaragoze

Na své cestě inkvizičním, ale i imaginárním Španělskem se mladý šlechtic a důstojník Alfons van Worden ocitne v pohorí Sierra Morena, kde je vtažen do podivného dobrodružství. V magické pustině, z níž po 66 dnů nedokáže odejít a kde se jakoby točí v kruhu, potkává řadu postav, které mu vyprávějí, den po dni, na způsob Boccacciova *Dekameronu*, příběh svého života. Do jejich vyprávění, jimž nechybějí vedle groteskních momentů a ironie ani filozofující pasáže, pak vstupují další osoby se svými životními, často fantastickými příběhy anebo s dávnými událostmi, o nichž slyšely. V mozaikovitě románové kompozici se však nevytrácejí hlavní souvislosti, zdánlivě samostatné děje a osudy se začínou splétat, vzájemně osvětlovat. Kniha je považována za mistrovské dílo fantastické literatury.

Přeložil Jaroslav Simonides

Úvodní studii napsal Zdeněk Hrbata

Egon Erwin Kisch

Egon Erwin Kisch (1885–1948) byl pražský německy píšící novinář a spisovatel židovského původu. Je autorem povídek, divadelních her, reportáží, fejetonů a jednoho románu. K nejznámějším textům patří *Zuřivý reportér*, *Pražský pítaval* a *Tržiště senzací*.

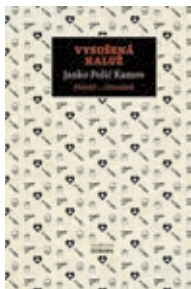
Říkej mi Tonka Šibenice

Výbor z díla Egona Erwina Kische připomíná velkou osobnost meziválečné česko-německé žurnalistiky a literatury. Autora, který sice za života bral popularitu plnými hrstmi, ale po smrti jeho práci zatížily nežádoucí ideové vzorce: Kische si neomaleneš přivlastnila komunistická propaganda a přetavila jej na jednoho ze svých věrozvěstů. Cílem tohoto výběru, spjatého v první řadě s Prahou, s ranými a méně známými Kischovými texty, je zažité čtení relativizovat. Ukázat, že Kisch byl především velký novinář a spisovatel, zdatný stylista a bezpochyby zábavný kumpán. Jeho dílo skvěle funguje i po století, a i kdyby „jen“ portrétoval dobu, dokumentoval vybraná místa, lidi, události, je jeho přínos české, potažmo evropské kultuře a společnosti nezpochybnitelný.

Přeložila Viktorie Hanišová

Edičně připravil a studii opatřil Radim Kopáč

Vysušená kaluž

Největší prozaické dílo Janka Políce, román *Isušena kaljuža*, měl podobně jako jeho autor značně pohnutý osud. Rukopis byl dokončen v roce 1909, ale publikování se dočkal až v roce 1957, první plánované vydání v roce 1938 totiž zhatila cenzura.

Dílo, které v mnoha směrech předběhlo dobu i proměny chorvatské společnosti, dodnes není přijímáno jednoznačně. Jedná se o „příliš“ otevřený, provokativní, ve svých důsledcích protispolečenský text obsahující mnoho skandálních myšlenek a úvah, včetně těch se sexuálním podtextem. Charakteristický je všudypřítomný strach, utrpení, bída, nejistoty, ale i touha putovat a přes všechny překážky i smrtelnou chorobu žít.

Vlastní text je výrazně experimentální i formou, stejně tak v něm nalezneme i četné autobiografické prvky, což je pro Políčovo dílo příznačné.

Přeložil Jaroslav Geraskov Otčenášek

Zima a léto v království obojí Sicílie

Cestopisně laděné vyprávění popisuje zážitky z cest po známých i pozapomenutých místech na území historického Království obojí Sicílie, tedy po jižní části Apeninského poloostrova a Sicílii. Kniha obsahuje barvitě líčení tradičních turistických míst jako Sorrento, Neapolský záliv, Benátky, Paestum, Capri, Palermo či Neapol a lze ji tak v jistém smyslu položit vedle známějších cestopisů viktoriánského období z pera Johna Murrayho, Johna Ruskina či Charlese Dickense. Vyprávění obohacuje řada esejisticky laděných zamyšlení na vybraná historická, společenská a kulturní témata, ale i líčení zážitků z často humorných setkání s místními obyvateli všech společenských vrstev a jejich způsobu života. Kniha překračuje úzce vymezený žánr dobového „turistického průvodce“ a stává se živoucím svědectvím o kultuře, zvycích a tradicích jižní Itálie a Sicílie poloviny devatenáctého století.

Přeložil Martin Štefl

Janko Polić Kamov

Janko Polić Kamov (1886–1910), vl. jm. Janko Polić – chorvatský spisovatel, dramatik, esejista i literární kritik. Jeho ve své době nedocenená modernistická až protoavantgardní tvorba v sobě nese řadu anarchistických a revolučních podnětů a psychologizujících analýz.

Julia Kavanaghová

Julia Kavanaghová (1824–1877) byla irskou spisovatelkou a esejistkou tzv. viktoriánského období. Mládí prožila v Paříži a po návratu do Londýna se živila psaním. Publikovala na patnáct románů, řadu povídkových a esejistických sbírek a cestopisů.

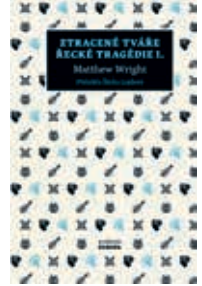
Matthew Wright

Matthew Wright je profesor klasické řecké literatury na Univerzitě v Exeteru. Ve svém výzkumu se věnuje především antické tragédii a komedii a fragmentární literatuře.

Ztracené tváře řecké tragédie 1.

Matthew Wright ve dvousvazkové knize *Ztracené tváře řecké tragédie* pojednává o ztracených hrách a téměř neznámých autorech, kteří v průběhu času zmizeli z mapy žánru antické tragédie. V prvním díle zkoumá přes osmdesát tragiků s výjimkou Aischyla, Sofokla a Eurípida (jejichž ztraceným hrám je věnován díl druhý), kteří se v antice těšili značné oblibě a jejichž dílo se přesto nedochovalo. Wright si klade důležité otázky, jak přistupovat ke zlomkům a fragmentárním důkazům, aby nám odhalily co nejvíce informací. Kniha čtenáře nejen seznamuje se zapomenutými autory, ale umožňuje nahlédnout dosud skrytou tvář řecké tragédie jako celku.

Přeložila Šárka Lojdová

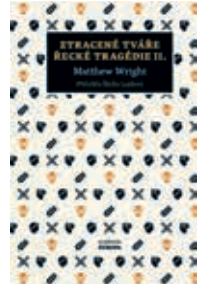
Matthew Wright

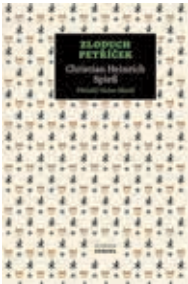
↑

Ztracené tváře řecké tragédie 2.

Matthew Wright ve dvousvazkové knize *Ztracené tváře řecké tragédie* vypráví příběh ztracených her a dnes téměř neznámých autorů tragédií. Ve druhém díle se věnuje v současnosti nejproslulejším antickým tragikům Aischylovi, Sofoklovi a Eurípidovi, ale oproti většině stávajících publikací se nezaměřuje na 32 dochovaných dramát, ale na ta ztracená. Wright poprvé systematicky zpřístupňuje soupis a obsah těchto her a přesvědčivě dokazuje, jak málo toho o těchto nejznámějších autorech ve skutečnosti víme, a jaké mezery mají naše znalosti žánru antické tragédie jako takové.

Přeložila Šárka Lojdová

Zloduch Petříček

První strašidelný Spießův román (1791), dějově zasazený do doby křížových výprav do Palestiny, má dvě hlavní postavy: rytíře Rudolfa z Westerburgu a zlého ducha tohoto rodu, mužíčka Petra, který Rudolfem nenápadně manipuluje a svádí ho ke zlým a hříšným skutkům. V souladu s autorovou úvahou, že malé pochybení na začátku vede k hrůzným zločinům na konci, sledujeme Rudolfovu proměnu z rytíře s čestnými úmysly ve svůdce mladých dívek a manželek, přes lháře a podvodníka až k vrahovi, jenž se upíše ďáblu a je za to – v rámci výchovného vyznění románu – po zásluze potrestán. Ačkoli Spieß v knize pracuje s nadpřirozenými silami, nezapře v sobě autora doby osvícenství. Po více než dvou stoletích je Spießův „strašidelný“ román úsměvnou kuriozitou, nicméně jeho poznatek o dalekosáhlých následcích drobného poklesku platí stále.

Přeložil a doslov napsal Václav Maidl

Ženský román

Bennetovo dílo *Old Wives' Tale* patří ke klasickým dílům anglické literatury – např. kritik John Carey ji v knize *Pure Pleasure* zahrnul do svého výběru padesáti kvalitních a zároveň čtenářsky nejděčnějších románů 20. století. Nový český překlad *Ženský román* se v názvu snaží tak jako originál o ironickou dvojznačnost. Bennett si do titulu vypůjčil lehce pejorativní idiomatické spojení (česky nejspíše „babská povíadačka“), ale pojal ho v doslovném smyslu a skryl pod něj psychologicky nesmírně propracovaný příběh (*tale*) o životě dvou povahově odlišných sester a později manželek (*wives*). Mezi jejich společným dětstvím a stářím sleduje osudy jedné z nich v rodném Staffordshiru a druhé v Prusy obléhané Paříži a všímá si přitom zdánlivě všedních, a přece magických i traumatických okamžiků lidského života, jež jsou nezávislé na „velkých“ dějinách.

Přeložila a studii napsala Zuzana Šťastná

Christian Heinrich Spieß

Christian Heinrich Spieß (1755–1799) se ve své době proslavil jako autor hrůzostrašných povídek a románů, hojně překládaných do cizích jazyků. V českém prostředí oslovilo jeho dílo několik generací (P. Šedivý, K. H. Mácha, J. Arbes, J. Váchal).

Arnold Bennett

Anglický romanopisec a dramatik Arnold Bennett (1867–1931), blízký přítel Andrého Gida, patří ve svých nejlepších dílech k mistrům anglické realistické prózy, již obohatil o francouzské vlivy a zejména o osobitý typ nepřezíravé a nevtíravé ironie.

Galileo

I zásadní problémy vědy a společnosti mohou být pojednány čtivým či netradičním způsobem. Edice přináší tituly renomovaných českých i zahraničních autorů pohybujících se svojí tvorbou na pomezí věd přírodních a společenských: od biologie a klimatologie přes matematiku a fyziku až po filozofii, ekologii a medicínu.

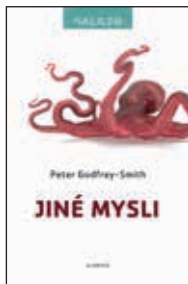
Eduard Kočárek

RNDr. Eduard Kočárek, Ph.D., (1967) vystudoval všeobecnou biologii na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Od roku 1994 působí v Ústavu biologie a lékařské genetiky na 2. lékařské fakultě UK. Kromě své specializace (molekulární cytogenetiky) se věnuje dějinám biologie. Podílí se při výuce studentů všeobecného lékařství i nelékařských zdravotnických oborů. Je autorem několika středoškolských učebnic a vysokoškolských skript.

Dějiny genetiky v českých zemích

Málokdo dnes ví, že české země byly nejen místem vzniku genetiky, ale byla zde zřejmě poprvé vyslovena teorie, že nukleové kyseliny jsou nositeli dědičných znaků, došlo tu k významným objevům podporujícím chromozomovou teorii dědičnosti a již na počátku 20. století zde byly působením chemických látek úspěšně vyvolány chromozomové mutace. Publikace mapuje dějiny genetiky u nás od počátku do konce osmdesátých let 20. století. Na rozdíl od podobně zaměřených publikací autor klade důraz na reflexi vývoje oboru v odborných, populárně naučných i beletristických literárních dílech, včetně článků v některých významných periodikách. Současně upozorňuje i na další aktivity odrážející dějiny genetiky, jako např. vznik pomníků a muzeí věnovaných osobě a dílu zakladatele genetiky Gregora Johanna Mendela. Ve světle historických událostí připomíná i všemožné snahy o ideologizaci oboru, zneužití genetických poznatků a dobově podmíněné, zpravidla tendenčně překroucené interpretace děl významných badatelů.

Jiné myslí

Kniha *Jiné myslí* je kniha o chobotnicích, sépiích, olihních a vědomí. V čem se liší přemýšlení hlavonožců, ptáků a savců? Jaké to je, nemít páteř, zato mít velký a složitý mozek? A co příroda sleduje tím, že vloží takový mozek se schopností cítit, vnímat a komunikovat do těla žijícího jen pár desítek měsíců? Peter Godfrey-Smith se zabývá pradávnoú historií Země, potápí se do mořských hloubek a čte osvícenecké i současné filozofy. Díky tomu vznikla poutavá a přístupná monografie, ze které vyzařuje autorův zápal a vřelý vztah k hlavonožcům, často záhadným, někdy pestře zbarveným, čas od času škodolibým, ale jindy vstřícným a přátelským obyvatelům světových moří. V knize najdete rovněž početné barevné fotografie chobotnic v různých situacích, pořízené převážně v lokalitě zvané Octopolis poblíž Sydney.

Přeložila Silvie Miltenerová

Mitochondrie a medicína budoucnosti

Kniha popisuje fascinující souvislosti mezi v podstatě banálními záležitostmi každodenního života a složitým fungováním buněk našeho těla. Kde bereme energii, abychom vyšli schody? Proč nám v pomalu každé druhé reklamě tvrdí, že antioxidanty jsou tím nejlepším pro naše tělo? Proč nestačí pouze zdravé stravování, ale nejlepších výsledků pro naše zdraví dosáhneme v kombinaci s pravidelným pohybem? A kdy už pohyb spíše škodí? Na všechny tyto a další otázky můžete najít odpovědi právě v této publikaci doktora Lee Knowa, který dokázal velmi poutavě popsat základy buněčné fyziologie a biochemie a propojit poznatky těchto vědních oborů s otázkami, které každý z nás nutně řešíme – otázky ohledně zdraví, stárnutí, nemoci a smrti. Ve všech těchto čtyřech procesech hrají zásadní roli nenápadné váčky uvnitř našich buněk – mitochondrie.

Přeložila Aneta Buchtelová

Peter Godfrey-Smith

Peter Godfrey-Smith (1965) je profesorem historie a filozofie vědy na Univerzitě v Sydney. Zabývá se především filozofií biologie a filozofií myslí. Za knihu *Darwinian Populations and Natural Selection* obdržel v roce 2009 Lakatosovu cenu.

Lee Know

Lee Know N.D. je licencovaný lékař medicíny, přírodní medicíny žijící v Kanadě a držitel několika ocenění. Kromě řízení vědeckých výzkumů ve své vlastní společnosti působí v současné době jako konzultant v oblasti doplňků stravy a zastává funkci v redakční radě časopisu *Alive*, nejčtenějšího časopisu o přírodním zdraví v Kanadě.

Miroslav Kureš

Doc. RNDr. Miroslav Kureš, Ph.D., (1965) je vysokoškolským učitelem na Vysokém učení technickém v Brně. Ve své odborné práci se věnuje zejména aplikacím geometrie a algebry v přírodních a technických vědách.

Objevování duálních čísel

Duální čísla jsou širší veřejnosti neznámá. Historie jejich objevování, nalézání souvislostí s kinematikou a jejich stále se rozšiřující využití, v současnosti intenzivně například v robotice, jsou pozoruhodným příběhem. Kniha populární formou vysvětluje, proč a jak lze efektivně duální čísla využívat: výklad se odrazí od klouzavých vektorů pro popis síly a postupně dospěje až k aktuálním aplikacím duálních čísel a jejich zobecnění, užití duálních kvaternionů v simulaci pohybu, např. u animací v počítačových hrách, ale dotkne se i počítání přirozených operátorů v diferenciální geometrii a nového pohledu na dříve obtížně uchopitelný pojem nekonečně malých čísel v základech diferenciálního počtu.

I když tematika knihy dosud není popularizační literaturou pokryta, není třeba se obávat obtížnosti textu. Vše je vysvětleno čtenářsky přístupně a srozumitelně, knihu mohou číst středoškoláci, vysokoškoláci a všichni zájemci o matematický výzkum a jeho historii.

Petr Beckmann

Historie čísla π

Pokusy o přesné určení poměru obvodu kruhu k jeho poloměru či o přesné stanovení plochy kruhu (kvadratura kruhu) provázely lidskou kulturu a civilizaci od samých jejích počátků. Autor knihy zasazuje jednotlivé etapy vývoje znalostí o tomto problému jak do kontextu vývoje celého matematického myšlení, tak do obecného kulturního a politického rámce příslušné doby. Na řadě míst vyslovuje velmi osobité názory na jednotlivé osobnosti i dobu, ve které žily. Čtenář s nimi nemusí vždy souhlasit, svou provokativností však přispívají k zajímavosti knihy a činí četbu ještě poutavější. Na problému čísla π demonstruje tato kniha fascinující cestu lidského pokolení za poznáním. Ukazuje, že matematika není nudná, že v sobě skrývá strhující dobrodružství ducha.

Přeložil Libor Pátý

již vyšlo

Gerstner

Edice Gerstner přináší nejnovější práce českých i zahraničních vědců z oboru matematiky, fyziky a techniky. Hlavním kritériem textů vydávaných v edici je vysoká odborná úroveň a nový přístup k řešení tématu.

Nanovlákná

Výzkum a technologie výroby nanovláknenných materiálů se v posledních desetiletích bouřlivě rozvíjejí. Spolu s narůstajícím využitím nanovláknenných materiálů, například pro bioinženýrství, filtraci, elektroniku, vývoj sond, zdravotnictví a textil, vzrůstají i nároky na analýzu jejich vlastností. Hledají se další oblasti jejich uplatnění, předpovídají se možná rizika a v neposlední řadě dochází k akreditaci vysokoškolských studijních programů, které se nanovlákná zabývají. Cílem knihy je nabídnout přírodovědně, technicky a technologicky zaměřeným čtenářům ucelený text popisující teorii tvorby nanovláken (s důrazem na hydrodynamické nestability), technologie jejich výroby (zejména elektrické zvláknování) a oblasti jejich využití (především ve zdravotnictví). Nechybí ani ekonomická a filozofická reflexe.

David Lukáš
a kol.

Prof. RNDr. David Lukáš, CSc., absolvent Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, obor biofyzika a chemická fyzika; profesor pro obor textilní technika; emeritní rektor Technické univerzity v Liberci; stipendista Fulbrightova programu. Zabývá se vývojem nových způsobů výroby nanovláken, fyzikálními principy jejich tvorby a aplikacemi nanovláknenných materiálů pro zdravotnictví a medicínu.

Vítězslav Jarý,
Jan Pejchal

Ing. Vítězslav Jarý, Ph.D., (1985) působí jako vedoucí laboratoře luminiscenčních materiálů ve FZÚ AV ČR, kde se věnuje studiu scintilačních materiálů a materiálů vhodných pro konstrukci laditelných zdrojů bílého světla.

Ing. Jan Pejchal, Ph.D., (1979) působí jako vedoucí laboratoře přípravy optických materiálů ve FZÚ AV ČR. Kromě růstu krystalů se věnuje studiu jejich luminiscenčních a scintilačních vlastností.

Scintilační materiály

V posledních letech raketově roste počet průmyslových, lékařských, bezpečnostních a vědeckých aplikací, při kterých je nutné detekovat neviditelné ionizující záření (např. gama, rentgenové záření). Předkládaná kniha se zabývá popisem scintilačních materiálů, které jsou pro tyto účely vhodné. Tyto materiály přeměňují energii vysokoenergetického ionizujícího záření na fotony z oblasti ultrafialového nebo viditelného záření, které se pak dají běžnými fotodetektory převést na elektrický signál a dále zpracovat. Mezi neznámější aplikace, kde se s těmito materiály můžeme potkat, patří výpočetní tomografie, detektory částic LHC v CERNu nebo monitorovací drony používané kolem Fukušimy v Japonsku.

Zbyněk Jaňour

Modelování mezní vrstvy atmosféry

Mezní vrstva atmosféry, tj. spodní část atmosféry, je pro člověka přirozeným prostředím a příznivě i nepříznivě ovlivňuje styl jeho života. Kniha shrnuje stručnou historii jejího výzkumu, základní pojmy a definice, popisuje proudění v rotující souřadné soustavě či charakteristické vlastnosti turbulentního proudění a metody matematického a fyzikálního modelování, včetně validace modelů matematických. Dále se zabývá novějšími přístupy a poznatky, jakými jsou například koherentní struktury či problém mnoha měřítek v turbulentním proudění. Na příkladech jsou uvedeny aplikace popsanych metod.

již vyšlo

Historie

Edice má široký záběr jako historie sama. Jednotlivé tituly se většinou věnují konkrétním historickým osobnostem nebo událostem, zároveň však hledají souvislosti mezi historií a současností.

Bouřlivé trojmezí: Slezsko 1918–1923

Publikace přibližuje bezpečnostní situaci v českém Slezsku v období postupné stabilizace poměrů po první světové válce. Úvodní část popisuje složitý přechod státního pořádkového aparátu do nových republikánských poměrů. Další kapitoly se zaměřují na události v oblastech západního Slezska, Hlučínska a Těšínska, které prošly rozdílným sociálním a kulturním vývojem. Kniha zachycuje průběh česko-polského územního sporu, stejně jako projevy německé iredenty a sociální nepokoje, kriminalitu a pašování. Pozornost se soustředí také na dopady německo-polských konfliktů v Horním Slezsku na dění na československém území.

Ivana Kolářová,
Ondřej Kolář

Mgr. Ivana Kolářová (1986) vystudovala historii na Univerzitě Palackého v Olomouci. Působí ve Slezském zemském muzeu jako kurátorka muzeologické sbírky. Zabývá se historií Slezska v meziválečném období.

Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D., (1983) vystudoval historii na Univerzitě Palackého v Olomouci. Od roku 2012 působí jako kurátor sbírky novodobých dějin a výzkumný pracovník ve Slezském zemském muzeu v Opavě. Zabývá se dějinami ozbrojených sborů v českých zemích v 19. a 20. století a politickými a sociálními dějinami Slezska.

Petr Prokš

PhDr. Petr Prokš, CSc., (1954) je vědeckým pracovníkem oddělení dějin 20. století v Historickém ústavu AV ČR. Odborně se zabývá příčinami, průběhem a výsledky první světové války, rozpadem Rakousko-Uherska a vznikem Československa.

Československo a nová Evropa Mezinárodní souvislosti vzniku a formování samostatného Československa (1914–1918/1919–1920)

Publikace se zabývá vznikem a prvními roky existence samostatného Československa v mezinárodních souvislostech. Výsledky první světové války a následný vývoj přinesly zásadní změny mocenských poměrů v Evropě. Především se jednalo o vojenské vítězství západních Spojenců nad Německem a Rakousko-Uherskem. S koncem první světové války byl svržen císařský režim v Německu a rozpadla se habsburská říše, romanovská říše carského Ruska a osmanská říše. Na všechny tyto skutečnosti musely reagovat a vyrovnávat se s nimi tradiční i nové státy. Mezi nimi také Československo, které ještě vojensky i diplomaticky zápasilo o mezinárodní uznání a zajištění své bezpečnosti i další existence.

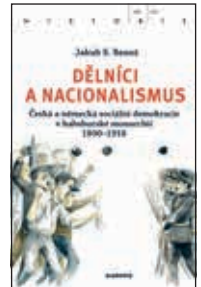

Jakub S. Beneš

Jakub S. Beneš je americký historik českého původu. V současnosti vyučuje moderní evropské dějiny na univerzitě v Oxfordu.

Dělníci a nacionalismus Česká a německá sociální demokracie v habsburské monarchii, 1890–1918

Kniha Jakuba S. Beneše se zabývá složitým vztahem mezi proletářským internacionalismem a národním cítěním dělníků. Zatímco v teorii se mělo jednat o vztah konfliktní, v praxi – jak autor na základě četných pramenů dokládá – si české i německé dělnictvo postupně osvojovalo zřetelné národní cítění. Významným přelomem se stalo vítězství sociální demokracie ve volbách do rakouské říšské rady roku 1907, jež mimořádně posílilo sociální i národní sebevědomí dělnictva. Záhy poté se rakouská sociálnědemokratická strana národnostně rozštěpila, přičemž válka přispěla k další sociální, ale i národní radikalizaci českých i německých sociálních demokratů.

Přeložil Aleš Valenta

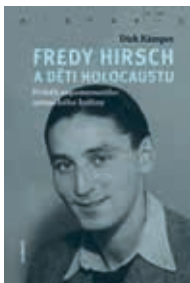
Dvory a rezidence v proměnách času

Kolektivní monografie vychází u příležitosti desetiletého výročí činnosti Výzkumného centra Dvory a rezidence ve středověku v Historickém ústavu AV ČR (2013–2023). V součinnosti předních domácích historiček a historiků představuje dvorský výzkum v českých zemích ve více jak třech dekadách intenzivního bádání (1989–2022). Autoři mapují období od raného středověku po 18. století, jinak řečeno až na práh osvětenství. Publikace je rozdělena do třech hlavních kapitol (*Struktury a systémy, Prostory a území, Vládci a lidé kolem trůnu*), v nichž jsou předestřeny historiografické výsledky a metodologické problémy dvorského bádání (např. v otázkách výpovědi pramenů, ceremoniálních aktů, rezidenčních sídel, či role aristokracie, rodin i rodů, nebo výchovy a kléru).

Dana Dvořáčková-Malá a kol.

Doc. PhDr. Dana Dvořáčková-Malá, Ph.D., (1972) patří mezi přední domácí historičky medievistky. Zabývá se výzkumem dvorské společnosti, dějinami každodennosti a překladatelstvím středověké německé literatury. V roce 2013 založila Výzkumné centrum Dvory a rezidence ve středověku v Historickém ústavu AV ČR.

Koedice s Historickým ústavem AV ČR

Fredy Hirsch a děti holocaustu Příběh zapomenutého německého hrdiny

Alfred (Fredy) Hirsch, narozen roku 1916 v Cáchách, byl židovský pedagog a sportovec. Po nástupu nacistů k moci prchá do Prahy, začleňuje se zde do sionistického mládežnického hnutí a brzy se stává ústřední postavou práce s mládeží. Po obsazení Prahy Němci pomáhá co nejvíce dětí dostat z Československa do bezpečí. O děti se stará i v terezínském ghettu a v koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau. Emotivní životopis vychází z nejnovejších dokumentů a svědectví pamětníků.

Přeložil Dušan Špitálský

Dirk Kämper

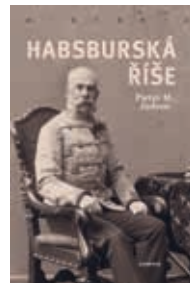
Dirk Kämper (1963) vystudoval dějiny architektury, germanistiku a historii. Pracuje jako novinář a scenárista pro televizní kanály ARD a ZDF, kde osciluje mezi vícero žánry – zejména vědou, historií a kriminálními seriály.

Pieter M. Judson

Pieter M. Judson (1956) je americký historik nizozemského původu. V současné době působí jako profesor historie 19. a 20. století v European University Institute ve Florencii. Zabývá se moderní evropskou historií, nacionalistickými konflikty a revolučními sociálními hnutími.

Habsburská říše

Nová historie Habsburské říše zachycuje období od konsolidace za Marie Terezie v 18. století po zánik Rakouska-Uherska a je působivá svou šíří zkoumání a argumentací. Habsburkové a jejich rozsáhlá byrokracie nebyli bez chyb, avšak jejich úsilí o centralizovanou správu bylo pozitivní, na rozdíl od oportunismu vlivných osobností a aristokratů např. v Budapešti nebo Lvově. Časté výbuchy nacionalistických hnutí vycházely od místních aristokratů, kteří se snažili udržet u moci. Povstání v roce 1848 nezpůsobila přehnaná centralizace, ale nedostatek reform. Mnohonárodnostní říše ve skutečnosti nebyla autoritářským státem. Autor jako by v ní viděl předchůdkyni Evropské unie.

Přeložila Kateřina Brabcová

Matthias Gafke

Matthias Gafke (1984) vystudoval moderní a soudobé dějiny a germanistiku na Technické univerzitě Drážďany. V roce 2013 získal doktorát na Univerzitě ve Stuttgartu.

Heydrichovi „muži z Východní marky“ Rakouský vedoucí personál bezpečnostní policie a SD 1939–1945

Dne 15. března 1938 oslavovali Vídeňané po anšlusu Rakouska na náměstí Hrdinů (Heldenplatz) Adolfa Hitlera. Po válce se Rakousku podařilo stylizovat se jako „první oběť Hitlerovy dobovačské politiky“ a nacionální socialismus představit jako čistě „německý“ problém. Zatímco výzkum pachatelů ve Spolkové republice Německo od 90. let zásadně změnil představu o osobách zodpovědných za válečné zločiny, Rakousko na to dosud čeká. V historické vědě bylo přitom již delší dobu známo, že například tři čtvrtiny všech velitelů vyhlazovacích táborů pocházely z bývalé rakousko-uherské monarchie. Tato studie analyzuje 51 vedoucích pracovníků bezpečnostní policie (Sipo) a SD a poskytuje zcela nový pohled, na historii Rakouska v rámci nacionálního socialismu.

Přeložila Nina Fojtů

Krajina středověké Prahy

Už v 10. století se v pražské kotlině utváří jedna z nejvýznamnějších protourbánních aglomerací střední Evropy, která se ve 13. a 14. století přerodila v pražské souměstí, jehož základní rysy registrujeme dodnes. Složitý vývoj a fungování středověké Prahy však není možné pochopit bez poznání jejího vztahu k okolnímu regionu. O něj se nejprve opřela expanze prvních Přemyslovců, což dokládá síť rozsáhlých hradišť, které s konsolidací raného státu ztratily svůj význam. Později se zde zformovalo hospodářské zázemí vrcholně středověké metropole, jež se stalo také arénou podnikání a reprezentace významných pražských měšťanů. Kniha nabízí soubor studií archeologů, historiků a přírodovědců, zkoumajících různé aspekty proměn „krajiny středověké Prahy“ od počátků raného středověku až do 15. století.

Legendy, mýtus a dějiny Pojem vyhnání v německé paměti

Odborná kniha německé historičky českého původu Evy Hahnové a německého historika Hanse Henninga Hahna analyzuje „vyhnání Němců“ jako jedno z nejspornějších témat německých moderních dějin. Jeho významnou součástí tvořil i poválečný odsun Němců z Československa. Kniha se zabývá poválečnou historií, různorodými zkušenostmi „vyhnanců“, a především objasňuje různé formy německého vzpomínání na vyhnání. V mnoha případech opravuje četné, dodnes živé legendy z poválečné doby a vrhá nové světlo na některé konkrétní, dosud nevyjasněné události. Čtenářům poskytuje nový, detailní obraz dění souhrnně označovaného jako vyhnání, a tedy i historického kontextu, v němž probíhal odsun Němců z Československa.

Přeložila Šárka Stellnerová
Odbornou studii napsali manželé Hahnovi

Jan Klápště,
Tomáš Klír,
Ivo Štefan (eds.)

Prof. PhDr. Jan Klápště, CSc., (1949) je archeolog středověku. Zabývá se městským a vesnickým prostředím ve 13. století.

Doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D., (1979), medievista, působí v Ústavu pro archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Zabývá se zvláště adaptabilitou středověké společnosti.

PhDr. Ivo Štefan, Ph.D., (1978), archeolog středověku, působí v Ústavu pro archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Věnuje se proměnám raně středověkých společností ve střední Evropě.

Eva Hahnová,
Hans Henning Hahn

Eva Hahnová (1946), česko-německá historička a bohemistka, se narodila v Praze a od roku 1968 žije v Německu. Specializuje se na sudetoněmecké dějiny a tematiku Židů po roce 1939.

Hans Henning Hahn (1947), manžel Evy Hahnové, profesor východoevropských dějin, se věnuje vztahům Německa s východními sousedy v 19.–20. století.

Rafał Wnuk

Prof. Rafał Wnuk (1967) je polský historik, politolog a muzeolog. Odborně se zaměřuje na polské podzemí ve východních oblastech v letech 1939–1941, polsko-ukrajinské vztahy v letech 1939–1947 a v neposlední řadě na antikomunistické podzemí v Pobaltí.

Lesní bratři

Lesními bratry jsou nazýváni protikomunističtí partyzáni v pobaltských zemích. Jejich boj trval do první poloviny padesátých let. Sovětská vláda na něj odpovídala krvavým terorem. Zátahy, potlačování, tresty smrti vykonávanými na zadržených lesních bratrech. Mnohaleté pobyty v lágrech, deportace obyvatelstva sympatizujícího s partyzány byly v oněch dobách denním chlebem. Poté co Litva, Lotyšsko a Estonsko obnovily na počátku 90. let 20. století svou nezávislost, nabyla oběť lesních bratrů charakter národního mýtu, který pomáhal znovu utvářet národní identitu jednotlivých zemí. Rafał Wnuk, odborník na antikomunistické podzemí střední a východní Evropy, odkrývá čtenářům tuto dosud neznámou kapitolu v dějinách pobaltských zemí a zachycuje lidi, kteří měli odvahu postavit se zlu.

Přeložila Marcela Bramborová
Předmluvu napsal Luboš Švec

Jiří Hlaváček (ed.)

Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D., (1987) působí jako výzkumný pracovník Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a vědecko-pedagogický pracovník na Fakultě humanitních studií UK. Od roku 2018 je předsedou České asociace orální historie. Badatelsky se zaměřuje zejména na metodu orální historie, militární dějiny a paměťová studia.

Mezi pakárnou a službou vlasti Základní vojenská služba (1968–2004) v aktéřské reflexi

Kolektivní monografie je věnována zkoumání reflexe dnes již neexistujícího institutu povinné prezenční vojenské služby v širším časovém záběru od nástupu tzv. normalizace v Československu po roce 1968 až do plné profesionalizace České armády v roce 2004. Základní vojenská služba představovala od konce 18. století jeden z důležitých mechanismů fungování moderních evropských národnostních států, jehož prostřednictvím chtěla vládnoucí moc disciplinovat, indoktrinovat, socializovat a v případě ohrožení mobilizovat své občany k obraně stávajícího společenského řádu. Předkládaná kniha se snaží najít odpověď na otázku, do jaké míry byla tato mocenská ambice v druhé polovině 20. a na počátku 21. století úspěšná, a to prostřednictvím analýzy aktéřské reflexe zástupců několika generací mužů, kteří byli nuceni v této době povinnou vojnu absolvovat.

Na prahu socialismu Československo v letech 1956–1960

Východiskem publikace jsou dramatické události roku 1956 – odhalení Stalinových zločinů na XX. sjezdu KSSS, bouře polských dělníků i protikomunistické povstání maďarského lidu. Ukazuje, jak se vládnoucí KSČ snažila situaci stabilizovat násilnými prostředky i kroky, vedoucími ke zvýšení životní úrovně obyvatel. Přibližuje tak významné okamžiky vývoje, jako byla volba Antonína Novotného prezidentem republiky v roce 1957, třídní a politické prověrky o rok později, sebevražda ministra Šlechty a jeho manželky, dokončení kolektivizace zemědělství, ale i tak významný úspěch, jakým byla čs. expozice na světové výstavě v Bruselu. Práce končí vyhlášením Československé republiky socialistickým státem v roce 1960. Tento zdánlivý triumf komunistického režimu však v sobě nesl zárodky dalších problémů, které vyvrcholily reformním hnutím 60. let.

Jiří Pernes

Doc. PhDr. Jiří Pernes, Dr., (1948) je historik, vědecký pracovník Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Odborně se zaměřuje na dějiny KSČ a komunistického režimu a také na moravské a české dějiny na přelomu 19. a 20. století. Je autorem četných odborných studií a knih a také popularizačních prací.

Na prvním místě má být národ

Knihou polského historika Macieje Górného nabízí komparativní vzhled do poválečné české, slovenské, polské a německé historiografie. Autor se v knize věnuje jak analýze marxistické historiografie v jednotlivých zemích střední Evropy po roce 1945, tak také vztahu marxistických historiků k tradicím národních historiografií devatenáctého století či jejich interpretacím národní historie. Všimá si podobností i odlišností jednotlivých výkladů národních dějin a zasazuje je do širšího kontextu reálií středoevropského prostoru. Pozornost věnuje také institucionálnímu zázemí historiků v uvedených zemích a postupnému procesu stalinizace historiografie ve střední Evropě.

Maciej Górny

Maciej Górny (1976) je polský historik, absolvent Varšavské univerzity. Věnuje se dějinám historiografie, historií střední a východní Evropy a polsko-německým vztahům.

Přeložila Michaela Benešová

Martin Holý,
Mlada Holá (eds.)

Prof. PhDr. Martin Holý, Ph.D., je vědeckým pracovníkem Historického ústavu AV ČR (od r. 2017 jeho ředitelem). Rovněž vyučuje na FF UK a FF UJEP. Specializuje se na kulturní a vzdělanostní dějiny, zejména 16. a 17. století.

Doc. PhDr. Mlada Holá, Ph.D., působí na Katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK. Zaměřuje se na dějiny vedlejších zemí České koruny, středověkou i raně novověkou správu a diplomatiku, stejně jako na dějiny pražské univerzity.

Vychází v koedici s Historickým ústavem AV ČR

Ondřej Slačálek,
Dagmar Magincová,
Čestmír Pelikán,
Michael Polák

Ondřej Slačálek (1982) je odborným asistentem v Ústavu politologie Filozofické fakulty UK.

Dagmar Magincová (1966) vystudovala bohemistiku a kulturologii na Filozofické fakultě UK.

Čestmír Pelikán (1968) vystudoval historii v Hradci Králové a v Pardubicích.

Michael Polák (1990) je doktorand z Ústavu hospodářských a sociálních dějin Filozofické fakulty UK.

Profesoři pražské univerzity v pozdním středověku a raném novověku

Předkládaná kniha se zaměřuje na dosud málo probádanou problematiku profesorů pražské utrakvistické univerzity v pozdním středověku a raném novověku, konkrétně v období od definitivního prosazení kališnického charakteru Karlova učení v padesátých letech 15. století po jeho převzetí jezuitů v roce 1622. Na základě analýzy typově různých pramenů, v souladu s nejnovějšími metodologickými proudy a v komparaci s podobnými zahraničními projekty zkoumá terminologii spojenou s danou profesí, předpoklady jejího výkonu, sociální, geografickou, národnostní či konfesijní skladbu vyučujících pražské univerzity, jejich vzdělanostní curricula, samotné pedagogické i další působení na univerzitě, každodennost profesorů včetně jejich hmotného zajištění a jejich paralelní či následné kariéry po opuštění Karolina.

Proměny anarchismu (1793–1939)

Od Proudhonova prohlášení „Vlastnictví je krádež!“ až po vojenskou porážku a masakr španělského anarchismu vznikaly klíčové texty mezinárodního anarchismu, zahrnuté do prvního takto obsáhlého výboru v češtině. Kniha představuje anarchistické myšlení a jeho předchůdce ve vývojové perspektivě, v návaznosti na to, jak reflektovalo Velkou francouzskou revoluci, revoluce 1848, rozpad Mezinárodního dělnického sdružení, Pařížskou komunu, vlny anarchistických atentátů, růst autonomních syndikalistických odborů, první světovou válku, ruskou revoluci, nástup fašismu a španělskou občanskou válku. Výsledkem je plastické představení jednotlivých proudů v anarchismu (individualismus, mutualismus, anarchistický socialismus, anarchistický komunismus, anarcho-syndikalismus) nikoli ve schematické podobě, ale ve vztahu k historickým momentům, jež je utvářely, a k myšlení autorů, kteří je formulovali.

Ruce světové revoluce Carlos a Státní bezpečnost, 1976–1989. Edice dokumentů

O prvním globálním teroristovi Iliji Ramírezovi Sánchovi, řečeném Carlos, bylo známo, že se v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století pohyboval po střední a východní Evropě. Praha, Berlín, Budapešť, Sofie a zřejmě i Bukurešť byla hlavní města států sovětského bloku, která umožňovala Carlosovi i jeho teroristické skupině podnikat teroristické útoky a udržovat rozsáhlou síť extremistů. Až dosud však nebyla – snad kromě východního Německa a částečně Maďarska – známa jeho konkrétní činnost v těchto zemích a opatření komunistických bezpečnostních složek. Edice přináší několik set dokumentů z provenience operativních správ československé Státní bezpečnosti o rozpracování Carlose a členů jeho skupiny, o schůzkách s členy dalších teroristických skupin, jejich sledování po pražských ulicích a odposlouchávání v hotelu InterContinental.

Scénická poznámka středověkého náboženského dramatu: liturgické a pololiturgické hry

Scénické poznámky středověkých náboženských her (tzv. rubriky) představují svěbytnou a nedílnou část středověkého dramatického textu, která bývá nejčastěji analyzována za účelem rekonstrukce jeho scénické stránky a podoby. V pozadí zájmu však zůstává specifický a různorodý charakter a jazyk rubrik, jakož i jejich původ, rukopisná tradice, účel a funkce ve středověkých dramatických textech. S využitím divadelní teorie a terminologie týkající se obecně scénické poznámky v dramatickém textu sleduje tato práce rubriky náboženských her především z hlediska jejich podoby, formy a funkce v kontextu středověkého liturgického dramatu a jeho performance. Kniha je sondou nejen do opomíjené tematiky rubrik a textové podoby středověkého dramatu, ale současně i do inscenačních konvencí a postupů liturgického divadla středověku.

Pavel Žáček

PhDr. Pavel Žáček, Ph.D., (1969) se zabývá výzkumem činnosti zpravodajských služeb i dalších bezpečnostních složek 20. století, protitotalitního hnutí odboje a odporu zejména ve střední a východní Evropě.

Kateřina Vršecká

Mgr. Kateřina Vršecká, Ph.D., (1975), klasická filoložka a divadelní teoretička, působí od roku 2000 v oddělení středolatinské lexikografie Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR. Podílí se na tvorbě *Slovníku středověké latiny v českých zemích*.

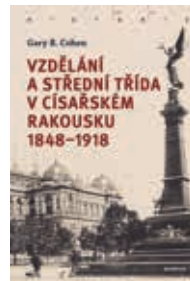
Gary B. Cohen

Gary B. Cohen (1948) je americký historik zabývající se sociálními a národnostními dějinami střední Evropy v 19. a 20. století. Český mu v roce 2000 vyšla kniha *Němci v Praze 1861–1914*. Za zásluhy v historických vědách mu Akademie věd ČR udělila medaili Františka Palackého.

Vzdělání a střední třída v císařském Rakousku 1848–1918

Studie Garyho B. Cohena se zabývá proměnami středoškolského a vysokoškolského vzdělání v neuherské části někdejší habsburské monarchie. Zkoumá jeho sociální, třídní a národnostní pozadí, jakož i postoj rakouských úřadů vůči rostoucímu zájmu veřejnosti. Upozorňuje rovněž na vysoký stupeň závislosti rakouských školských reforem na německém vzoru. Čtenář se v knize poučí o vzniku a vývoji maturitní zkoušky, postupném zrovnoprávnování reálek s klasickými gymnázii, příčinách ohromného počtu židovských studentů na rakouských univerzitách a mnoha dalších otázkách. Rozbor skladby studentů se opírá o dvě největší předlitavské univerzity konce 19. století – vídeňskou a českou Karlovu.

Přeložil Aleš Valenta

Danuta Czechová

Kalendář událostí v KT Auschwitz

Kniha představuje základní pramen informující o dění v koncentračním táboře Auschwitz, dokument, který nemá ve světě obdoby. Autorka den po dni odhaluje historii koncentračního tábora, uvádí, kdy a odkud přijížděly jednotlivé transporty, kolik osob v nich bylo, kolik jich ihned po příjezdu poslali po selekci do plynových komor, kolik do tábora. Popisuje nejdůležitější události v táboře, popravy, úteků vězňů, budování, rozšiřování a konečně i likvidaci a evakuaci tábora, které jsou doloženy svědectvy i podloženy dochovanými dokumenty. Sama autorka nad knihou pracovala téměř do posledních let svého života a z jejího díla vycházejí či se na něj odvolávají všechny významné vědecké práce autorů z celého světa.

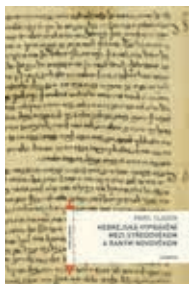
Přeložila Lenka Kuhar Daňhelová

již vyšlo

Judaica

Židovské myšlení od starověku po současnost představují komentované překlady původních prací – z hebrejštiny, judeo-arabštiny, ale i řečtiny, angličtiny nebo francouzštiny, a také monografie o významných židovských učencích.

Hebrejské vyprávění mezi středověkem a raným novověkem Devadesát devět příběhů z jeruzalémského rukopisu

Ačkoli většinu hebrejsky psané středověké a raně novověké literární produkce tvoří texty náboženskopravní, vznikaly také texty etické, filosofické, vědecké, cestopisné, historiografické nebo vyprávěcí. Právě hebrejská vyprávění jsou tématem knihy. Úvodní studie si klade otázky po společenském zakotvení středověkých a raně novověkých hebrejských vyprávění, zejména po vztahu hebrejských vyprávění k učenecké („vysoké“) kultuře. V centru knihy pak stojí komentovaný překlad jednoho ze středověkých souborů hebrejských vyprávění, dochovaný v rukopisu z počátku 16. století. Knihu doplňují překlady některých dalších hebrejských vyprávění, ilustrující jejich vývoj od sklonku starověku.

Pavel Sládek

Doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D., (1976) je český judaista působící na Filozofické fakultě UK. Zabývá se raně novověkou židovskou kulturou, především rabínskou literaturou a židovskou knižní kulturou v období po objevu knihtisku.

Joshua Teplitsky

Joshua Teplitsky je docentem historie na Newyorské státní univerzitě ve Stony Brooku. Specializuje se na dějiny Židů v Evropě v raně novověkém období, židovsko-křesťanské vztahy, hmotnou kulturu a na studium knih a médií.

Kníže knih

Jak jeden sběratel vybudoval nejtrvalejší a nejpozoruhodnější židovskou knihovnu v dějinách

David Oppenheim (1664–1736), vrchní pražský rabín na počátku 18. století, vybudoval jedinečnou sbírku židovských knih a rukopisů, které se všechny dochovaly a jsou uloženy v Bodleian Library v Oxfordu. Jeho pozoruhodná sbírka svědčí o nesčetných konexích Židů napříč politickými hranicemi a o kontaktech mezi Židy a křesťany, které usnadňovaly knihy. Tato knihovna sloužila rabínským učencům i představitelům židovských obcí, seznamovala nové čtenáře se starými knihami a fungovala jako jedinečný zdroj osobní autority, díky níž si Oppenheim získal slávu v židovské společnosti i mimo ni. Na základě pečlivé rekonstrukce archivu kniha Joshuy Teplitského otevírá okno do společenského života knih v raně novověké Evropě.

Přeložil Jiří Kasl

Tamás Visi

Doc. Tamás Visi, Ph.D., M.A., (1974) působí v Centru židovských studií Kurta a Ursuly Schubertových na Univerzitě Palackého v Olomouci. Zabývá se středověkými dějinami Židů v českých zemích.

Mocná slova

Studie rabínské autority a literatury na středověké Moravě

Historická studie představuje jedinečný materiál k dějinám středověkých židovských komunit na Moravě, neboť se zakládá na hebrejských pramenech – materiálu neznámém většině českých medievalistů. První kapitola zkoumá počátky rabínského vzdělání a literatury v českých zemích. Rabíni sepisovali responza v odpovědi na otázky týkající se rozdělení daní, vnitřních konfliktů v rámci obce a náboženských problémů; tyto texty prozrazují, jak středověcí Židé vnímali sami sebe a jakým způsobem pojímali komunitní život. Druhá a třetí kapitola pojednává o hebrejských rukopisech moravské proveniencce a poslední kapitoly se zaměřují na počátky židovské samosprávy na úrovni regionů v pozdním středověku.

Nebud' jako tvoji otcové: Židovství, křesťanství a hebrejská Bible v díle Profayta Durana

Duran, hebrejským jménem Jišḥaq ben Moše ha-Levi, studoval astronomii, filosofii i hebrejskou gramatiku. Během protižidovských útoků v letech 1391–1392 byl za nejasných okolností pokřtěn, dlouhá léta žil jako křesťan a pod jménem Honoratus de Bonafide působil jako lékař a astrolog na aragonském dvoře. Zároveň potají vyznával víru svých předků a psal náboženské spisy a protikřesťanské polemiky v hebrejštině. Předložená publikace seznamuje českého čtenáře se dvěma klíčovými Duranovými díly: s polemickým dopisem „Nebud' jako tvoji otcové“ (*Al tehi ka-avotecha*) a s obsáhlou předmluvou ke gramatickému spisu *Dílo efodu*. Oba texty spojuje téma vyrovnávání se s nucenou konverzí a snaha nově uchopit náboženskou identitu pokřtěných Židů.

Milan Žonca

Milan Žonca je hebraista a historik judaismu. Působí jako odborný asistent na Katedře Blízkého východu FF UK v Praze. Zabývá se středověkou židovskou kulturou v křesťanské Evropě a dějinami židovsko-křesťanské polemiky.

Pinkasim jako pramen ke studiu správy a vnitřní politiky židovských obcí

Židovské obce středověku a zejména raného novověku na jedné straně podléhaly vnějším regulacím ze strany vrchnostenských úřadů, současně jejich vnitřní správu zajišťovaly často komplikované struktury samosprávy, zvané *kahal*. Organizace samosprávy, její vztah s vrchností, ale zejména pak její každodenní praxe se odráží v různých typech záznamů, zvaných pinkasim. Kniha předkládá popis tohoto typu pramenů a na základě dochovaných pinkasů z Čech rekonstruuje vnitřní fungování židovských samospráv i vzhled do každodennosti českých židovských obcí raného novověku.

Olga Sixtová
a kol.

Mgr. Olga Sixtová, Ph.D., (1968) je česká judaistka působící na Filozofické fakultě UK. Zabývá se raně novověkou židovskou kulturou, především dějinami hebrejského knihtisku a samosprávou židovských obcí v českých zemích.

David Biernot,
Kamila Kohoutová,
Elliot R. Wolfson

Mgr. David Biernot, Th.D., (1973) vyučuje hebrejštinu a židovskou náboženskou filozofii na Husitské teologické fakultě UK.

Mgr. Kamila Kohoutová (1990) se zabývá studiem odkazu pražského Maharala. Působí na Husitské teologické fakultě UK.

Prof. Elliot R. Wolfson, Ph.D., (1956) je předním světovým odborníkem na židovský mysticismus. Působí na University of California a na New York University.

Koedice s Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy

Jiří Starý,
Pavel Sládek
(eds.)

PhDr. Jiří Starý, Ph.D., (1971) působí v Ústavu germánských studií Filozofické fakulty UK. Zabývá se především staroseverskou kulturou a německou filozofií 19. století.

Doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D., (1976) je český judaista působící na Filozofické fakultě UK. Zabývá se raně novověkou židovskou kulturou, především rabínskou literaturou a židovskou knižní kulturou v období po objevu knižtisku.

Pražský Maharal mezi tradiční aškenázskou učeností, mystikou a filozofií

Kolektivní monografie představuje myšlenkový svět rabiho Jehudy Levy ben Becalela, pražského Maharala. Kniha předkládá jeho syntézu tradiční agadické látky Talmudu a midrašů, náboženské filozofie a mystiky. Přináší srovnání Maharalova díla s myšlenkovým odkazem některých jeho současníků a dále přibližuje způsoby, kterými Maharal přejímal starší mystická a nábožensko-filozofická díla, dostupná aškenázským učencům 16. století. Zvláštní pozornosti se dostává vlivu knihy Zohar na Maharalovo myšlení. Mimořádnou součástí publikace je studie o recepci Maharalova díla ve východoevropském chasidismu.

Richard Wagner a jeho Židovství v hudbě

Kolektivní monografie pojednává o Wagnerově nechvalně proslulém spisu *Židovství v hudbě* a obecněji o sociálně-politických aspektech provozování Wagnerových oper. Vojtěch Kolman předkládá radikální kritiku Wagnerova myšlení z filosofických pozic. Aleš Urválek zasazuje Wagnera do kontextu německé romantiky. Jiří Starý interpretuje *Židovství v hudbě* v souvislostech s ostatními Wagnerovými teoretickými spisy. Miroslav Petříček ukazuje, proč Wagnerův spis uniká jednoznačnému hodnocení, Pavel Sládek se zabývá problémem provozování Wagnerovy hudby ve Státě Izrael a spojuje jej s potřebou symbolické denacifikace evropského hudebního provozu. Štěpán Zbytovský se zamýšlí nad recepcí Wagnerova kontroverzního textu v současném Německu. Nakonec Boris Blahak předkládá revizi obecně přijímaných představ o karikaturách Židů ve Wagnerově *Prstenu Nibelungově*.

Knižní kultura

Kulturní historie psaného slova je jedním ze zásadních faktorů pro vývoj lidské civilizace. Edice se zabývá materiální podobou textů rukopisných i tištěných, jejich grafickou úpravou, výrobou, rozšířením, zpřístupňováním, čtením a jinými souvisejícími kulturními praktikami, a to od antiky až do věku digitální revoluce.

Česká knižní kultura na cestě od rukopisu ke knihtisku

Monografie na podkladě kratších studií nastiňuje obraz knižní kultury, knižní tvorby a čtenářské obce v českých zemích na přelomu 15. a 16. století. Zabývá se předpoklady pro vznik a přijetí knihtisku v českých zemích a zkoumá některé jevy a vlivy, které působily v době přechodu od rukopisné k tištěné knize. Zároveň srovnáním se zahraničním vývojem zasazuje období raného českého knihtisku do mezinárodního kontextu. Vzhledem k probíhající diskuzi o povaze českého humanismu a o tzv. národním humanismu se na případu Řehoře Hrubého z Jelení vyslovuje také k ideovým, kulturním i společenským konotacím tehdejší knižní kultury.

Bořek Neškudla

Mgr. Bořek Neškudla, Ph.D., (1971) je historik a knihovník Strahovské knihovny v Praze. Věnuje se dějinám školství a vzdělanosti a starověkým dějinám.

Eduardo Fernández Couceiro

Eduardo Fernández Couceiro (1967) vystudoval hispanistiku v rodném Bilbau a bohemistiku na FF UK v Praze. Je autorem několika publikací o obecné lingvistice, české literatuře a knihovědě. Překládá do španělštiny českou literaturu (Jaroslav Hašek, Jiří Weil, Zdeněk Jirotka, Ota Pavel, Jan Balabán mj.).

Pronikání humanismu a renesance do české knižní kultury

Kniha komplexně zkoumá proces pronikání humanismu a renesance do české knižní kultury a kriticky se staví proti převažující interpretační linii, vedoucí od národního obrození až po marxistickou literární vědu, která se snažila uchovat velkolepý obraz 16. století jako „zlatého věku“. Ve sledovaném období žila česká, převážně reformačně orientovaná společnost v sebestředném náboženském mesianismu a stavěla se odmítavě k jakýmkoliv kulturním novinkám. Knihtiskařská produkce zřetelně odrážela konzervatismus a mravní rigorismus utrakvistické společnosti, která ignorovala zábavnou literaturu, protože ji považovala za samoúčelnou anebo dokonce za nežádoucí. Muselo se čekat na obrození, než se česká knižní kultura pracně vrátila do evropského hlavního kulturního proudu.

Marta Hradilová,
Andrea Jelínková,
Lenka Veselá (eds.)

Koedice s Masarykovým
ústavem a Archivem AV ČR
a Knihovnou AV ČR

Paralelní existence Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku

Monografie se zabývá problematikou přechodu z výhradně rukopisné formy knihy ke knize tištěné a otázkami paralelní existence těchto dvou médií v počátečním období knihtisku v českých zemích. Stěžejními tématy jsou podoba a funkce rukopisné knihy po nástupu knihtisku, vývoj literárních textů a žánrů jako masového komunikačního prostředku, proměny výtvarné složky knih a také změny strategie jednotlivých aktérů podílejících se na vzniku, distribuci i recepci tohoto média. Zvláštní pozornost je věnována vztahu ke knize v nábožensky minoritních, ale po kulturní stránce výrazně profilovaných skupinách obyvatel českých zemí (Židé, Jednota bratrská).

již vyšlo

Lingvistika

Co je nám bližšího než mateřský jazyk?
Práce našich předních jazykovědců,
v širokém záběru od fonetiky po sociolingvistiku,
přinášejí knihy této edice. Jsou určeny
laickému i odbornému publiku.

Dynamika kulturní češtiny 16.–18. století Čtyři případové studie z roviny hláskosloví

Monografie se věnuje čtyřem pravopisně-hláskoslovným jevům, konkrétně protetickému *v-* (např. *vo*kno), úženi *é > í* (*dobrý mlí*ko), diftongizaci *y > ej* (*bílej mlej*n) a náslovné diftongizaci *ú- > ou-* (*oumysl*), a to v tištěných literárních památkách z 16. až 18. století. Těžištěm monografie je jazyková analýza dobových literárních pramenů ve snaze o postžení tehdejší uzance, vývojových tendencí a odlišností od dnešní jazykové situace. Práce materiálově vychází z více než 100 tisků z okruhu náboženských, historiografických a jazykově reflexivních textů. Monografie zásadním způsobem přispívá k poznání češtiny 16. až 18. století; doplňuje dosavadní poznatky o nové informace a koriguje některé starší soudy, například o tzv. jazykovém úpadku, neprávem přisuzovaném barokní češtině.

Marta Šimečková

Mgr. Marta Šimečková, Ph.D., (1985) působí v Ústavu pro jazyk český AV ČR. Zabývá se především dialektologií a diachronní jazykovědnou bohemistikou.

Miloslav Vondráček

PhDr. PaedDr. Miloslav Vondráček, Ph.D., (1963) je lingvista, působí v Ústavu pro jazyk český AV ČR – souběžně v oddělení gramatiky i současně lexikologie a lexikografie.

Gramatické kategorie substantiv

Centrem autorova zájmu jsou významy mluvnických kategorií vyjadřovaných podstatnými jmény – tedy rodu, životnosti, čísla a pádu. Teoreticky analyzuje a empiricky dokládá, jak tyto kategorie fungují z hlediska jazykového systému a jak systémových možností využívá mluvčí. Reálným jazykovým materiálem ilustruje, jak se tvaroslovnými a slovtvornými prostředky utvářejí morfologické významy jmen a do jakého postavení se dostávají vůči významům lexikálním, tj. jak vznikají fragmenty komplexní sémantické struktury textu a komunikátu. Prostředky chápe jako přirozeně polyfunkční, jejich hodnoty zachycuje ve škálách tvořících kontinuum významů každé z gramatických kategorií.

Jiří Homoláč,
Petr Mareš,
Jana Hoffmannová,
Lucie Jílková,
Jakub Kopecký,
Kamila Mrázková

Doc. PhDr. Jiří Homoláč, CSc., působí v oddělení stylistiky a sociolingvistiky Ústavu pro jazyk český AV ČR.

Prof. PhDr. Petr Mareš, CSc., působí v Ústavu českého jazyka a teorie komunikace na Filozofické fakultě UK.

Mgr. Kamila Mrázková, Ph.D., působí v Ústavu pro jazyk český AV ČR.

Míšení žánrů, stylů a diskurzů v internetové komunikaci

Kolektivní monografie je výsledkem výzkumu žánrů mluvené, psané a multimodální komunikace, jejichž sociální relevance ve zvolených komunikačních sférách je nesporná, ale jež nejsou v těchto sférách považovány za typické (např. ve sféře odborné komunikace jsou to propagační materiály univerzit ve srovnání s přednáškami) nebo jejichž autoři nejsou považováni za primární původce komunikátů v dané sféře (např. ve sféře institucionální komunikace jsou to občané píšící žádosti, stížnosti apod. ve srovnání s úředníky). Řešitelský tým vychází teoreticky a metodologicky ze stylistiky psaného a mluveného jazyka, pragmatiky a z analýzy diskurzu, včetně analýzy multimodální. Druhá část monografie se bude skládat mj. z analýz filmových recenzí publikovaných časopiscky a na internetu, twitterovým účtům institucí, vlogům nebo online sportovním přenosům.

Literární řada

Proč číst literaturu o literatuře? Svazky edice Literární řada přinášejí nové pohledy na dějiny literatury, na jednotlivá literární díla i na širší souvislosti vzniku autorského díla.

Český strukturalismus v exilu

Strukturalismus představuje v české lingvistice, literární vědě a estetice jeden z nejvýznamnějších badatelských směrů, který získal značný ohlas i v zahraničí. Na jeho podobě a rozvoji se v průběhu 20. století nicméně výrazně podepsaly historické a politické události. Mezi emigranty, kteří v letech 1938–1939, 1948 a 1968 opustili Československo, bylo i mnoho významných literárních vědců (například R. Wellek, R. Jakobson, L. Matějka, L. Doležel, P. Steiner, M. Grygar a další). Kniha se zabývá jejich životními osudy, podobou a proměnami jejich vědeckého díla v zahraničí. V centru pozornosti jsou především ti literární badatelé, kteří v exilu v letech 1938–1989 udržovali a rozvíjeli poetiku a estetiku českého strukturalismu anebo se jí ve své práci inspirovali. První část publikace má charakter detailní literárněhistorické a teoretické analýzy, druhá má podobu antologie – obsahuje nejdůležitější dosud nepřeložené texty vybraných exilových literárních vědců.

Ondřej Sládek

Doc. PhDr. Ondřej Sládek, Ph.D., (1976) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, přednáší na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, zabývá se teorií literatury, naratologií, českou literaturou 20. století a dějinami české literární vědy.

Stefan Segi

Mgr. Stefan Segi, Ph.D., (1982) se zabývá výzkumem populární kultury a sociální regulace současné české literatury. Podílel se mimo jiné na vzniku oceňované monografie *V obecném zájmu* (2015). Působí v Oddělení pro výzkum literární kultury ÚČL AV ČR.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Nekorektní literatura Politická korektnost v české literatuře a literární komunikaci

Politická korektnost představuje kontroverzní jev, který se i v českém prostředí stává předmětem vyhrocených debat o politice, společnosti, kultuře i umění. Tato publikace si klade za cíl prozkoumat reakci českého literárního pole na požadavky spojené právě s politickou korektností. Korektnost přitom nechápeme jako výhradně restriktivní jev, ale jako nesmírně komplexní a produktivní sociální fenomén, který utváří poetiku „nekoektních“ literárních textů a vyvolává debaty o smyslu a povaze české polistopadové literatury. Studie, které tvoří jádro knihy, se vedle oblasti vysoké literatury či tvorby pro děti a mládež nevyhýbají ani populární literatuře, například akční fantastice či tvorbě Vlastimila Vondrušky.

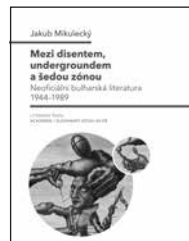

Jakub Mikulecký

Koedice se Slovanským ústavem AV ČR

Mezi disentem, undergroundem a šedou zónou Neoficiální bulharská literatura 1944–1989

Podobně jako v ostatních zemích na východ od železné opony existovala i v Bulharsku literatura neoficiální (samizdatová, „šuplíková“, zakázaná). Tato kniha představuje první ucelený pohled na neoficiální bulharské písemnictví v kontextu tamního totalitního režimu. Jednotlivé kapitoly nabízejí možná interpretační řešení vybraných literárních textů v širších kulturně-politických souvislostech. Úryvky jednotlivých básní, próz, dramát, esejů a manifestačních textů jsou v knize představeny v češtině, což předkládanou monografii činí dostupnou nejen odborným kruhům z řad bulharistů, slavistů, literárních historiků a studentů, ale i širší laické veřejnosti.

již vyšlo

m

V edici *m* vycházejí odborné monografické publikace věnované významným i dosud méně známým uměleckým osobnostem 20. a 21. století se zvláštním důrazem na středoevropský region.

Rotrekl

Malíř a ilustrátor Teodor Rotrekl (1923–2004) dosud nepatří ke klasikům českého výtvarného umění. Známý je spíše jako ilustrátor vědeckofantastické literatury. Rotrekl byl přitom prvním domácím umělcem, který veřejně vystavil prostorovou asambláž, začal kombinovat malbu s fotografií a experimentoval s technikou pop artové obrazové montáže. Jeho světonázor se vymykal dnešnímu vnímání hodnot českého poválečného umění, spjatého s tvorbou vymezující se vůči komunistickému režimu. Patřil k umělcům, kteří se v 50. a 60. letech ztotožňovali s vládnoucími politickými ideály. Po kritice okupace Československa v roce 1968 sice nemohl vystavovat, přesvědčeným komunistou ale zůstal až do smrti. Monografie představuje celek tvorby Teodora Rotrekla, včetně užitého umění. Současně analyzuje prostředí kultury socialistického Československa. Přibližuje dobové funkce populárně-naučné ilustrace, ideologický rozměr vědecké fantastiky a rozebírá vztah mezi Rotreklovou tvorbou a globálním pop artem.

Tomáš Pospiszyl

Doc. Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph.D., (1967) se zabývá uměním 20. a 21. století. Zajímá se o umění socialistického Československa a o vztah mezi filmovým a výtvarným uměním. V současnosti vede katedru teorie a dějin umění na Akademii výtvarných umění v Praze.

Koedice s Kunsthalle Praha a Galerií Kodl

Orient

Nechme se vtáhnout do tajů Orientu. Edice nás seznamuje se vzdálenými kraji, exotickými kuriozitami, ale i seriózními vědeckými pracemi zabývajícími se dějinami, kulturami a jazyky daných oblastí, a to prostřednictvím překladů autentických literárních památek Orientu i fundovaných, nepředpojatých a zasvěcených studií starších i současných badatelů a orientalistů.

Vladimír Liščák

PhDr. Vladimír Liščák, CSc., DSc., (1954) je český sinolog, působí jako vědecký pracovník Orientálního ústavu AV ČR. Dlouhodobě se zabývá zejména dějinami styků mezi Evropou a východní Asií. Publikoval několik odborných prací věnovaných dějinám františkánských misí v Číně a monografii o Odorikovi z Pordenone. Je autorem řady odborných statí v češtině, angličtině i čínštině.

Hedvábná cesta

„Hedvábná cesta“, v češtině často nesprávně „Hedvábná stezka“, byla vzájemně propojenou sítí tras spojujících starověké společnosti Evropy, střední Asie, západní Asie, Blízkého východu a východní Asie, jež přispěly k rozvoji mnoha velkých světových civilizací. Její celková délka po souši a po moři činila asi 8 000 km, avšak po určitých trasách přesahovala 35 000 km. Nikdy to nebyla pouze cesta hedvábí. Dokonce i ve vrcholném období svého rozkvětu, v 7. až 9. století, tedy za dynastie Tchang (618–907), hedvábí tvořilo pouze jistou – i když nikoli zanedbatelnou – část obchodu se Západem, který zahrnoval celou škálu komodit od drahých kamenů až po různá koření a rebarboru. Obchodní cesty byly i jakousi tehdejší informační superdálnicí. Publikace seznámí čtenáře nejen s vlastní Hedvábnou cestou a jejími předchůdkyněmi, ale připomene i současný kontroverzní plán vlády ČLR na novou Hedvábnou cestu, známý jako „Jeden pás, jedna cesta“.

Předřecká filozofie Hledání pravdy ve starověké Babylonii

Kniha Marca Van De Mieroop je zasvěcenou a inovativní studií zabývající se dějinami myšlení a poznávání skutečnosti okolního světa, gnozeologií obyvatel starověké Mezopotámie, jež byla zásadním způsobem ovlivněna systémem a vlastnostmi klínového písma, které zde bylo používáno od konce 4. až do konce 1. tisíciletí př. n. l. Autor tyto gnozeologické procesy analyzuje na základě tří skupin zdánlivě nesouvisjících, ale přesto svou metodou tvorby úzce spojených textových dokladů, a sice lexicálních seznamů, věštebných textů (takzvaných omin) a právních zákoníků, které pocházejí z období 2. až 1. tisíciletí př. n. l. Dospívá k závěru, že babylonská kultura měla svůj vlastní pozoruhodný způsob myšlení, který však zanikl poté, co Řekové tuto oblast kulturně i politicky ovládli a klínové písmo se přestalo používat.

Přeložil Jiří Prosecký

Marc Van De Mieroop

Marc Van De Mieroop je profesorem dějin na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Je autorem mnoha publikací zabývajících se starověkými dějinami Blízkého východu a Egypta. Český překlad jeho knihy *Dějiny starověkého Blízkého východu* vyšel v Nakladatelství Academia v roce 2010.

Život vznešeného Kršny

Bhágavatapurána (pravděpodobně 10. stol. n. l.) patří k nejvýznamnějším dílům sanskrtské literatury a tvoří jeden z nosných pilířů indických náboženských tradic. Rozsáhlý spis je nejznámějším a nejvlivnějším plodem mimořádně produktivního žánru nábožensko-vyprávěcí literatury, souhrnně nazývaného purány. Desátá kniha tohoto díla líčí klasický životopis boha Kršny, který sestoupil na Zem, zrodil se jako člověk, vyrůstal mezi pastýři v kraji zvaném Bradžsko a v dospělosti se stal věrným ochráncem všech dobrých a spravedlivých lidí. Poutavou vyprávěcí linku doplňují filozofické pasáže, týkající se představ o podstatě boha, člověka a jejich vzájemného vztahu. Český překlad tohoto kanonického díla je vůbec první ucelenou ukázkou puránového žánru pořízenou přímo ze sanskrtského originálu.

Přeložil a úvodní studií opatřil Zdeněk Štípl

Zdeněk Štípl (ed.)

již vyšlo

Paměť

Inspiraci i ponaučení můžeme najít v životních příbězích druhých. Edice nabízí memoárově laděné texty nejen významných českých vědců, ale i dalších zajímavých osobností, jejichž osudy dobře charakterizují pohnutou dobu 20. století. V ediční řadě vycházejí také životopisné monografie a edice korespondence.

Arthur Koestler

Arthur Koestler (1905–1983) byl původem maďarský Žid z Budapešti. Ve třicátých letech byl členem německé komunistické strany, z níž vystoupil kvůli stalinským procesům, které literárně zpracoval v románě *Tma o polednách* (1941), jenž mu zajistil mezinárodní proslulost. Česky vyšly mj. v Nakladatelství Academia dva svazky jeho paměti (*Šíp do nebe*, 2016; *Neviditelné písmo*, 2018) a román *Cizinec na náměstí* (s manželkou Cynthií; 2020).

Bahno společnosti

Memoár anglo-maďarského spisovatele Arthura Koestlera podává fascinující obraz jednoho válečného roku Francie – o to pozoruhodnější, že jde o rok před založením kolaborantské vlády ve Vichy. Obzvláště pozoruhodné jsou Koestlerovy portréty spoluvězňů z koncentračního tábora: židovského socialisty z Československa; polského krejčího prchajícího před židovskými pogromy; italského uprchlíka, kterého ve vězení mučil sám Mussolini. „Všichni jsme měli společné to, že jsme byli proti fašismu a že nás pronásledovali v našich domovinách.“ Koestlerovo *Bahno společnosti* pokrývá sice pouhý jeden rok v jedné zemi, líčí však širší příběh evropské netečnosti a rezignace tváří v tvář hitlerovské mašinerii. Dnes naštěstí víme, že rokem 1940 tento příběh neskončil.

Přeložil David Vichnar

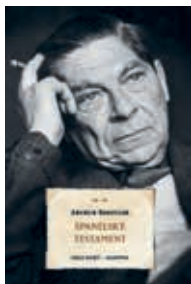
Příslib a naplnění Palestina 1917–1949

Arthur Koestler

←

Kniha se zabývá historií Palestiny od tzv. Balfourovy deklarace, která v roce 1917 slibovala Židům zřízení národní domoviny v Palestině, do let 1948–1949, kdy Izrael obhájil svou existenci ve válce proti Arabům a začal klást základy státní existence. Autor těží z detailní znalosti Palestiny, v níž strávil jako levicově smýšlející sionista několik let a kam se jako novinář opakovaně vracel. Tato okolnost mu umožňuje, aby doplnil základní politicko-hospodářský dějinný rámec zasvěcenými sondami do mentality všech tří aktérů palestinského dramatu. Bez vědomí propastného rozdílu mezi vysoce vzdělanými, převážně levicovými a nadšeně budovatelskými sionisty a tradicionalistickou, konzervativní a skoro úplně negramotnou populací palestinských Arabů nelze jejich konfliktu porozumět.

Přeložil Aleš Valenta

Španělský testament

Arthur Koestler

←

Španělský testament popisuje autorovy zážitky z občanské války ve Španělsku a následného pobytu ve vězení. Koestler během občanské války podnikl tři cesty do Španělska, přičemž pracoval ve prospěch Kominterny a jako agent oficiální tiskové agentury lojalistické vlády a ke krytí využíval akreditaci britského deníku *News Chronicle*. Při svém druhém pobytu na nacionalistickém území jen o vlásek unikl zatčení Frankovou armádou, když ho v nacionalisty ovládané Seville poznal jeho bývalý kolega z berlínského nakladatelství Ullstein, který věděl, že je komunista. Potřetí učinil neuvážené rozhodnutí zůstat v Málaze na jihu Španělska poté, co se z ní stáhla republikánská vojska, byl zajat, odsouzen k trestu smrti a uvězněn v Seville. Popis zážitků a psychologických prožitků z vězení tvoří druhou část knihy – *Dialog se smrtí*.

Přeložil Petr Kovařík

Pavlaína Rychterová,
Gabor Klaniczay,
Paweł Kras,
Walter Pohl

Pavlaína Rychterová, vedoucí oddělení středověké vícejazyčnosti a překladatelských kultur v Ústavu středověkých dějin Rakouské Akademie věd.

Gabor Klaniczay, profesor středověkých dějin na Středoevropské univerzitě ve Vídni.

Paweł Kras, profesor Katolické Univerzity v Lublinu.

Walter Pohl, profesor středověkých dějin na univerzitě ve Vídni.

Tomáš Kraus

JUDr. Tomáš Kraus (1954) je tajemníkem Federace židovských obcí v ČR. V roce 2018 byl jmenován stálým zástupcem Amerického židovského výboru (American Jewish Committee) pro Českou republiku. Přednáší na New York University v Praze.

Časy otřesů

Čtyři medievisté dvacátého století ve střední Evropě. Rozhovory s Jerzym Kloczowským, Jánosem M. Bakem, Františkem Šmahelem a Herwigem Wolframem

Kniha *Časy otřesů* představuje ojedinělou výpověď čtyř historiků, odborníků na období středověku – medievistů. V rozhovorech se svými žáky a spolupracovníky vzpomínají na roky svého života, mládí, dětství a dospívání; svoje studia a celou akademickou kariéru; to, co je utvářelo a formovalo jako vědce; na to, čeho dosáhli a nedosáhli a také – ne jen tak mimochodem – se vyjadřují k roli, jakou má hrát zkoumání dějin, a zejména dějin středověku, k porozumění současnosti. Jak to, že „před historií si nemůžeme být nikdy jisti“? Všichni se pokoušejí dobrat odpovědi na otázku, co znamená zkoumání středověku pro naši společnou složitou přítomnost.

Přeložil Jan Krist

Další, prosím

Kniha Tomáše Krause je svědectvím o naší nedávné minulosti. Jaký byl život v socialistickém Československu druhé poloviny 20. století z pohledu někoho, jehož oba rodiče přežili holokaust? Jak vypadala tehdejší kulturní a společenská scéna? Jaké byly radosti a jaká traumata někoho, kdo se ocitl ve víru událostí? Kniha je sice jen střípkem do historické mozaiky, kterou postupně pracně skládáme, přináší však mnohdy cenná svědectví o lidech a událostech, které dnes považujeme za klíčové. Často jde o intimní vhléd do soukromí nejen autora a jeho rodiny, ale i do zákulisí tehdejšího hudebního, filmového a divadelního světa. Kniha je cenná mimo jiné i tím, že popisuje události, které by jinak upadly v zapomnění. Vznikla původně jen jako základ rodinné kroniky, ale bude jistě zajímavým čtením pro širokou veřejnost.

Glosář

Deníky pod souhrnným názvem *Glossarium* představují pozdního Carla Schmitta, kontroverzní osobnost německého 20. století. Zápisky vznikly v poválečné době, kdy Schmitt bilancuje minulost, vypořádává se se svými resentimenty, vyjadřuje se k současnému dění, ale především rozvíjí staré i nové filozofické, právní a literárněvědní úvahy. Český překlad *Glosáře* zahrnuje všech pět dílčích knih a je opatřen obsáhlým komentářem.

Přeložila Zuzana Schwarzová

Carl Schmitt

Carl Schmitt (1888–1985) byl kontroverzní myslitel, často nazývaný korunním právníkem třetí říše. Jeho schopnost vystihnout pojem se projevuje v řadě významných teorií, např. pojmů politična, legality a legitimacy, přítele a nepřítele nebo diktatury.

Král Šumavy Portrét Kiliána Nowotného

Jedním z nejznámějších pašeráků, převaděčů a kurýrů byl Kilián Nowotný (1905–1977), který bývá často označován společně s Josefem Hasilem za krále Šumavy. Stal se inspirací pro propagandistickou knihu Rudolfa Kalčíka *Král Šumavy* a stejnojmenný film Karla Kachyni oslavující příslušníky Pohraniční stráže. Autoři knihy přibližují rozporuplnou osobnost Kiliána Nowotného na základě výpovědí pamětníků a archivních pramenů. Poprvé využili dokumentaci různých tajných služeb, včetně americké vojenské kontrarozvědky, pro kterou Kilián Nowotný po druhé světové válce pracoval. Z německých archivů získali informace o jeho službě ve Wehrmachtu. K dispozici měli rovněž spisy Státní bezpečnosti a komunistické justice. Součástí knihy bude příloha s dobovými dokumenty, fotografiemi a mapkami dokumentujícími dramatické události na obou stranách železné opony.

Stanislav Bendl, Petr Blažek

Prof. PaedDr. Stanislav Bendl, Ph.D., (1965) je pedagog, vedoucí katedry pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Věnuje se především obecné a sociální pedagogice, sociálním deviacím a fenoménu autority.

PhDr. Petr Blažek, Ph.D., (1973) je historik, odborný pracovník Ústavu pro studium totalitních režimů a člen správní rady Muzea paměti XX. století. Zabývá se československými dějinami a československo-polskými vztahy.

Alena Wagnerová,
Friedrich Pfäfflin (eds.)

Alena Wagnerová, spisovatelka, kulturní publicistka a orální historička, se narodila v Brně, vystudovala biologii, pedagogiku a později divadelní vědu. Žije v Praze a v Saarbrückenu a píše česky i německy. Systematicky se věnuje kulturním dějinám střední Evropy, česko-německým vztahům a postavení ženy v moderní společnosti.

Friedrich Pfäfflin (1935), původním povoláním knihkupec a nakladatelský redaktor, působil čtvrt století v Schillerově Národním muzeu a v Literárním archivu v Marbachu am Neckar.

Jan M. Heller (ed.)

Mgr. et Mgr. Jan M. Heller, Ph.D., (1977) vystudoval bohemistiku a komparatistiku na Filozofické fakultě UK a evangelickou teologii na Evangelické teologické fakultě UK, doktorské studium absolvoval v oboru antropologie na Fakultě humanitních studií UK. Pracuje jako ředitel Nakladatelství AMU v Praze. Věnuje se literaturám střední Evropy a vztahu náboženství a české společnosti.

Zahrada po ní zůstala aneb konec střední Evropy Sidonie Nádherná: Dopisy Václavu Wagnerovi 1942–1949 s dalšími dokumenty

Baronka Sidonie Nádherná (1885–1950) patří k výrazným osobnostem evropského kulturního života první poloviny 20. století. Objevem posledních let je její korespondence s českým historikem umění a památkářem Václavem Wagnerem (1894–1962). Dopisy nejsou jen dokladem jejich přátelství, ale zároveň působivě dokumentují poslední tragickou etapu života Sidonie Nádherné. Za druhé světové války nacistická okupační správa její zámek a statek ve Vrchotových Janovicích vyvlastnila a obec byla vystěhována. Důsledkem byla devastace zámeckých interiérů i zámeckého parku. Wagner se po celou dobu snažil baronce pomáhat při ochraně jejího památkového dědictví.

Přeložili Petr Dvořáček a Alena Wagnerová

Karel VI. Schwarzenberg Deníky 1921–1947

Deníky knížete Karla VI. Schwarzenberga zahrnují období mezi roky 1921 a 1947 před jeho odchodem do exilu. V prvních částech poskytují zejména vhled do výchovy a způsobů vyžití šlechtického syna, a tedy do každodennosti tohoto dnes již neexistujícího světa, avšak postupně v nich lze sledovat utváření Schwarzenbergovy intelektuální výbavy a názorové pozice, kriticky zaměřené vůči převládajícím ideologiím masarykovské nenáboženské „humanity“ a čechoslovakismu. Deníky z jeho studentských let zachycují vedle líčení studentského života také jeho sblížení s pravicovými a katolickými kruhy, dále události druhé světové války a její dramatický konec. Deníky končí záznamy z let těsně poválečných, poznamenaných konfiskací schwarzenberského majetku a útočnou kampaní v tisku.

Vzpomínky politické vězeňkyně padesátých let Alexandry Součkové

Vzpomínky Alexandry Součkové vyobrazují drama 20. století – dobu protektorátu i čas těsně poválečný, zejména však zkušenost s komunistickými věznicemi padesátých let i obtížný návrat do společnosti po propuštění. Evokují životní podmínky ve vazbě a ve věznicích v Ruzyni, Pardubicích a na Pankráci a v pracovním táboře ve slovenských Želiezovcích. Alexandra Součková přibližuje každodenní život, zmiňuje takzvanou vězeňskou univerzitu, plánování útěku, rezistenci vyjadřovanou systematickou nekomunikací s dozorcí, a zejména přátelství a solidaritu vězeňkyň. Kniha zachycuje lidský osud a životní cestu statečné ženy, která se nenechala totalitním režimem zlomit, jíž mravní hodnoty, víra v Boha, ale i vrozená lehkost, s níž všechny životní nesnáze prožívala, umožnily přijmout vězeňskou zkušenost s nadhledem a láskou k lidem.

Vzpomínky sedláka (od poddanství do dnešních dnů)

Vzpomínky haličského sedláka Jana Słomky jsou mikrohistorickou sondou do venkovského života v okolí Tarnobrzegu na území Haliče, která v 19. století tvořila severovýchodní část rakouské monarchie. Dílo dokumentuje proměny selského stavu, především v souvislosti se zrušením poddanství, včetně hospodářských, kulturních a sociálních změn v každodenním životě. Słomkova vzpomínka představují cenný historický dokument, který svým plastickým zobrazením venkovského života pomáhá pochopit danou dobu. Ve svých popisech se zaměřuje na způsob obdělávání půdy, chov dobytka, odívání, stravování a mezilidské vztahy. Nepopisuje jen každodenní stereotyp, ale i mimořádné okamžiky, stejně tak i cestu polského rolnictva k národnímu uvědomění.

Přeložila Markéta Páralová Tardy

Zuzana Augustová,
Barbora Čiháková,
Iva Mikulová (eds.)

Doc. PhDr. Zuzana Augustová, Ph.D., (1963), působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a na germanistice FF ZČU v Plzni. Badatelsky se zaměřuje na současné české a německé drama a divadlo.

MgA. Barbora Čiháková (1988), jako doktorandka působí v Ústavu pro českou literaturu Akademie věd a na Masarykově univerzitě v Brně. Dlouhodobě se věnuje literatuře napsané politickými vězni.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Jan Słomka

Jan Słomka (1842–1932), rolník z Dzikowa u Tarnobrzegu, kde po více než 40 let vykonával funkci starosty. Za svou činnost v oblasti osvěty a zvyšování úrovně života venkovanů byl v roce 1929 prezidentem Polské republiky Ignacym Mościckým vyznamenán Zlatým zslužným křížem.

Vladimír Ležák Borin

Vladimír Ležák Borin (1902–1970) byl novinář, spisovatel, účastník 2. odboje, dobrodruh. Od roku 1948 žil v Austrálii, kde organizoval odborové centrály.

Za přeludem svobody

Román českého autora, který se stal občanem Austrálie, vypráví příběh skupiny vykořeněných osob – Čechů a dalších emigrantů ze střední a východní Evropy, kteří se setkali v táborech Mezinárodní organizace pro uprchlíky a odsud byli posláni do Austrálie. Z původně tragického příběhu se vyprávění o jejich asimilaci v Austrálii stalo fascinujícím a rozmanitým popisem lidského chování za nových a neznámých podmínek, s mnoha pestrými kontrasty a myšlenkami. Je to rovněž příběh obyčejného migranta se všemi tragickými i směšnými stránkami, příběh lidí, kteří byli „hnáni větrem jako prach“, zcela zmaření tím, co se jim děje, ale nakonec se přizpůsobili životu v podivné nové zemi na druhé straně zeměkoule.

Přeložila Petra Diestlerová
Předmluvu napsal Eduard Burget

Richard Feder

Richard Feder (1875–1970) byl rabín, středoškolský profesor a autor řady učebnic pro židovské školy. Od roku 1953 byl oblastní rabín v Brně pro Moravu a Slezsko a od roku 1961 vrchní rabín českých zemí. V roce 2002 obdržel Řád T. G. Masaryka in memoriam.

Židovská tragédie

Vzpomínky kolínského rabína vycházejí v českém jazyce po více než sedmdesáti letech od prvního vydání (1947) a jde o jednu z prvních knih o holocaustu českých Židů. V úvodní části autor popisuje beznadějnou situaci před deportacemi na počátku 40. let 20. století, kdy se členové židovské náboženské obce v Kolíně neúspěšně snažili svépomocí o hromadnou emigraci do zahraničí. Hlavní část vzpomínek je věnována každodennímu dění v terezínském ghettu a představuje nesmírně zajímavou a pečlivě strukturovanou sociologickou sondu všech vrstev vězněného obyvatelstva. Epilog tvoří vzpomínky přeživších z řad kolínské židovské komunity a jmenný seznam všech zavražděných členů, včetně členů Federovy rodiny.

Edičně připravil Daniel Polakovič

Život a láska v nacistické Praze

Město okupované nacisty v sevření vlády teroru Reinharda Heydricha. Židovská komunita čelí sílící perzekuci, šíří se zvěsti o deportaci a neznámém, ale o to děsivějším, osudu. Obklopena chaosem a zkázou se šestapadesátiletá vdova Marie Baderová zamilovala do svého rovněž ovdovělého bratrance Ernsta Löwyho. Ernst uprchl do Řecka a s Marií si vyměnil řadu milostných dopisů, které přináší živý, dojemný a často i dramatický obraz života Židů v okupované Praze; ukazují, jak nacistické pronásledování zasahovalo do Mariina života a stále napjatějších rodinných vztahů, ale i do života širší židovské komunity v době, kdy Reinhard Heydrich nechal založit terezínské ghetto a začal s organizovanou deportací židovského obyvatelstva.

Edičně připravili Kate Ottevanger a Jan Lániček
Přeložili Ondřej Sekal a Martin Štefl
Předmluvu napsal Jan Lániček

Marie Baderová

Marie Baderová (1886–1942) prožila většinu svého života v Karlových Varech. Po německé invazi roku 1938 uprchla do Prahy, byla deportována do terezínského ghetta a odtud to východního Polska, kde byla zavražděna.

Kate Ottevanger, Ph.D., je pravnučkou Marie Baderové. Přednášela francouzské dějiny 18. století na univerzitě v Leicesteru.

Jan Lániček, Ph.D., přednáší na University of New South Wales v australském Sydney.

To, nač se vzpomíná

Autor se ve vzpomínkách vrací do dětství, které narušila první světová válka a bolševická revoluce v SSSR. V jedenácti letech se svými rodiči emigroval do Estonska. Mladý Andrejev získal možnost studovat a v roce 1927 dokončil studia v Praze, která se mu stala dalším domovem. Prožil zde nacistickou okupaci, ale po skončení druhé světové války byl zatčen sovětskou kontrarozvědkou SMERŠ, která pátrala po ruských emigrantech. Andrejev byl uvězněn nejprve na českém území, později v Německu. V roce 1948 byl propuštěn a přijal nabídku, aby přednášel na Univerzitě v Cambridgi. Dopisoval si s mnoha významnými ruskými emigranty a zajímal se o dění v SSSR. Kvůli oční chorobě natočil část vzpomínek na magnetofonový pásek a o vydání se zasloužila jeho dcera, pedagožka na Oxfordské univerzitě.

Přeložily Alena Morávková a Věra Lendělová

již vyšlo

Nikolaj Jefremovič
Andrejev

Právo – etika – společnost

Jak pohlížet na eutanazii? Co to znamená respektovat práva zvířat? Za jakých podmínek má naše jednání dobré důsledky, a kdy naopak špatné? Edice reflektuje vysoce aktuální problémy dnešní společnosti z perspektivy filozofie, etiky, sociologie a práva.

Jan Kober

Mgr. Jan Kober, LL.M., působí v Ústavu státu a práva AV ČR. Zaměřuje se především na civilní právo a právní historii. Jeho odborná práce byla oceněna několika právníckými cenami (Monseho cena, Cena Randovy nadace, Cena lus et societas Vzdělávací nadace Jana Husa).

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Pojmenování a právo

Základní otázky právní úpravy jména, příjmení, pseudonymu a neformálních jmen

Právní otázky pojmenování náleží v českém právu k málo prozkoumaným oblastem, přestože se dotýkají každého z nás. Vždyť situací spojených s obtížným rozhodováním ohledně jména a příjmení může být v průběhu lidského života nemálo (narození dítěte, uzavření i rozvod manželství, úřední změny, osvojení). Autor pečlivě analyzuje tuto oblast práva, která prošla delším složitým vývojem, srovnává právní řešení s řešeními zahraničních právních řádů a vyslovuje řadu doporučení, jež jsou využitelná pro případné budoucí úpravy v právní regulaci. Publikace se zabývá i souvisejícími problémy úpravy pseudonymu a neformálních jmen. Knihu dobře využijí právníci, kteří se věnují občanskému, rodinnému, správnímu a ústavnímu právu, soudci, matrikáři i jiní úředníci, jakož i další zájemci o problematiku z řad laiků.

Průvodce

Nechme se provést temnými i radostnějšími etapami naší historie. Knihy této edice mapují netradičním způsobem nejrůznější oblasti naší moderní historie a kultury. Síla těchto knih tkví především v obrazovém materiálu, který je doplněn stručným popisem.

Český Řím

Město, jemuž se říká věčné, lze poznávat celá léta. Můžeme se mu snažit porozumět i jako místu, které rostlo do slávy a opakovaně bylo ničeno barbary a žoldnéři, novodobými vládci, nájezdníky a developery. Jako městu plnému jizev, které se vždy znovu pokoušeli zacelit nejen domácí, ale i přichozí ze všech koutů Evropy. Mezi nimi také Češi – počínaje Cyrilem a Metodějem či biskupem Vojtěchem přes Karla IV. a Josefa Myslivečka až po Josefa Berana nebo Tomáše Špidlíka. Jejich stopy jsou patrné v římských památkách, a to i v těch nejvýznamnějších jako bazilika sv. Petra ve Vatikánu či sv. Jana na Lateránu. Je tu řada titulárních chrámů, které na čas spravovali čeští a moravští preláti v roli kardinálů, stejně jako výrazné připomínky knížete Václava, Jana Husa, Jana Nepomuckého, Jana Palacha či stavů poražených na Bílé hoře. Fotografická dokumentace doprovázená historickým výkladem ukazuje, jak zřetelně vstoupili Češi římským prostřednictvím do evropské kulturní paměti.

Jaroslav Pánek

Prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc., dr. h. c., (1947) je vedoucí vědecký pracovník Historického ústavu AV ČR, vedoucí redaktor Českého časopisu historického, zakladatel a vědecký redaktor mnohasvazkové *Akademické encyklopedie českých dějin*. Od roku 2008 je ředitelem Českého historického ústavu v Římě, kde se věnuje dějinám českého historického výzkumu v Itálii od 19. století do současnosti.

Vladimír Mertlík

Vladimír Mertlík (1945) je producent, manažer, režisér, scenárista, textař, publicista, moderátor a herec. Je mj. autorem knih *V první linii – armádní generál Petr Pavel* (Academia 2020), *Mašiny – Ve stínu šibenice* (2020) či *Nevšední rozhovory v Café Signál* (2021).

Vladimír Mertlík,
Věra Pavlíková

Vladimír Mertlík

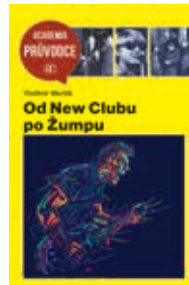
↑

Věra Pavlíková (1977) je hudební teoretička a aranžérka. Dlouhodobě se zabývá českou hudební scénou v oblasti taneční a jazzové hudby 1. poloviny 20. století. Téma zpracovala v řadě projektů, mj. v reediciích historických nahrávek.

Od New Clubu po Žumpu

V druhé polovině šedesátých let prochází česká hudební a taneční scéna dělením. Velké taneční orchestry i jejich hvězdy zvolna odcházejí ze světel ramp a stále víc je slyšet elektrická kytara. Nová hudba, móda a životní styl mají své kořeny v zámoří a jsou generační vzpourou bouřící se proti všemu starému a nudnému.

Kniha *Od New Clubu po Žumpu* je průvodcem dobou a událostmi, v nichž se rodil bigbít i mapou klubů a sálů. Sleduje život komunity i v zákulisí, vinárnách, pivnicích a barech, které byly pro bigbít životně důležité. Kultovní New Club či Bermudský trojúhelník ve formátu Dikobraz, U Rarášků, Žumpa. Legendární scény U Jaurisů, U Zábanských, Děčko, Klub 001 a 007, F klub, Malostranská beseda a mnoho dalších. Tady všude se za nekončících mejdanů rodily nové kapely i hudba. Jasný obraz světa paralelní pop kultury přináší otevřené rozhovory s pamětníky a unikátnost knihy dotvářejí fotografie osobních archivů protagonistů.

Pražské tanečírny

Průvodce historií slavných pražských lokálů, kaváren a tančiren, začínající rokem 1900 nabízí archivní i aktuální fotografie kultovních míst, jakými byly Montmartre, Alhambra, Kosí hnízdo, Radiopalác, YMCA, Fénix, Terasy Barrandov, Lloyd, Valdek, Lucerna, Vltava, SIA, Mánes a mnoho dalších, dnes už zmizelých center zábavy. Fotografie doplňují události, historky i osudy slavných osobností moderny. Dobové hudební a módní trendy, zrod a nástup jazzu i swingu, reprodukce plakátů, geneze a fotografie orchestrů a sólistů.

Vydejte se na procházku první polovinou 20. století, v čase ztracenou Prahou do sálů, jejichž někdejší slávu jste dosud netušili. Kniha *Pražské tanečírny* je zrcadlem hudby, tance, módy, architektury i společnosti první poloviny 20. století. Má vůni genia loci, kterou odvál kolem roku 1954 v pauze taneční série big bandu zatím vzdálený zvuk kytarových riffů, ohlašující zrod rock'n'rollu.

Praha big beatová

V druhé polovině padesátých let přišel do Prahy rock'n'roll. Následujících několik desetiletí, maskován termínem big beat (který posléze zmučoval v libozvučnou českou verzi bigbít), významně ovlivňoval kulturní život v metropoli. Až tak, že bychom těch několik dekád mohli – s jistou nadšátkou – nazvat big beatovým věkem, tak jako swingovou éru nazýváme věkem nylonovým. Praha big beatová nabízí „Magical Mystery Tour“ po pražských lokalitách spojených ve druhé polovině 20. století (s mírným přesahem za rok 2000) s rockovou hudbou. Navštívíme kluby, sály, kulturáky, máničkovské hospody, otevřené byty i zkušebny. Vypravíme se za Bosou hlavou i Plechovým dědečkem, na rock'n'roll půjdeme do Merkuru i na Rokosku, na metal do Barikádovny. Odkryjeme tajemství popelářské bedny před New Clubem a uvnitř okusíme proslulou leteckou limonádu. A pak skončíme na hřbitově, jako ostatně všichni.

Prahou Boženy Němcové a Karla Havlíčka Borovského

Literární bedekr nás zavádí na místa spojená se životem a dílem dvou velkých postav českého národního obrození, dvou vrstevníků a přátel, Karla Havlíčka a Boženy Němcové. Bohatě obrazově vybavená příručka věnuje pozornost pražským lokalitám, kde Havlíček a Němcová bydleli a pracovali (oba víckrát změnili adresu), na Žofíně si vzpomeneme, že tam mladá Němcová v roce 1843 okouzila na českém plese intelektuální elitu, nemíne místa, kde bývaly redakce *Pražských novin* a *Národních novin*, jejichž redaktorem byl Havlíček, vstoupíme do salonu Františka Palackého, kam oba zacházeli, vydáme se také po stopách Josefa Jungmanna, Karla Jaromíra Erbena či Karolíny Světlé, zastavíme se před domy, kde Havlíček a Němcová zemřeli, na Olšanech a Vyšehradě postojíme u jejich hrobů.

Radek Diestler

Radek Diestler (1972) vystudoval historii a archivnictví. V roce 1991 začal přispívat do hudebních časopisů, a vzniklé schizofrenie se už nezbavil. Zakládal pražské Popmuseum a dodnes v něm působí. Zabývá se především historií české populární hudby – ale jinak píše o tom, co ho baví a živí se tím, co ho baví. Překvapivě to jde.

Jaromír Slomek

PhDr. Jaromír Slomek (1958) je literární kritik, publicista a editor. Absolvoval studia bohemistiky a pedagogiky na Filozofické fakultě UK, je mj. autorem knižních rozhovorů *Život snů a skutečnosti* (1997) s cestovatelem Jiřím Hanzelkou a Miroslavem Zikmundem a *Řeč neřeč* (2007) s básníkem Karlem Šiktancem. Na Fakultě sociálních věd UK v Praze přednáší externě kritiku v médiích.

Jan Rendek,
Andrej Bažant

Jan Rendek (1973) je profesionální fotograf se zaměřením na architekturu. Etnologii studoval na FF UK. V letech 2000–2011 pracoval jako fotograf v Národním muzeu.

Andrej Bažant studoval etnologii a archeologii na FF UK v Praze. Je dlouhodobým spolupracovníkem Národního muzea a věnuje se publicistické činnosti.

Průvodce po historických památkách trestu, bolesti a smrti

Středověké trestní právo patřilo k privilegii měst a šlechty. Tudíž se praktikovalo lokálněji než v dnešní době a zároveň i více veřejně. Do dnešních dnů se dochovala celá řada památek na výkon tehdejšího práva. Přímo ve městech a na hradech nalézáme vězení a šatlavy. K nejznámějším patří Loketské vězení, nedávno archeology nalezená pouta ho dokládají i ve věži hradu Kumburk. Unikátně se dochovala katovna ve městě Brandýs nad Labem. V Kadani se nachází rekonstrukce lámacího kola a pranýře. Turisticky nejatraktivnější jsou v krajině doložené šibenice, což dokládají i místní názvy. K nejznámějším patří Horní Slavkov, Bečov nad Teplou či Slavkov u Brna. V některých částech Čech a Moravy (Česká Metuje, Kletečná) lze najít smírčí kříže upomínající na hrůzné činy v daném místě, ať už doložené ústní tradicí, nebo přímo nápísem na kameni.

Radim Kopáč,
Petr Stančík

Praha ožralá

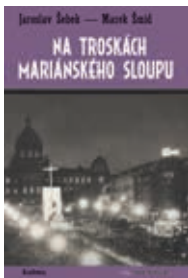
Možná je znáte: Neruda, Hašek, Klíma, Hrabal, Bondy. Jedni z největších géniů české literatury vůbec. Co by byli bez hospody, přístolní společnosti a náležité alkoholizace? A vůbec národní obrození, ta trnitá cesta k samostatnému státu: nebýt hospod, žádný není! Konzumace piva, a později i vína a kořalek, byla u nás vždycky tmelem: kultury, společnosti, politiky. Stovky a stovky hospod a příbuzných podniků od pozdního středověku podnes by mohly vyprávět. A tak jsme vybranou osmdesátku těch pražských vyprávět nechali. Od Jedové chýše přes Schipkapass po dejvickou nádražku. Jak to v nich vřelo, jak se to přelo. Kdo tam seděl, jaké vedl řeči, kul plány, spřádal vize. A co z toho všeho dneska zbylo. Není toho málo. Přesvědčte se sami!

již vyšlo

První republika

Edice přibližuje období první Československé republiky detailním pohledem na jednotlivé oblasti společnosti. Od témat kulturně společenských (např. umělecká avantgarda, církev, divadlo), přes problematiku politických stran, národnostních menšin, armády, přes vývoj vědy (fyzika, medicína), po rozvoj podnikání a technických oborů (letectví, železnice, film). Text přibližuje témata populárně naučnou formou a je ilustrován řadou archivních, dosud nepublikovaných fotografií.

Na troskách mariánského sloupu Vybrané kapitoly z katolického života v meziválečném období

Kniha podává stručný přehled základních tendencí vývoje katolické církve s hlavním těžištěm v zachycení jejího působení v českých zemích v chronologickém rámci od vzniku československého státu do konce prvorepublikové státnosti na podzim 1938. K reflektovaným tématům patří mimo jiné institucionální struktura církve i katolického života, vztah se státem i se Svatým stolicem, praktikované formy zbožnosti a proměny katolických festivit. Charakterizovány jsou i vývojové trendy dvou dalších hlavních křesťanských církví – československé evangelické a církve československé. Zohledněny jsou i národnostní poměry, především česko-německé vztahy na církevní rovině.

Jaroslav Šebek,
Marek Šmíd

Doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., (1970) je pracovníkem Historického ústavu AV ČR. V badatelské práci se věnuje politickým, sociálním, církevním dějinám 20. století a otázkám vzpomínkové kultury. Věnuje se také problematice autoritativních hnutí a česko-německých vztahů.

Doc. PhDr. Marek Šmíd, Ph.D., (1979) působí na Katolické teologické fakultě UK a na Filozofické fakultě JČU. Zabývá se moderními českými a světovými dějinami a církevní historií 20. století. Je autorem řady monografií, které se věnují historii Vatikánu ve 20. století.

Spisy Jakuba Demla

Jakub Deml

Jakub Deml (1878–1961) je jedním z neoriginálnějších českých spisovatelů 20. století. Katolický kněz, který byl stále ve sporu s církevní vrchností; volný soupeřník symbolismu, expresionismu, surrealismu i existencialismu; idylik i polemik; mystik i provokatér.

Prof. Mgr. Martin C. Putna, Dr., (1968) je literární historik, zabývající se především vztahem kultury a náboženství.

V Sokole a v Tasově Svazek 6.

Šestý svazek představuje jeden z výkyvů Demlova duchovního i politického světa, totiž plody jeho angažmá v Sokole z let 1923–1925. *Sokolská čítanka* (1923) shrnuje články pro sokolské časopisy, vzniklé často na základě promluv pro sokolské akce. *Sestrám* (1924) shrnuje články adresované speciálně ženám – Sokolkám, čtenářkám časopisu *Sokolice*. *Česno* (1924) shrnuje prózy formálně „nesokolské“, duchem však stejnorodé. *Šlépěje IX* (1925) dokumentují Demlovy konkrétní lidské vztahy napříč sokolskou obcí, ale také počínající spory. Znejjišťuje-li se Sokol – tím jistějším se jeví Tasov. Oddíl *Epilegomena* obsahuje zejména drobné sokolské články, nezahrnuté do příslušných knih. Svazek doprovází doslov, ediční poznámka, překlady všech cizojazyčných pasáží, vysvětlivky reálií, jmenný rejstřík a reprodukce ilustrací a obálek původních vydání.

Vydání Spisů Jakuba Demla řídí Martin C. Putna

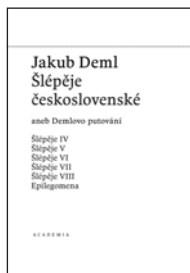

V Tasově a v Sokole Svazek 7.

Sedmý svazek Demlových spisů obsahuje tři knihy, vydané v témže roce 1926: *Tepna*, *Hlas mluví k slovu a Mohyla*. Deml v nich podává lyrický dokument mikrohistorie – jednání městečka Tasov, jednak své vlastní rodiny a jejích kořenů, za nimiž se vydává do tehdy německojazyčné oblasti Hřebečsko na severozápadní Moravě. Deml se tak vřazuje do širokého dobového proudu literárních „návrátů na venkov“ i do ještě širšího, celoevropského proudu literárního regionalismu. Současně však je v jeho textech přítomná i tematika sokolská, byť stále konfliktnější. Sokolská nota slábne – regionalistická sílí. Proto se šestý svazek nazýval *V Sokole a v Tasově*, zatímco sedmý *V Tasově a v Sokole*. Svazek doprovází doslov, ediční poznámka, překlady všech cizojazyčných pasáží, vysvětlivky reálií, jmenný rejstřík a reprodukce ilustrací a obálek původních vydání.

Jakub Deml

←

Šlépěje československé aneb Demlovo putování Svazek 5.

Pátý svazek obsahuje pět dílů. *Šlépěje IV* (1919) jsou výrazem přátelství ke trojici literátů (Březina – Durych – Šalda) i prostředkem účtování s prorakouskými klerikálními kruhy. *Šlépěje V* (1919) přináší novou básnickou sbírku. *Šlépěje VI* (1919) obsahují jednak překlady ze středověké duchovní literatury (B. z Clairvaux), jednak egodokument *Aby se do toho vidělo*. *Šlépěje VII* (1920) dokumentují Demlův pokus přesídlit na Slovensko, z něhož je nejprve nadšen, ale na konci už zaznívá deziluze. *Šlépěje VIII* (1921) dovršují rozchod se Slovenskem a reflektují přestěhování do rodného Tasova. Edice dále obsahuje oddíl *Epilegomena*, zahrnující drobné tisky (*Jsem na Slovensku*) a časopisecké příspěvky.

Jakub Deml

již vyšlo

Spisy Julia Fučíka

Julius Fučík

Julius Fučík (1903–1943), kritik, novinář a prozaik, mj. člen Devětsilu, Levé fronty a Společnosti F. X. Šaldy. Byl šéfredaktorem časopisu moderních knihkupců *Kmen* (1926–1929) a kulturně-politického týdeníku *Tvorba* (1929–1938).

Mgr. František A. Podhajský, Ph.D., (1980) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Zabývá se dějinami české teorie literatury a moderní českou literaturou. K vydání připravil kolektivní monografie *Julek Fučík – věčně živý!* (2010) a *Fikce Jaroslava Haška* (2016).

Koedice s Ústavem
pro českou literaturu AV ČR

Kritiky a eseje Vybrané spisy I.

Dílo marxistického kritika a komunistického novináře Julia Fučíka představuje významný pramen k poznávání české meziválečné kultury a protektorátního odbojového hnutí. První svazek vybraných spisů shrnuje jeho kritické a esejistické texty, včetně těch, které byly při vydávání *Díla Julia Fučíka* (1947–1963) z kulturněpolitických důvodů vynechány (např. nekrology A. Jiráska, V. Dyka nebo T. G. Masaryka). Čtyři základní oddíly knihy postupně nabízejí výběr z Fučíkových kritických zápisníků (psaných mezi jeho šestnáctým a devatenáctým rokem), divadelních, literárních a filmových kritik, ale také recenzí překladových a faktografických knih nebo esejistických portrétů významných spisovatelů a dramatiků, které byly publikovány v průběhu dvacátých a třicátých let. Svazek uzavírají literárněhistorické studie z protektorátního období.

Edičně připravil František A. Podhajský

Spisy Stanislava Komárka

Jezovita Balbinus

Román o životě učenice, literáta, kněze a pedagoga Bohuslava Balbína (1621–1688) propojuje realitu a fikci pokud možno tak, aby na sebe co nejtěsněji nasedaly, zároveň se snahou vylíčit dobové mravy a atmosféru tak věrně, jak jen s odstupem let lze. Sedmnácté století, dominované třicetiletou válkou, patřilo v našich zemích a přilehlé střední Evropě k nejhorším vůbec, srovnatelné snad jen s tím dvacátým. I Balbín v dobovém bludišti prospěchu a hrůzy kličkoval. Dříve, než se stal idealizovanou, leč zaprášenu vycpaninou v obrozenecké almarě zasloužilých dědků, to byl člověk z masa a krve, také nadšený lovec a rybář, první český „skautský vůdce“ i jazykový národovec.

Stanislav Komárek

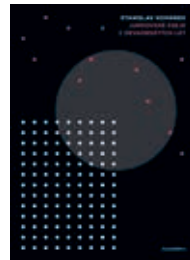
Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr., (1958), biolog, filozof a spisovatel, vystudoval entomologii na PřF UK a působí na Katedře filozofie a dějin přírodních věd PřF UK. Zabývá se dějinami biologie, vztahem přírody a kultury, humánní etologií, biologickou estetikou, dílem A. Portmanna a C. G. Junga.

Stanislav Komárek

←

Jungovské eseje z devadesátých let

Devadesátá léta dvacátého století představovala u nás a ve východnější Evropě jakési „jaro národů“, jako když na pahýl ořezaná vrba znovu obráží. Autor je rád, že si tohoto závratného období dosyta užil po opětovném návratu z exilu do Čech. Jedním z četných překvapení bylo zjištění, že zatímco vídeňská duše, zapletená v labyrintu centrálních úřadů, potlačované sexuality a jejich mocenských sublimací, je v podstatě freudovská, ta pražská je strukturována mnohem spíše jungovsky. Také tehdy byla vhodná doba k reflexím a sebereflexím a jejich plodem jsou tyto dva svazky esejů o duši individuální i kolektivní.

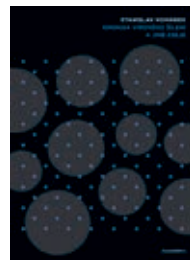

Stanislav Komárek

←

Kronika virového šílení a jiné eseje

Osu knihy tvoří obsáhlý esej o fenoménu koronavirové pandemie, která se stala zlomovým momentem v moderních dějinách, srovnatelným s vypuknutím první světové války. V zásadě jde o jev protiběžný revoluci 1989/90, tehdy nabytá svoboda se opět vytrácí a stává se „poznanou nutností“, kterou byla mnoho desítek let předtím. Jedná se také o celoplanetární vítězství čínského systému s jeho paternalismem, či možná spíše maternalismem, připomínajícím úzkostlivým a nekompromisním dozorem vykojenou mateřskou péči. Faktickou moc ve společnosti přejímá medicínsko-průmyslový komplex, vlastně nástupnická organizace církevního dozoru barokní éry nad životy lidí (spasení duší se pouze vyměnilo za „spasení těl“). Dávná fráze „Bud' zdrav!“ se změnila v ostrý rozkaz, asi jako když psovi velíme „Lehni!“. Ač středověké mory byly zcela nesrovnatelně zhoubnější, společnost zdaleka tak hluboce nezměnily. Život je tak všestranně zajištěn, že se jej brzy pro rostoucí znehybnění nevyplatí žít.

Spisy Vladimíra Macury

Šťastný věk

Studie o literatuře a kultuře dvacátého století
Vybrané spisy 3

Svazek přináší šest souborů studií, v nichž Macura postupně cizeloval své pojetí modernistické a socialistické kultury. První čtyři oddíly obsahují práce o světové literatuře a teorii (např. Joyce, Tvardovskij, Lotman), studie o českém marxismu (Fučík, Nejedlý, Štoll) a stati o Macurových básnických a prozaických vrstevnicích (např. J. Šimon, K. Sýs, D. Hodrová nebo J. Frajs). Zbylé dva oddíly zahrnují disertační práci *Otázky poetiky české socialistické literatury* (1986), v níž Macura shrnul své lingvoliterární studie a také titulní soubor sémiotických esejů *Šťastný věk* (1992). V ucelené podobě jsou tu tak představeny Macurovy práce o kultuře, v jejíž tradici vyrůstal a kterou s kritickým odstupem objektivně reflektoval.

Sestavil František A. Podhajský
Edičně připravila Milena Vojtková

Vladimír Macura

PhDr. Vladimír Macura, DrSc.,
(1945–1999), literární historik
a teoretik, sémiolog, překladatel
a beletrista, autor celé řady studií,
esejů, fejetonů a recenzí.

Michal Jareš (ed.)

Mgr. Michal Jareš, Ph.D., (1973) je literární historik, lexikograf, editor a básník, pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Dlouhodobě se věnuje české a slovenské literatuře 20. a 21. století v celé její šíři (od populární literatury až po experimentální poezii).

Dopijem a půjdem Vybrané spisy 7

V přítomném svazku je představen reprezentativní výbor z Macurovy poezie (vedle rané ismuistické sbírky *Nehodný kos* další verše z šedesátých a sedmdesátých let), který doplňuje Macurovy vzpomínky, psané od poloviny osmdesátých let na neformálních setkáních přátel. Macura v nich připomíná své dětství v Ostravě, vznik ismuistické básnické skupiny i jeho příchod na vysokou školu. „Proti oficiálnímu a serióznímu umění hodlal ismuismus nabídnout poezii, se kterou by byla sranda.“ Nejedná se o souvislé vzpomínky, ale spíš o lehce anekdotické a pointované příběhy, reflektující intelektuální dění v poválečném Československu.

Vladimír Macura

Občan Monte Christo a další prózy

Šestý svazek vybraných spisů Vladimíra Macury představuje autorovy prozaické texty vyrůstající z autentické – a mnohdy i přiznaně autobiografické – zkušenosti se soudobou českou znormalizovanou přítomností, kterou nejen dokumentují, ale také rozkrývají a demaskují. Román *Občan Monte Christo* (1993) a povídkové sbírky *Něžnými drápký* (1983) a *Hra na něco* (1995) tak tematizují hrdiny, kteří se ze všech sil snaží prostřednictvím rozmanitých sociálních a komunikačních her ovládnout vlastní život, leč tato jejich snaha je přechasto dostává do bizarních a groteskních situací naznačujících absurditu světa, v nichž je jim dáno žít a být. Kniha je doplněna doslovem Martina Lukáše a kolážemi Miroslava Huptycha.

již vyšlo

Spisy Ferdinanda Peroutky

Jací jsme

V roce 1922 zveřejnil žurnalista Ferdinand Peroutka v deníku *Tribuna* sérii pozoruhodných textů, v nichž se zamýšlel nad rysy a projevy české národní povahy. O dva roky později tyto eseje vyšly poprvé jako knižní celek pod názvem jednoho z článků – *Jací jsme*. Tuto lapidární otázku používali a zodpovídali politici, publicisti i odborníci jiných oborů před i po Peroutkovi. Z dnešního pohledu vždy s rizikem, že jednoznačný výklad národních rysů popře realitu, v níž nic, co by se dalo nazvat příznačnou národní povahou toho či onoho společenství, objektivně neexistuje. Peroutka se tehdy svou úvahou potvrdil coby ten mladý publicista, který dovede formulovat názor na analytickém základě. A že je s ním nutno počítat v meziválečné novinářské elitě, názorově velmi pluralitní. Nové vydání knihy *Jací jsme* je současně prvním svazkem dlouhodobého edičního záměru – vydání celého Peroutkova díla. Edice je uvozena studií Martina Sekery zařazující Peroutku do politické publicistiky období 1848–1938.

Ferdinand Peroutka,
Martin Sekera (ed.)

Ferdinand Peroutka (1895–1978) byl český spisovatel, dramatik a publicista. Bývá považován za jednoho z nejvýznamnějších představitelů české předválečné demokratické žurnalistiky. Je autorem díla *Budování státu*, pojednávajícího o vzniku a prvních letech Československa.

Mgr. Martin Sekera, Ph.D., (1966) je historik, ředitel Knihovny Národního muzea. V letech 1992–2015 působil jako vysokoškolský pedagog věnující se dějinám žurnalistiky.

Koedice s Národním muzeem

Společnost

Kam směřuje dnešní společnost? Odpověď na tuto a další otázky můžeme hledat v dílech renomovaných českých i zahraničních autorů, která reagují na změny jak ve společnosti samé, tak na nové myšlenky v širokém oboru lidského myšlení, zvaném prostě společenské vědy.

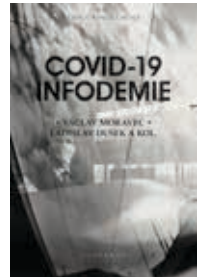
Václav Moravec,
Ladislav Dušek
a kol.

PhDr. Václav Moravec, Ph.D. et Ph.D., (1974) působí jako vysokoškolský pedagog na katedrách žurnalistiky IKSŽ FSV UK, kde vede též Středisko žurnalistiky umělé inteligence, a produkce na FAMU. Veřejnosti je znám jako moderátor a dramaturg České televize.

Prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D., (1967) působí jako vysokoškolský pedagog na Masarykově univerzitě v Brně, kde rovněž vede Institut biostatistiky a analýz. Od roku 2014 je rovněž ředitelem Ústavu zdravotnických informací a statistiky.

Covid-19 infodemie

Kniha se zabývá fenoménem infodemie, tedy šířením nadměrného množství nepravdivých či nepřesných informací o zdravotním problému (např. o viru, epidemii, pandemii apod.), které ztěžuje nalezení jeho účinného řešení. Pojem infodemie začala Světová zdravotnická organizace (WHO) používat na počátku roku 2020 – a to v souvislosti s globální pandemií covid-19. Autorský kolektiv pod vedením Václava Moravce a Ladislava Duška detailně zkoumá faktory, jež k rozvoji infodemie přispívají (např. nepřipravenost veřejných zdravotních institucí na zvládnání pandemie, politické využívání/zneužívání pandemie, nízká míra mediální a zdravotní gramotnosti populace, informační přetížení společnosti, honba médií za sledovaností apod.). Dominantní částí publikace jsou projevy infodemie v tuzemské mediální krajině. Kniha je rovněž doplněna o přehledný výkladový slovník zásadních pojmů ve vazbě na potlačování covid-19 infodemie.

Časový paradox

Kniha představuje, jak lidé přistupují k minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Jedinečný profil časové perspektivy u každého z nás ovlivňuje, jak se cítíme, myslíme a jednáme v každodenním životě, má však také vliv na naše celkové zdraví, úspěchy a vztahy. Proč jsou úspěšnější a dožívají se vyššího věku lidé zaměřeni na budoucnost? Proč nejlépe životní podmínky nepřejí obchodu, investicím a dělají z lidí požitkáře zaměřené na přítomnost? Proč nefungují protidrogové programy? Proč je dobré udržovat rodinné tradice? Kniha odpovídá na základě psychologického výzkumu i na spoustu dalších otázek. Navíc ale poskytuje praktické návody, jak své vlastní vnímání času vyvážit.

Přeložila Jana Krtková

Philip George Zimbardo,
John Boyd

Philip George Zimbardo je americký psycholog, autor vědeckých studií a knih. Působil mj. na Yaleově a Kolumbijské univerzitě, je emeritním profesorem Stanfordské univerzity. Je autorem bestselleru *Luciferův efekt. Jak se z dobrých lidí stávají lidé zlí*.

John Boyd získal Ph.D. z psychologie na Stanfordské univerzitě. Vedl praktický výzkum například v Google, Yahoo! a zabýval se problematikou pracovní výkonnosti.

Dědictví českého trampingu

Tramping neboli trampské hnutí představuje specifický fenomén, mající svou tradici rozšířenou na celé území našeho státu. Monografie usiluje na základě mnohaletého studia historie trampské subkultury postihnout hlavní rysy trampingu v současnosti, tj. v posledních zhruba třiceti letech. Právě v podmínkách restaurovaného tržního hospodářství se tramping specifickým způsobem transformuje, přičemž vychází nejen z osvědčeného bohatého dědictví celé éry své stoleté existence, ale přizpůsobuje se i novým podmínkám dalšího rozvoje, pozitivním i negativním. Hlavním rysem je odliv velké části potenciálních nositelů této subkultury, z rozličných příčin i důvodů, přesto však tramping přežívá a dále se rozvíjí.

Karel Altman

PhDr. Karel Altman, CSc., (1960) je český etnolog. Působí na brněnském pracovišti Etnologického ústavu AV ČR a externě vyučuje v Ústavu evropské etnologie FF MU. Mezi hlavní témata jeho odborného zaměření patří urbánní etnologie a studium každodenního života obyvatel velkoměsta.

Paul Babiak,
Robert D. Hare

Paul Babiak je psycholog v průmyslovém sektoru a v organizacích. Zabývá se budováním a řízením manažerských oddělení a funkcí a také výzkumem korporátní psychopatie. Žije v New Yorku.

Robert D. Hare je emeritní profesor na Univerzitě Britské Kolumbie ve Vancouveru. Byl průkopníkem empirických studií psychopatie a vyvinul způsob jejího hodnocení (PCL-R).

Hadi v oblecích

Kniha popisuje závěry dlouhodobého vědeckého výzkumu psychopatie. Je velmi přístupná laikům, ale přináší množství informací i odborníkům. Jak je možné, že se psychopat dostane na vedoucí pozici? Jak to, že se v ní udrží? Jak může zničit vaši kariéru i váš život a jak se tomu bránit? Máte vůbec šanci psychopata poznat, než je příliš pozdě? Jaké jsou rysy psychopatické osobnosti, jaké taktiky využívá, aby si podmanila nejen jednotlivce, ale i celé kolektivy v korporacích a dalších organizacích? Odpovědi, mnohdy překvapivé a zneklidňující, naleznete v knize Paula Babiaka a Roberta Hareho.

Přeložila Jana Krtková

Druhé, doplněné vydání

Iddo Landau

Iddo Landau, Ph.D., je izraelský filozof, působící na Haifské univerzitě v Haifě. Věnuje se filozofickému zkoumání smyslu života.

Hledání smyslu v nedokonalém světě

Tato pozoruhodná kniha je napsána stylem typickým pro analytickou filozofii, ale čerpá poučení i z krásné literatury. Autor k tématu nepřistupuje pouze jako nezúčastněný filozof; z každého řádku knihy je cítit, že je to moudrý člověk, který si hledání smyslu života nejen důkladně promyslel, ale také prožil. Jeho závěry, že navzdory nedokonalosti světa, a i nás samotných, má lidský život smysl, mohou pomoci všem, kteří smysl života hledají či se chtějí ujistit, že nežijí v přeludu a smrtelnost, utrpení, determinismus a další faktory činí naše životy bezvýznamnými.

Přeložil David Černý

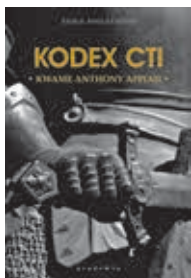

Lži, které svazují Nové pojetí identity

Anglický název knihy *Lies That Bind* v sobě nese několik významů – lži, které svazují, spojují i zavazují současně. Kwame Anthony Appiah se v ní zabývá otázkami identit – rasové, etnické, třídní, náboženské, národnostní a kulturní, jejich vznikem, podstatou a konflikty. Na příkladech konkrétních lidí, jako je Anton Wilhelm Amo, černošský sirotek z Afriky, ze kterého se stal přední evropský filozof, Itala Sveva, spisovatele, který změnil občanství, aniž by se hnul z místa, až po svého vlastního otce, vášnivého bojovníka proti kolonialismu, ochotného položit život za národ, který ještě ani neexistoval, poukazuje na vnitřní rozpornost, nejednoznačnost a nestabilitu kolektivních identit, jejich nejasné vymezení a hranice a na mýty, o které se opírají a na kterých stojí.

Přeložil Petr Kovařík

Kodex cti

V tomto průkopnickém díle Kwame Anthony Appiah, mnohými považovaný za jednoho z nejdůležitějších filozofů dnešní doby, mění způsob, jakým chápeme lidské chování i to, jak dochází k sociálním reformám. Pomocí oslnivé argumentace ukazuje, že nová demokratická hnutí v posledním století nebyla vedena zákonnými opatřeními shora. Zabývá se ukončením instituce soubor v aristokratické Anglii, bouřlivými boji o ukončení svazování ženských nohou v Číně 19. století, povstáním obyčejných lidí proti hrůzám transatlantického otroctví a „vraždami ze cti“ v současném Pákistánu. Vytvořil studii morální evoluce, která poukazuje na rozhodující roli, kterou v boji proti nelidskosti člověka vůči člověku hraje čest.

Přeložil Petr Kovařík

Kwame Anthony Appiah

Kwame Akroma-Ampim Kusi Anthony Appiah (1954) je britsko-ghanský filozof, kulturní teoretik a romanopisec. V současné době učí na katedře filozofie New York University a na NYU School of Law.

Kwame Anthony Appiah

↑

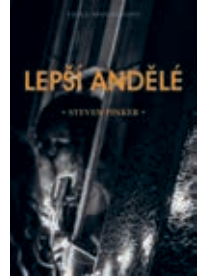
Steven Pinker

Steven Pinker (1954), kognitivní psycholog, jazykovědec, antropolog, filozof a pedagog, je autorem řady odborných i populárně-naučných publikací o jazyku, myslí a vnímání a v posledním desetiletí také o vývoji a stavu lidské společnosti.

Lepší andělé Proč ubývá násilí

„Kam ten svět spěje?“ ptají se mnozí, když sledují zvěrstva a zločiny kolem nás. Už se ale neptají, jak na tom byl svět v minulosti. Mnohem hůř, dokazuje psycholog a kognitivní vědec Steven Pinker. Kmenové boje byly devětkrát smrtelnější než války a genocidy 20. století. Míra vražd ve středověké Evropě byla třicetkrát vyšší než ta dnešní. Otroctví, sadistické tresty, popravy nevinných či týrání zvířat provázely lidský život po milénia. Vyspělé země už mezi sebou neválčí a ve třetím světě při válkách umírá zlomek lidí oproti dřívějšku. Díky rozšíření vlády a státu, gramotnosti, obchodu a kosmopolitismu jsme se naučili krotit své pudy, soucítit s ostatními, vyjednávat a vyvracet toxické ideologie. Násilí je, ač se to nezdá, na ústupu; nad našimi vnitřními démony převládli lepší andělé v nás.

Přeložil Jan Krist

Steven Pinker

↑

Osvícení nyní Obhajoba rozumu, vědy, humanismu a pokroku

V knize navazující na úspěšné starší dílo *Lepší andělé* si psycholog, lingvista a vědecký popularizátor Steven Pinker vytyčil ambiciózní cíl: oživit neprávem zapomínané i zatracované osvícenské ideály rozumu, vědy, humanismu a pokroku, znovu je zformulovat v jazyce a pojmech 21. století a připomenout, že právě těmto ideálům lidstvo vděčí za nebyvalý rozkvět v posledních 200 letech. Řadou překvapivých statistik opět dokládá, že navzdory všeobecné skepsi prožíváme nejskvělejší éru lidské historie; svým typickým svěžím stylem s množstvím zábavných citací napříč dějinami filozofie, kultury i popkultury se však zamýšlí i nad aktuálními hrozbami a nad osvícenským přístupem k jejich řešení.

Přeložil Leo Hanuš

Jak funguje strach

Proč v dnešní společnosti získal strach morálně dominantní postavení a jak se náš dnešní strach liší od obav, které jsme prožívali v minulosti? Furedi argumentuje, že jednou z hlavních hnacích sil kultury strachu je rozpad morální autority. Předpovídá, že dokud společnost nenajde pozitivnější postoj k nejistotě, politizace strachu bude dál vzkvétat. Jaké jsou hnací síly strachu, jaká je role médií v jeho prosazování a kdo má vlastně prospěch z kultury strachu? To jsou některé otázky, kterých si Furedi všímá, aby vysvětlil současnou složitou situaci. Je přesvědčen, že když lépe porozumíme tomu, jak strach funguje, můžeme prosadit postoje, které nám pomohou žít v budoucnosti, kde se nebudeme tolik bát.

Přeložila Jana Odehnalová

Přepis pravidel evropské ekonomiky

Autor vychází z faktu, že dnešní Evropa, a tedy i projekt Evropské unie, bojuje s krizí, jejíž počátky spojuje s finančním propadem v roce 2008. Rozebírá příčiny této krize, dopady i možnosti řešení, přičemž si klade otázku, do jaké míry jsou všechny tyto faktory propojeny s funkcí myšlenky evropské integrace. Nepopírá prospěšnost Evropské unie v určité fázi jejího vývoje, kdy fungovala jako záruka stability, prosperity a míru Evropanům, ale platí to i v 21. století? Stiglitz odpovídá záporně a upozorňuje, že v mnoha zemích je ekonomický růst jen pozvolný a naopak všeobecný propad v příjmech a recese mají vážné politické i společenské důsledky. Kniha nabízí konkrétní plány obnovy, včetně vzkříšení projektu evropské integrace, a to jak z pohledu makroekonomického, tak mikroekonomického.

Přeložili Martin a Blanka Kovářovi

Frank Furedi

Dr. Frank Furedi (1947) je maďarsko-kanadský spisovatel, emeritní profesor sociologie na Kentské univerzitě v Canterbury. Je autorem více než 20 knih a většinu své práce v posledních letech věnoval rozvoji sociologie strachu.

Joseph E. Stiglitz

Joseph E. Stiglitz (1942) je americký ekonom oceněný Nobelovou cenou, profesor na Kolumbijské univerzitě a autor řady ceněných publikací (*People, Power, and Profits, The Euro, Rewriting the Rules of the American Economy, The Price of Inequality, Globalization and Its Discontents* atd).

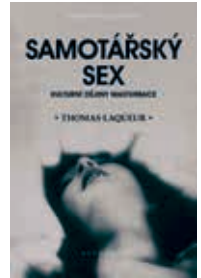
Thomas W. Laqueur

Thomas W. Laqueur (1945) je historik, sexuolog a spisovatel. V současné době působí jako profesor historie na Kalifornské univerzitě v Berkeley.

Samotářský sex: Kulturní dějiny masturbace

Kniha *Samotářský sex: Kulturní dějiny masturbace* je pokusem o analýzu zřejmě jednoho z posledních kulturních tabu. Začíná jeho prehistorií v Bibli a antice, kdy se tento nejméně škodlivý a nejuniverzálnější způsob sexuálního uspokojování pěstoval prakticky bez zájmu náboženských i vědeckých autorit, a končí třetí vlnou feminismu, konceptuálním uměním a online světem dnešní doby, kdy se masturbace stále považuje za něco trapného a nevhodného. Počátky tohoto postoje vidí Laqueur v osvícenství – konkrétně na počátku osmnáctého století, kdy se stal tématem mnoha morálních i lékařských debat anonymní traktát s názvem *Onania*.

Přeložila Sylva Ficová

Václav Moravec
a kol.

PhDr. Václav Moravec, Ph.D. et Ph.D., (1974) působí jako vysokoškolský pedagog na katedrách žurnalistiky IKSŽ FSV UK, kde vede též Středisko žurnalistiky umělé inteligence, a produkce na FAMU. Veřejnosti je znám jako moderátor a dramaturg České televize. Za svou práci získal několik ocenění (např. Novinářská křepelka, Elsa či TýTý).

Žurnalistika 5.0 a její etika Nástup automatizace a umělé inteligence do redakcí zpravodajských médií

Bezmála sto let od uvedení dramatu R.U.R. z autorské dílny novináře, spisovatele a dramatika Karla Čapka, v němž se poprvé objevilo slovo robot, začíná automatizace dobývat i redakce tuzemských zpravodajských médií. Žurnalistika tak vstupuje do nové, páté fáze svého vývoje, což významně proměňuje i její etiku. Robotizace a prvky umělé inteligence se uplatňují nejen při sběru a třídění informací, ale též při tvorbě a distribuci zpravodajských obsahů. Autorský kolektiv pod vedením Václava Moravce se zabývá proměnou redakcí zpravodajských médií po nástupu automatizace a klade si otázky s tím související: Ve kterých oblastech nahradí roboti novináře? Jaké nové pozice vznikají po nástupu robotické žurnalistiky? Dovede české publikum rozlišit texty napsané robotem a člověkem? Kdo je autorem automatizovaného textu? Jaká zkruslení přináší personalizované zpravodajství?

Studentské práce

Studentská soutěž Nakladatelství Academia je určena studentům a absolventům vysokých škol a probíhá ve třech kategoriích: Vědy o živé přírodě a chemické vědy, Vědy o neživé přírodě a Humanitní a společenské vědy. Vítězné práce vycházejí v této edici.

Důsledky éry velkého bombardování pro chemickou a prebiotickou evoluci raného Marsu a Země

Práce shrnuje pilotní výsledky laboratorního výzkumu důsledku impaktů meziplanetární hmoty pro prebiotické chemické procesy probíhající na raném Marsu. Navržená teorie akcentuje roli impaktů meziplanetární hmoty v chemické evoluci planet a života. Chemické složení a mineralogie impaktoru jsou v publikaci popsány v rámci rozboru vzácného meteoritu Porangaba. Pomocí experimentů s velkými laserovými jiskrami zkoumá autor vliv impaktu na chemické složení modelových atmosfér. Dále jsou studovány procesy spojené s hydrotermální aktivitou v impaktním kráteru. A to v laboratoři kontrolovanou termolýzou vzorků formamidu v přítomnosti materiálů, jejichž výskyt lze očekávat v impaktních kráterech: kousků meteoritů či jílu bohatých na železo. V práci je rovněž diskutován význam zkoumání exoplanet spektroskopickými metodami.

Lukáš Petera

Lukáš Petera (1994) je nyní studentem na Katedře anorganické chemie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a působí také v Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, kde provádí svůj výzkum na oddělení spektroskopie. Publikovaná práce se zrodila na Katedře analytické chemie PřF UK, kde autor v té době studoval.

David Smrček

Mgr. David Smrček (1995) je absolventem Filozofické fakulty UK a v současné době doktorandem na FF UK a Universität Wien. Jeho výzkum se soustředí zejména na česko-německý nacionalismus a politiku ulice v předlitavských městech na přelomu 19. a 20. století.

Grabenbummel Nacionální souboj o Prahu na přelomu 19. a 20. století

Souboje o „Grabenbummel“, procházku německých spolkových studentů v barevných odznacích, byly jedním z nejvýznamnějších projevů nacionálního konfliktu o Prahu a její veřejný prostor. V letech 1898 až 1912 dal „Grabenbummel“ čtyřikrát záminku k vypuknutí protiněmeckého násilí ve městě. Zvyk se stal nejen politikem, o něž se Češi a Němci přeli v tisku, na zemském sněmu a Říšské radě, ale také závažným problémem, který musel stát a jeho úřady řešit. Kniha představí vznik a vývoj zvyku s ohledem na specifickou situaci Prahy. Zároveň ukáže, proč zdánlivě neškodný zvyk získal tolik pozornosti a vyvolával takové napětí. Práce zasazuje „Grabenbummel“ do historického kontextu přelomu 19. a 20. století, a pokouší se tak vysvětlit, proč a jak v Praze docházelo k fyzickému kolektivnímu násilí.

Josef Vacek

Sexuální delikty před apelačním soudem v letech 1687–1727

Kniha se zabývá rozhodovací činností pražského apelačního soudu v letech 1687 až 1727. Zvolené časové období dovoluje sledovat proměnu trestního postihu vybraných deliktů v souvislosti se zavedením hrdelního řádu císaře Josefa I. v roce 1707. Skupinou zkoumaných deliktů se staly nejfrekventovanější sexuální trestné činy, tedy cizoložství, bigamie, smilstvo, incest, znásilnění a sodomie. Proměna rozhodovací praxe apelačního soudu je zkoumána na souboru rozhodnutí apelačního soudu v těchto věcech spolu s relevantní právní úpravou. Kromě Constitutio criminalis Josephina se jedná o Koldínova Práva městská Království českého z roku 1579 a další předpisy. Práce přináší zjištění týkající se aplikace trestněprávních norem v daném období.

již vyšlo

Šťastné zítřky

Vliv totalitní ideologie na kulturu, vědu a život celé společnosti analyzuje edice prostřednictvím textů vzniklých jednak během komunistického režimu, jednak po roce 1989. Jednotlivé tituly zobrazují na první pohled vlídnější, ale o to zruďnější a nebezpečnější tvář totalitního režimu, ať již nacistického, nebo komunistického, totiž tvář režimní každodennosti.

Doporučeno nezveřejňovat Fungování propagandy, cenzury a médií v pozdně normalizačním Československu

Autor se zabývá fungováním propagandy a cenzury v mediálním prostředí pozdně normalizačního Československa. Rozvíjí poznatky v oboru historie médií a komunikačních studií. Hlavní část práce je věnována analýze mediální produkce, která se ještě v roce 1989 neúspěšně snažila ve společnosti udržet silně erodující propagandistické koncepty jako „boj za mír“, „klid na práci“ či ohrožení „nepřátelskými živly“. Text je určen odborné veřejnosti i studujícím historie nebo komunikačních studií se zájmem o dobu pozdní normalizace.

David Klimeš

Mgr. David Klimeš, Ph.D., (1982) vystudoval historii, žurnalistiku a mediální studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Od roku 2014 vyučuje komunikaci, komentář a ekonomiku na Katedře žurnalistiky, zároveň působí jako novinář. V roce 2018 obdržel novinářskou Cenu Karla Havlíčka Borovského.

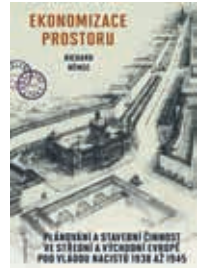
Richard Němec

Dr. Richard Němec (1973) je český historik architektury, který v současné době působí ve Švýcarsku jako vysokoškolský učitel na univerzitě v Bernu. Objektem jeho zájmu je hlavně česká architektura od středověku a v poslední době též architektura třetí říše a její projevy na okupovaných a anektovaných územích.

Ekonomizace prostoru Plánování a stavební činnost ve střední a východní Evropě pod vládou nacistů 1938 až 1945

Ústředním ideologickým pojmem nacionálního socialismu byl životní prostor. Plánovaná germanizace střední a východní Evropy měla přispět k jeho rozšíření. Tomuto cíli byla podřízena i architektura a stavitelství obecně. Autor to dokládá na konkrétních příkladech měst v Sudetech (Liberec, Karlovy Vary), v protektorátu Čechy a Morava (Praha), na území fašistického Slovenského státu (Bratislava), ale také na dalších okupovaných územích, zejména v Polsku. Ukazuje roli jednotlivých architektonických kanceláří a snaží se odpovědět na otázku, zda byli do těchto snah zapojeni i domácí architekti a nakolik lze jejich roli označit za kolaboraci.

Přeložil Vladimír Čadský

Jiří Janáč

Mgr. Jiří Janáč, Ph.D., (1978) působí v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a specializuje se na dějiny techniky ve 20. století s přesahy k environmentálním dějinám.

Evropská pobřeží Čech

Jak je možné, že nerealizovaný vodocestný projekt z počátku 20. století zůstává dodnes předmětem diskusí? Předkládaná kniha ukazuje, že v případě průplavu Dunaj–Odra–Labe (DOL) sehrála hlavní roli na jedné straně saint-simoniánská představa dopravních infrastruktur jako nositelů prosperity a základních nástrojů teritoriální integrace. Plánování projektu se proto odehrávalo na průsečíku tradičních prostorových hierarchií a v hlavní roli vystupovaly skupiny expertů, kteří reinterpretovali technické i ideové řešení DOL a harmonizovali zájmy aktérů působících na lokální, národní i transnacionální úrovni. Příběh nesmrtelného projektu DOL tak zachycuje století snah o zhmotnění často protichůdných vizí evropské integrace v kontextu budování českého a československého státu.

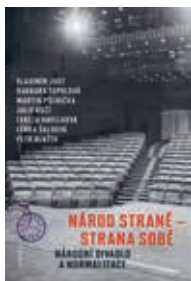
Mezi státním plánem a badatelskou svobodou

Kniha je prvním přehledovým zpracováním dějin české etnologie (etnografie a folkloristiky, národopisu) a příbuzných oborů v letech 1945–1989. Kolektiv autorů se v ní zaměřuje na dějiny konkrétních vědeckých institucí, životní osudy významných osobností, ale průkopnický tematizuje i otázky plánování vědy, aplikace a popularizace vědy, i využívání a zneužívání etnologického bádání totalitárním režimem. Nevyhýbá se tak ani některým kontroverzním tématům (spolupráce vědců s StB na straně jedné a „pozitivní deviace“ badatelské svobody na straně druhé). Autoři se pokusili stanovit i zcela novou periodizaci vývoje poválečné etnologie vycházející z institucionálních i teoreticko-metodologických proměn oboru, který se ve 2. polovině 20. století postupně odkláněl od výlučného studia „lidové kultury“ a stále více se zaměřoval na problematiku etnicity, migrací nebo městské prostředí.

Lydia Petráňová,
Marie Bahenská

Doc. PhDr. Lydia Petráňová, CSc., (1941) je vědeckou pracovnící Etnologického ústavu AV ČR. Zabývá se výzkumem dějin lidové kultury, zejména stravováním, zvyky, obyčejí a rituály. Dlouhodobě se věnuje dějinám etnologie v českých zemích v 19. a 20. století.

PhDr. Marie Bahenská, Ph.D., (1970) působí jako vědecká pracovnice a zástupkyně ředitele v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Věnuje se dějinám ženského hnutí v českých zemích a dějinám vědy, vědeckého myšlení a institucí v 19. a 20. století.

Národ straně – strana sobě Národní divadlo a normalizace

Monografie se na vybraných aspektech pokouší postihnout fenomén Národního divadla v širších politických a společenských souvislostech v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století. Vedle samotné divadelní tvorby činoherního, operního i baletního souboru autoři analyzují kádrovou a personální politiku, cenzurní zásahy do dramaturgických plánů i hotových inscenací, divácký ohlas, i způsoby, jakými bylo divadlo reflektováno a prezentováno v tisku, a identifikují tak příznačné mechanismy a strategie, jimiž normalizační establishment manipuloval s kulturním dědictvím, národní tradicí i lidskými a uměleckými osudy.

Vladimír Just,
Barbara Topolová,
Martin Pšenička,
Julie Kočí,
Tereza Havelková,
Lenka Šaldová,
Petr Blažek

Prof. PhDr. Vladimír Just, CSc., (1946), divadelní historik, kritik a publicista. Je laureátem Ceny F. X. Šaldy a Ceny Kristián za uměleckou kritiku.

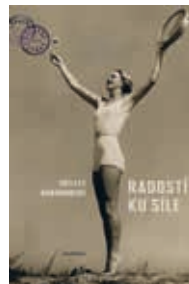
PhDr. Barbara Topolová, Ph.D., (1964) vystudovala teatrologii na FF UK. Zabývá se českým divadlem a dramatem 19. a 20. století, lexikografií a ediční prací.

Shelley Baranowski

Americká historička Shelley Baranowski působí jako profesorka historie na University of Akron ve státě Ohio. Dlouhodobě se věnuje výzkumu třetí říše, především protestantským církvím, elitám, životu na venkově a spotřebitelské kultuře v moderní Evropě a Severní Americe.

Radostí ku síle

Americká historička Shelley Baranowski analyzovala ve své knize *Radostí ku síle* na základě rozsáhlého archivního výzkumu nacistickou agenturu pro volný čas a cestovní ruch *Kraft durch Freude*. Ta se prostřednictvím zkrášlování továren, organizování sportovních aktivit, kulturních akcí i masového cestovního ruchu snažila zlepšit postavení dělníků, získat je pro režim, a tím se lépe připravit na válku a získání „životního prostoru“. Své služby nicméně poskytovala pouze rasově vhodným Němcům, navíc se neubránila protežování nacistických funkcionářů. Kniha seznamuje čtenáře s nejnámějšími turistickými destinacemi, hodnocením klientů i zprávami agentů tajné policie, která dovolené bedlivě sledovala.

Přeložila Šárka Stellnerová

Catriona Kellyová

Historička Catriona Kellyová (1959) je profesorkou ruštiny na Oxfordské univerzitě. Na svém kontě má celou řadu publikací o dějinách ruské kultury.

Soudruh Pavlík Morozov

Kniha Catriony Kellyové se snaží zmapovat vývoj legendy o Pavlíku Morozovovi, který byl po generace dáván sovětským dětem za příklad bezpodmínečné věrnosti a lásky k vlasti. Sleduje nabalování propagandy, využívání rodinné tragédie nejen k boji proti kulakům, a formování smyšleného mýtu o hrdinném dětském mučedníkovi komunismu. Autorka zakomponovala do textu také autentické vzpomínky ruských seniorů na dobu, kdy se s příběhem v dětství setkali. Text je doplněn řadou map a dobových fotografií a materiálů. V poslední kapitole jsou pak shrnuta fakta o případu Pavlíkovy vraždy. Kniha je dobrou volbou pro zájemce o dějiny Sovětského svazu, kteří se chtějí na notoricky známý příběh podívat jinými očima.

Přeložil Václav Mlčoch

Tíha a beztíže folkloru Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích

Kolektivní monografie desetičlenného autorského týmu je výsledkem rozsáhlého zkoumání tzv. folklorního hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích, které bylo významným a zároveň rozporuplným kulturním i sociálním jevem. Svůj původ má v padesátých letech, kdy jsou zejména ve městech zakládány soubory lidových písní a tanců. Ty měly naplňovat představy ideologicky pojaté kultury, jejich konjunktura však zákonitě vyústila do „tíhy folkloru“ pocíťované na přelomu let padesátých a šedesátých. Kniha se zabývá tím, jak tuto aktivitu vnímali její přímí účastníci a co o ní prozradí jejich životní příběhy a vyprávění. Bylo folklorní hnutí nástrojem politické propagandy komunistického režimu, nebo šlo naopak o ostrůvky svobody lidské i umělecké, které se staly jakýmsi bezpečným místem pro realizaci vlastních strategií a alternativních myšlenek?

Daniela Stavělová
a kol.

Doc. Mgr. Daniela Stavělová, CSc., (1954) působí v Etnologickém ústavu AV ČR a přednáší na HAMU v Praze. Zabývá se etnochoreologií a taneční antropologií, zkoumá význam hudebně taneční kultury v různých sociokulturních, politických či historických kontextech.

Mezi Stalinovou třídou a Husákovým tichem Kapitoly z pražské toponymie

Monografie se zabývá toponymii hlavního města Prahy v období od konce druhé světové války do roku 1989. Na výzkum jmen pražských veřejných prostranství aplikuje mezioborový přístup, využívá rozmanité metody a přináší komplexní pohled na městskou toponymii dané epochy. Vývoj soustavy jmen městských veřejných prostranství je v knize sledován prostřednictvím honorifikačních jmen, na jejichž základě lze nejlépe popsat formování pražské toponymické krajiny jako politizovaného prostoru, reagujícího na dějinné zvraty i mocenské nároky vládnoucích elit. Prostor dostávají v knize nejen jména, která lze vidět na uličních tabulkách na nároží domů, ale i ta, která nikde zaznamenána nejsou a obyvatelé města je přesto dobře znají a používají.

Martina Ptáčnicková

již vyšlo

Theatrológica

Edice Theatrológica zpřístupňuje odborné práce z oblasti teorie a dějin českého i světového divadla a dramatu. V edici vycházejí jak původní český významných teatrologických děl ze zahraničí. Edici připravuje Tým pro výzkum moderního českého divadla Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR.

Aleš Merenus (ed.)

Mgr. Aleš Merenus, Ph.D., (1979) pracuje v Oddělení 20. století a literatury současné Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Badatelsky se zaměřuje na výzkum historie českého moderního dramatu, literární a divadelní teorii a českou prózu 20. a 21. století.

Moderní česká divadelní hra 1896–1945 Mezi textem a inscenací (slovník děl)

Komplexní lexikografická publikace soustřeďuje základní informace o klíčových dramatických dílech (textech i jejich inscenacích), která podstatným způsobem zasáhla do literárního a divadelního vývoje a která spoluutvářejí obraz české literární a divadelní kultury. Jde o slovník takzvané dílocentrické povahy, jehož úkolem je zaplnit podstatnou mezeru v českém výzkumu v dané oblasti a přinést tak odborné veřejnosti publikaci, která formou cca 100 slovníkových hesel podává ucelenou zprávu o vývojových proměnách českých divadelních her první poloviny 20. století.

Zoologické klíče

Základní podmínkou pro studium živé přírody je správná identifikace objektu zájmu. U naprosté většiny bezobratlých je zapotřebí pro určování použít i pro začátečníky srozumitelné, zároveň však vysoce odborné a moderně zpracované klíče. A právě ty přináší tato edice.

Vrubounovití brouci (*Scarabaeoidea*) střední Evropy

Publikace představuje další díl úspěšné řady Zoologické klíče. Umožňuje určování všech vrubounovitých brouků, které můžeme najít ve volné přírodě střední Evropy, to znamená nejen České republiky, ale i Maďarska, Německa, Polska, Rakouska, Slovenska a Švýcarska. Fauna této skupiny brouků je na tomto území velmi bohatá. Čítá kolem 260 druhů a zahrnuje i nápadné, esteticky atraktivní skupiny, jako jsou roháči, vrubouni, chrobáci, chrousti, nosorožci, zdobenci či zlatohlávci. Dichotomické klíče se opírají o rozsáhlou řadu ilustrací diagnostických znaků a umožňují určení postupně do čeledí, podčeledí, rodů a jednotlivých druhů. Kromě možnosti determinace obsahuje publikace i stručné informace o larvách (ponravách) a kuklách této skupiny, biologii, metodách sběru, možnostech chovu a historii jejich zkoumání. Kniha je určena nejen profesionálním entomologům, ale i široké odborné veřejnosti, zejména milovníkům přírody.

David Král

RNDr. David Král, Ph.D., (1959) vystudoval zoologii se zaměřením na entomologii na Katedře zoologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, kde dlouhodobě působí. Je předsedou České společnosti entomologické, členem České zoologické společnosti a editorem časopisu *Acta Societatis Zoologicae Bohemicae*.

Živá a neživá příroda

Živá a neživá příroda přináší vědecké i populárně-naučné studie. Na jedné straně se zde setkáte s obory zabývajícími se organismy a vším, co s nimi souvisí, tedy od chemických dějů až po celé ekosystémy, na straně druhé bude předmětem zkoumání planeta Země od nejstarší minulosti až po její zařazení v rámci sluneční soustavy. Zvláštní pozornost bude věnována vztahům mezi organismy a jejich prostředím a vztahům organismů navzájem.

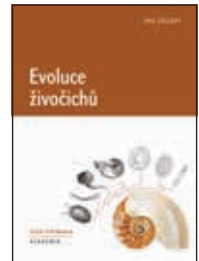

Jan Zrzavý

Prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc., (1964) je zoolog a evoluční biolog z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Zabývá se evolucí živočichů a člověka. Je (spolu) autorem knih *Jak se dělá evoluce*, *Proč se lidé zabíjejí* a *Fylogeneze živočišné říše*.

Evoluce živočichů

Kniha předkládá přehled evolučních vztahů mezi všemi skupinami živočichů, dnešních i vymřelých – tak, jak si je představujeme právě teď, v okamžiku, kdy obraz začíná být úplný. Od běžných učebnic zoologie se liší důslednou aplikací fylogenetického přístupu – tedy šplhání po stromu života od kořenů po jednotlivé větve, nikoliv statické popisování izolovaných „kmenů“ a „tříd“. Tu a tam už dospíváme k velmi komplexním hypotézám o vzniku a evoluci velkých evolučních větví živočichů, především členovců a obratlovců, v nichž se integrují poznatky fylogenetické, paleontologické, genomické a embryologické. Kniha chce ukázat zoologii jako velkou hru hypotéz, tak trochu jako detektivku, jako popis debaty o historii živočišné říše: co víme a co ne, co si myslíme a proč, a co už si nemyslíme a proč.

Hydrologie a kvalita vody

Kniha originálním způsobem shrnuje poznatky z oblasti hydrologie a hydrochemie (kvalita vody). V části zaměřené hydrologicky je detailně popsán cyklus vody na Zemi včetně energetických bilancí (srážky, odtok, výpar), proudění vody v korytech řek, hydrologické modely, hydrologické prognózy, problematika povodní a sucha atd. Hydrochemická část pak podrobně pojednává o kvalitě srážkové, povrchové a pozemní vody, koloběžích živin ve vodě, znečišťujících látkách, samočisticích procesech atd. Nechybí ani kapitoly týkající se nakládání s vodou (pitná voda, odpadní voda, recyklace vody) či geografický pohled na kvalitu povrchových a podzemních vod v ČR. Kniha je pojata jako vysokoškolská učebnice s množstvím doplňujícího textu v cíleně zaměřených boxech, obrázků, grafů a souhrnných tabulek.

Martin Pivokonský,
Václav Šípek

Doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D., je environmentální chemik, hydrochemik a vodárenský technolog. V současnosti je ředitelem Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR a přednáší na Přírodovědecké fakultě UK. Zabývá se výzkumem v oblasti znečištění a úpravy vody. Je autorem řady publikací i příspěvků na mezinárodních konferencích.

RNDr. Václav Šípek, Ph.D., je zástupcem ředitele v Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR. Odborně se věnuje hydrologickým modelům a půdní hydrologii a přednáší na Přírodovědecké fakultě UK.

Stabilní izotopy biogenních prvků Použití v biologii a ekologii

Již téměř sto let vědci prohlubují své poznatky o tom, že základní biogenní prvky (C, O, H, N) mají více stabilních izotopů (SI) a jejich rozdělení v litosféře, hydrosféře a biosféře Země je nerovnoměrné. Zkoumání heterogenity a zákonitostí přirozeného výskytu SI našlo v posledních desetiletích uplatnění v (paleo)klimatologii, archeologii, biologii i ekologii. Právě posledním dvěma oborům je věnována tato monografie. Vznikla na základě dvacetileté zkušenosti autorů, biologů, s frakcionací SI C, N, O a H v metabolismu rostlin a půdních mikroorganismů a při fyzikálně-chemických pochodech výměny látek mezi ekosystémy, atmosférou a pedosférou. Publikace, první svého druhu v češtině, je primárně určena biologům a ekologům, ale se základy izotopové frakcionace seznamuje i zájemce z jiných oborů.

Jiří Šantrůček,
Hana Šantrůčková
a kol.

již vyšlo

Popularizace vědy

K popularizaci vědy a jejích výsledků nejširší veřejnosti se snaží Nakladatelství Academia přispívat nejen vydáváním přírodovědného časopisu *Živa*, ale také popularizačních edic *Věda kolem nás* a *Strategie AV21*. Obě edice jsou pro zájemce o současnou českou vědu, ale i její historii k dispozici v tištěné i elektronické podobě zdarma.

Přečtěte si více na následujících stranách.

Živa

Časopis založil roku 1853 Jan Evangelista Purkyně. Mnohé myšlenky či ideje se ztratily v proudu času, ale přes celé věky přetrvalo Purkyňovo odhodlání vydávat časopis, jenž by přispíval k poučení svých čtenářů v oblasti přírodních věd. V každé době byla *Živa* moderním časopisem, který popularizoval biologické obory. S tímto kulturně-historickým dědictvím oslovuje své čtenáře i dnes.

Strategie AV21

Strategii AV21, *špičkový výzkum ve veřejném zájmu*, prezentovala Akademie věd České republiky v prosinci 2014. Brožury této edice představují jednotlivé programy Strategie AV21 a jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia a volně ke stažení na webových stránkách Nakladatelství Academia.

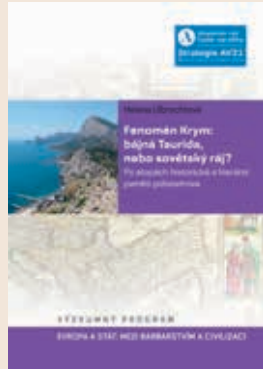
Výzkumné programy:

Naděje a rizika digitálního věku
Systémy pro jadernou energetiku
Účinná přeměna a skladování energie
Nové materiály na bázi kovů,
keramik a kompozitů
Diagnostické metody a techniky
Kvalitní život ve zdraví i nemoci
Molekuly a materiály pro život
Evropa a stát: mezi barbarstvím
a civilizací
Paměť v digitálním věku
Globální konflikty a lokální souvislosti:
kulturní a společenské výzvy
Vesmír pro lidstvo
Světlo ve službách společnosti
Preklinické testování potenciálních léčiv
Potraviny pro budoucnost
Voda pro život

Záchrana a obnova krajiny
Společnost v pohybu
Město jako laboratoř změny –
bezpečné stavby
Odolná společnost pro 21. století.
Potenciály krize a efektivní
transformace
Virologie a antivirová terapie

Ukončené programy:

Přírodní hrozby
Potraviny pro budoucnost
Rozmanitost života a zdraví
ekosystémů
Efektivní veřejné politiky a současná
společnost
Formy a funkce komunikace

Věda kolem nás

Současnou českou vědu i významné osobnosti a objevy z její minulosti představují sešity této edice. Studenti i učitelé stejně jako nejširší veřejnost se zde mohou seznámit s činností pracovišť Akademie věd České republiky. Brožury jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia nebo volně ke stažení na www.academia.cz a www.vedakolemнас.cz.

Jak se proměnila česká literatura po roce 1989? Jaké jsou nejstarší zkmenečiny Čech a Moravy? Jak se dělí buňky? Odpovědi na tyto a řadu dalších otázek najdou čtenáři v řadě Co to je..., představující jednotlivé vědní obory, metody a pojmy.

Řada Osobnosti seznamuje čtenáře s velikány české vědy, badateli, kteří se zapsali do historie, a to mnohdy v celosvětovém měřítku. Přináší jejich životní příběhy, jež byly často nečekaně dobrodružné.

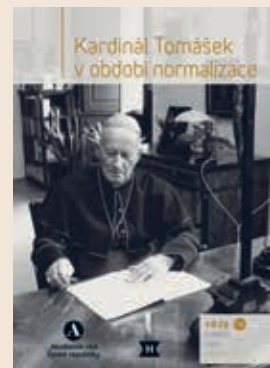
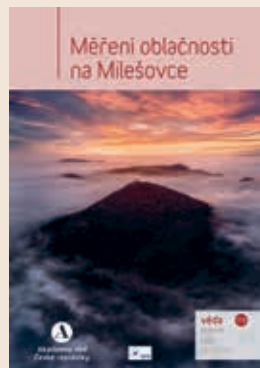
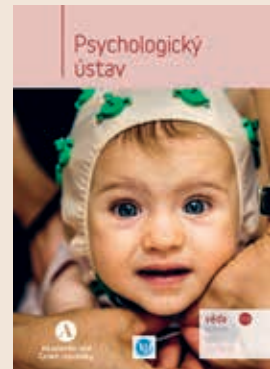
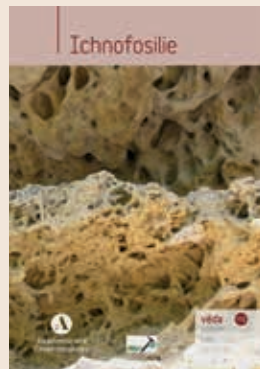
Objevy učiněné českými vědci jsou někdy známější ve světě než doma. Tato řada se pokouší to napravit. Čtenáři se díky ní mohou seznámit například s vláknovými lasery.

Výzvy a otázky seznamují čtenáře s aktuálními výzkumnými problémy i infrastrukturami vytvářenými k jejich řešení. Proč se musí změnit úprava pitné vody? Jak využít vyhořelé jaderné palivo? Jak se bude v blízké budoucnosti měnit počasí? Jaké další výzvy stojí před týmy českých vědců?

Prostory společné paměti bádají ve vědách historických a sledují stále aktuální poselství minulosti – té vzdálené i zcela nedávné.

Pro všední den je řada zaměřená na to, jak je věda aplikována v každodenním životě, i na jeho zkoumání. Jak předcházet šikanování na školách? Jak se kouzla a čáry promítly do českých nářečí? Jak mezi sebou mluví vězňové?

Věda kolem nás

Jmenný rejstřík

A

Allen Mark W. 47
Altman Karel 130
Andrejev Nikolaj
Jefremovič 114
Appiah Kwame Anthony 132
Augustová Zuzana 112

B

Babiak Paul 131
Baderová Marie 114
Bahenská Marie 140
Balík Vojtěch 64, 65
Baranowski Shelley 141
Bažant Andrej 119
Bažant Jan 5
Beckmann Petr 81
Beguinová Helena 68
Becher Peter 11
Bendl Stanislav 110
Bendová Eva 38
Beneš Jakub S. 85
Beneš Jan 10
Benešová Michaela 90
Bennett Arnold 78
Biernot David 97
Blažek David 34
Blažek Petr 110, 140
Bok Václav 65
Boyd John 130
Brabcová Kateřina 87
Bramborová Marcela 89
Brandejsová Tomsová
Petra 58
Bravermanová Milena 35
Brinton Hana 59
Březina Stanislav 46
Březinová Helena 35
Budňák Jan 11
Buchtelová Aneta 80
Bureš Leo 44, 45
Bureš Víchová Jana 35
Burget Eduard 113

C

Cihlár Jiří 51
Cohen Gary B. 93
Couceiro Eduardo
Fernández 99
Crary Jonathan 59
Czechová Danuta 93

Č

Čadský Vladimír 30, 138
Černý David 56, 57, 131
Čiháková Barbora 112

D

Daňhelová Kuhar Lenka 93
Deml Jakub 121, 122
Diestler Radek 118
Diestlerová Petra 113
Doležal Adam 57
Doskočil Zdeněk 4
Dušek Ladislav 129
Dvořáček Petr 111
Dvořáčková-Malá Dana 86
Dvořák Libor 70
Dvořák Milan 70

E

Elster Josef 42

F

Feder Richard 113
Fedrová Stanislava 59
Ficová Sylva 135
Flimelová Alena 53
Fojtů Nina 87
Frampton Kenneth 29
Frank Vojtěch 73
Fučík Julius 123, 126
Furedi Frank 134

G

Gafke Matthias 87
Godfrey-Smith Peter 80
Goethe Johann Wolfgang 70
Görner Rüdiger 30
Górný Maciej 90

H

Hadravová Alena 32
Hahn Hans Henning 88
Hahnová Eva 88
Hajdanka Jevhenij 5
Halík Pavel 29
Hand David J. 57
Hanišová Viktorie 75
Hanuš Leo 133
Hare Robert D. 131
Hašková Dana 8
Hausmann Raoul 68

Havelková Tereza 140
Heidegger Martin 37
Heller Jan M. 111
Hilský Martin 16, 17
Hlaváček Jiří 89
Hlaváček Petr 32
Hoffmannová Jana 101
Höhne Steffen 11
Holá Mlada 91
Holubec Stanislav 22, 26, 27
Holý Martin 91
Homoláč Jiří 101
Hradilová Marta 99
Hrbata Zdeněk 70, 75
Hrdina Martin 38
Hříbek Tomáš 55, 56, 57
Husserl Edmund 71

CH

Chateaubriand de
François-René 74
Christov Petr 68
Chrtek Jindřich 41
Chvatík Ivan 37

I

Ionesco Eugène 71

J

Janáč Jiří 139
Janoušek Pavel 8
Jaňour Zbyněk 83
Jareš Michal 14, 127
Jarý Vítězslav 83
Jelínková Andrea 99
Jílková Lucie 101
Jíšová Kateřina 30
Jonášová Milada 11, 39
Jones Terry L. 47
Judson Pieter M. 87
Jung Carl Gustav 74, 124
Just Vladimír 140

K

Kaas Pavel 56
Kamov Janko Polić 76
Kämper Dirk 86
Kaplan Zdeněk 41
Kasl Jiří 95
Kavanaghová Julia 76
Kellyová Catriona 141

- Kisch Egon Erwin 75
 Kitzlerová Jana 73
 Klaniczay Gabor 109
 Klápště Jan 88
 Klimeš David 138
 Klimešová Jitka 48
 Klír Tomáš 88
 Klosová Markéta 64, 65
 Kloubec Bohuslav 40
 Know Lee 80
 Kober Jan 22-27, 115
 Kocánová Barbora 47
 Kocian Jiří 6
 Kočárek Eduard 79
 Kočí Julie 140
 Koestler Arthur 107, 108
 Kohoutová Kamila 97
 Kolář Ondřej 84
 Kolářová Ivana 84
 Kolmačka Pavel 74
 Komárek Stanislav 124, 125
 Komenský Jan Amos 64, 65
 Kopáč Radim 75, 119
 Kopecký Jakub 101
 Kovář Martin 134
 Kovařík Petr 108, 132
 Kovářová Blanka 134
 Krahulec František 46
 Král David 144
 Kras Paweł 109
 Kratochvíl Petr 29
 Kraus Tomáš 109
 Krist Jan 109, 133
 Krtková Jana 55, 130, 131
 Kuba Oldřich 71
 Kubart Tomáš 66
 Kureš Miroslav 81
 Kuře Josef 57
- L**
- Landau Iddo 131
 Lániček Jan 114
 Laqueur Thomas W. 135
 Laštůvka Aleš 60
 Laštůvka Zdeněk 60
 Laštovka Marek 30
 Laštovková Barbora 30
 Ledvinka Václav 30
 Lendělová Věra 114
 Leporeová Jill 33
 Leskov Nikolaj 67
- Letz Dominik Roman 46
 Ležák Borin Vladimír 113
 Liščák Vladimír 105
 Liška Jan 60
 Lochmannová Alena 18
 Lojďová Šárka 77
 Lollok Marek 66
 Lukáš David 82
 Lyčka Zdeněk 42
- M**
- Macura Vladimír 126, 127
 Mádlová Vlasta 35
 Magincová Dagmar 91
 Magris Claudio 72
 Macháček Václav 70
 Macháčková-Riegerová Věra 70
 Machonin Jan 67
 Maidl Václav 78
 Majakovskij Vladimír Vladimirovič 73
 Majewski Piotr M. 51
 Malý Radek 30
 Marcus Steven 10
 Marek Michal V. 41
 Marek Pavel 6
 Mareš Petr 101
 Marinetti Filippo Tommaso 69
 Martinkovič Marcel 5
 Maxová Veronika 9
 Mazal Tomáš 39, 72
 Merenus Aleš 143
 Mertlík Vladimír 117
 Mieroop Van De Marc 106
 Míka Tomáš 33
 Mikulec Jiří 12
 Mikulecký Jakub 103
 Mikulová Iva 112
 Miltnerová Silvie 80
 Mičoch Václav 141
 Moravec Jiří 48
 Moravec Václav 129, 135
 Morávková Alena 114
 Mrázková Kamila 101
 Myroniuk Jiří 50
- N**
- Nagy Ladislav 73
 Našinec Jiří 71
 Němec Richard 139
- Neškudla Bořek 98
 Novák Milan 52
- O**
- Obstová Zora 69
 Odehnalová Jana 134
 Otčenášek Jaroslav Geraskov 76
 Ottevanger Kate 114
- P**
- Padevět Jiří 28
 Pánek Jaroslav 116
 Páralová Tardy Markéta 51, 112
 Patočka Jan 71
 Pátý Libor 81
 Pavlíček Tomáš W. 58
 Pavlíková Věra 117
 Pecháčková Sylvie 46
 Pejchal Jan 83
 Pelán Jiří 69
 Pelikán Čestmír 69, 91
 Pernes Jiří 90
 Peroutka Ferdinand 128
 Petera Lukáš 136
 Petráňová Lydia 140
 Petříček Jan 69
 Pfäfflin Friedrich 111
 Pinker Steven 133
 Piorecká Kateřina 38
 Pivokonský Martin 146
 Plháková Alena 36
 Pocestný Marek 37
 Podhájský František A. 123, 126
 Pohl Walter 109
 Pohorský Aleš 74
 Polák Michael 91
 Polakovič Daniel 113
 Poskočilová Eva 36
 Pospiszył Tomáš 104
 Potocki Jan 75
 Procházková Andrea 31
 Prokš Petr 85
 Prosecký Jiří 106
 Proudhon Pierre-Joseph 68
 Příbáň Michal 38
 Pšēja Pavel 63
 Pšenička Martin 140
 Ptáčnicková Martina 142
 Putna Martin C. 121

Jmenný rejstřík

R

Raab Miroslav 28
Rákosník Jakub 6
Rees Martin 55
Rendek Jan 119
Rid Thomas 54
Rychlík Martin 7
Rychterová Pavlína 109

Ř

Řezníková Lenka 64, 65

S

Sedlická Magdalena 63
Segi Stefan 103
Sekal Ondřej 114
Sekera Martin 128
Shakespeare William 16, 17
Shelleyová Wollstonecraft
Mary 73
Schama Simon 36
Schifferová Věra 64
Schmitt Carl 110
Schwarzová Zuzana 110
Simonides Jaroslav 75
Sixtová Olga 96
Skálová Hana 46
Skupa Lukáš 61
Sláček Ondřej 69, 91
Sládek Ondřej 102
Sládek Pavel 94, 97
Slavíková Marcela 65
Slomek Jaromír 118
Slomka Jan 112
Smil Václav 56
Smrček David 137
Solženicyn Alexandr 70
Sorel Georges 69
Spieß Christian Heinrich 78
Stančík Petr 119

Starý Jiří 97

Stavělová Daniela 142
Steiner Martin 64, 65
Stella Marco 47
Stellnerová Šárka 88, 141
Stiglitz Joseph E. 134
Storchová Lucie 65
Stříbrný Jan 29
Suk Pavel 53

Š

Šafr Miroslav 18
Šaldová Lenka 140
Šantrůček Jiří 146
Šantrůčková Hana 146
Šebek Jaroslav 120
Šimečková Marta 100
Šimůnek Michal V. 52
Šípek Václav 146
Šmíd Marek 120
Šolcová Kateřina 65
Šotkovská Jitka 66
Špitálský Dušan 86
Štér Roman 53
Štipl Zdeněk 106
Štefan Ivo 88
Štefl Martin 76, 114
Štěpán Václav 34
Štěpánková Jitka 41
Šťastná Zuzana 78
Šťastný Karel 40
Šumpich Jan 60
Švec Luboš 89

T

Taubman William 9
Teplitsky Joshua 95
Těthalová Markéta 50
Topolová Barbara 140
Trávníčková Markéta 34
Trčka Michal 68
Tríkač Josef 30
Tučková Lucie 39, 72

U

Urbánek Vladimír 65

V

Vacek Josef 137
Valenta Aleš 54, 85, 93, 108
Valenta Petr 62
Veis Jaroslav 9
Verner Miroslav 20
Veselá Lenka 99
Vichnar David 10, 57, 107
Vinšová Kateřina 72
Visi Tamás 95
Vlček Pavel 9
Vojtková Milena 126
Volek Tomislav 11
Vondráček Miloslav 101
Vršecká Kateřina 92
Vytlačil Lukáš M. 31

W

Wagnerová Alena 111
Weinberg Manfred 11
Wingfield Nancy M. 63
Wnuk Rafał 89
Wolfson Elliot R. 97
Wright Matthew 77

Z

Zahradník Pavel 9
Zamoyski Adam 37
Zbytovský Štěpán 11, 97
Zimbardo Philip George 130
Zrzavý Jan 145

Ž

Žáček Pavel 49, 92
Žďárská Jana 33
Žemla Martin 64
Žonca Milan 96

A

- Aktivní opatření. Tajná historie dezinformací a politické války 54
Arktida 42
Až se hnou vody 67

B

- Bahno společnosti 107
Biografický slovník českých zemí – HI–Hol (25. sešit) 4
Bouřlivé trojmezí: Slezsko 1918–1923 84
Božská nahota. Sochy Venuše od počátku do dneška 5

C

- Cesta do pravěku 61
Cesta kolem světa. Zatopený fotografický deník Jiřího Viktora Daneše 58
Co je to vlastnictví? 68
Covid-19 infodemie 129

Č

- Časový paradox 130
Časy otřesů. Čtyři medievisté dvacátého století ve střední Evropě. Rozhovory s Jerzym Kloczowským, Jánosem M. Bakem, Františkem Šmahalem a Herwigem Wolframem 109
Česká knižní kultura na cestě od rukopisu ke knihtisku 98
České surrealistické drama 66
Československo a nová Evropa. Mezinárodní souvislosti vzniku a formování samostatného Československa (1914–1918/1919–1920) 85
Český Řím 116
Český strukturalismus v exilu 102

D

- Dada kurýr 68
Další, prosím 109
Decentralization and Electoral Processes. Political Fragmentation of the Regions in the Czech Republic 5
Dědictví českého trampingu 130
Dějiny české literatury v protektorátu Čechy a Morava 8
Dějiny genetiky v českých zemích 79
Dějiny Komunistické strany Československa I (1921–1939) 6
Dějiny Komunistické strany Československa III (1948–1969) 6
Dějiny lidí. Pestrost lidstva v 73 kapitolách představujících tzv. kulturní univerzálie 7
Dějiny skalpování. Zakrvácené kšticce, trofeje a významy 7
Dělníci a nacionalismus. Česká a německá sociální demokracie v habsburské monarchii, 1890–1918 85
Dílo (Williama Shakespeara) 17
Dopijem a půjdem. Vybrané spisy 7 127
Doporučeno nezveřejňovat. Fungování propagandy, cenzury a médií v pozdně normalizačním Československu 138
Důsledky éry velkého bombardování pro chemickou a prebiotickou evoluci raného Marsu a Země 136
Dvory a rezidence v proměnách času 86
Dynamika kulturní češtiny 16.–18. století. Čtyři případové studie z roviny hláskosloví 100

E

- Ekonomizace prostoru. Plánování a stavební činnost ve střední a východní Evropě pod vládou nacistů 1938 až 1945 139
Emigranti z bývalého ruského impéria v Československu (1918–1945). Biografický slovník 8
Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách 9
Evoluce živočichů 145
Evropská pobřeží Čech 139

F

- Fenomén Velká kotlina 1. Flóra, vegetace, fauna 44
Fenomén Velká kotlina 2. Geodiverzita, biodiverzita, ochrana přírody 45
Fredy Hirsch a děti holocaustu. Příběh zapomenutého německého hrdiny 86
Futuristické manifesty 69

G

- Glosář 110
Gorbačov – život a doba 9
Grabenbummel. Nacionální souboj o Prahu na přelomu 19. a 20. století 137
Gramatické kategorie substantiv 101

H

- Habsburská říše 87
Hadi v oblecích 131
Hebrejské vyprávění mezi středověkem a raným novověkem. Devadesát devět příběhů z jeruzalémského rukopisu 94
Hedvábná cesta 105
„Heydrich byl střelen neznámým útočníkem.“ Special Operations Executive a příprava

Rejstřík titulů

- paraskupiny „Anthropoid“ na pozadí operační vlny 1941–1942. Edice dokumentů 49
- Heydrichovi „muži z Východní marky“. Rakouský vedoucí personál bezpečnostní policie a SD 1939–1945 87
- Historie čísla n 81
- Hledání smyslu v nedokonalém světě 131
- Hydrologie a kvalita vody 146
- I**
- Identifikační příručka ptáků České republiky 40
- Iluze pokroku, Rozklad marxismu 69
- Italská cesta 70
- J**
- Jací jsme 128
- Jak bychom si měli zařídít Rusko a Rusko v troskách 70
- Jak být dobrý i bez pána boha a další eseje o náboženství, morálce a vědě ve svobodné společnosti 55
- Jak funguje strach 134
- Jezovita Balbinus 124
- Jiné myslí 80
- Jiní viktoriáni. Studie o sexualitě a pornografii v Anglii v polovině 19. století 10
- Jungovské eseje z devadesátých let 125
- K**
- Kalendář událostí v KT Auschwitz 93
- Karel VI. Schwarzenberg. Deníky 1921–1947 111
- Kdy vypukne válka 51
- Klimatická změna 41
- Kniže knih. Jak jeden sběratel vybudoval nejtrvalejší a nejpozoruhodnější židovskou knihovnu v dějinách 95
- Kodex cti 132
- Koldům v Litvínově 10
- Kompedium německé literatury v českých zemích 11
- Krajina středověké Prahy 88
- Král Šumavy. Portrét Kiliána Nowotného 110
- Kritiky a eseje. Vybrané spisy I. 123
- Krize evropských věd a transcendentální fenomenologie. Úvod do fenomenologické filosofie 71
- Kronika druhé republiky 28
- Kronika virového šílení a jiné eseje 125
- Kryslíčková „teroristická skupina“. Proces Talík a spol. 50
- Křížové cesty v Čechách a na Moravě 12
- Květena České republiky 9 41
- L**
- Lágr Rovnost 50
- Legends, mýtus a dějiny. Pojem vyhnání v německé paměti 88
- Lepší andělé. Proč ubývá násilí 133
- Lesní bratři 89
- Lidé kolem stolu aneb Úvod do mezilidské chemie 28
- L'opera come un evento festivo 11
- Louky. Dobrodružství poznávání 46
- Lži, které svazují. Nové pojetí identity 132
- M**
- Malá flóra Slovenska – Klíč na určování cievnatých rastlín 46
- Meteorologie a předpovídání počasí ve vzdělanosti středověkých Čech a Moravy 47
- Mezi disentem, undergroundem a šedou zónou. Neoficiální bulharská literatura 1944–1989 103
- Mezi pakárnou a službou vlasti. Základní vojenská služba (1968–2004) v aktérské reflexi 89
- Mezi Stalinovou třídou a Husákovým tichem. Kapitoly z pražské toponymie 142
- Mezi státním plánem a badatelskou svobodou 140
- Mezi životem a snem 71
- Míšení žánrů, stylů a diskurzů v internetové komunikaci 101
- Mitochondrie a medicína budoucnosti 80
- Mocná slova. Studie rabínských autority a literatury na středověké Moravě 95
- Modelování mezní vrstvy atmosféry 83
- Moderní architektura: kritické dějiny 29
- Moderní česká divadelní hra 1896–1945. Mezi textem a inscenací (slovník děl) 143
- Motýlí a housenky střední Evropy. Drobní motýli II 60
- Mučedníci a oběti pro Krista. Martyrologium katolické církve v českých zemích ve 20. století 29
- N**
- Na prahu socialismu. Československo v letech 1956–1960 90
- Na prvním místě má být národ 90
- Na troskách mariánského sloupu. Vybrané kapitoly z katolického života v meziválečném období 120

- Nad Smědavou čeká smrt 51
 Nanovláčna 82
 Národ straně – strana
 sobě. Národní divadlo
 a normalizace 140
 Násilí a válka mezi lovci
 a sběrači 47
 Nebuď jako tvoji otcové:
 Židovství, křesťanství
 a hebrejská Bible v díle
 Profayta Durana 96
 Nekorektní literatura.
 Politická korektnost
 v české literatuře
 a literární komunikaci 103
 „Není přítel jako přítel“. Židé
 v národním státě Čechů
 a Slováků 1945–1948 63
 Núbie. Vzpomínky na
 zmizelou zemi zlata 20
- O**
 O budoucnosti. Vyhledky
 lidstva 55
 Občan Monte Christo a další
 prózy 127
 Objevování duálních čísel 81
 Oči moře. Sochy z lodních
 přídílí 72
 Od New Clubu
 po Žumpu 117
 Opera omnia 19/II 64
 Opera omnia 26/I 65
 Opera omnia 26/II 65
 Orbity smrti. Nacistická
 „eutanázie“ a české země,
 1939–1945 52
 Oskar Kokoschka. Umělec
 století 30
 Osvícení nyní. Obhajoba
 rozumu, vědy, humanismu
 a pokroku 133
- P**
 Paralelní existence. Rukopisy
 a tisky v českých zemích
 raného novověku 99
 Pes na gondole 39
 Pinkasim jako pramen
 ke studiu správy a vnitřní
 politiky židovských obcí 96
- Počátky Československé
 republiky I.–III. 22
 Podnik s nejistým koncem 31
 Poemy, svazek II. 73
 Pojmenování a právo.
 Základní otázky
 právní úpravy jména,
 příjmení, pseudonymu
 a neformálních jmen 115
 Poslední člověk 73
 Pozapomenutí lidé počátků
 Československa. Právo –
 politika – sociální
 záležitosti 26
 Praha big beatová 118
 Praha ožralá 119
 Prahou Boženy Němcové
 a Karla Havlíčka
 Borovského 118
 Pražské tančírny 117
 Pražský Maharal mezi tradiční
 aškenázskou učeností,
 mystikou a filozofií 97
 Pražský uličník. Encyklopedie
 názvů pražských
 veřejných prostranství 30
 Principes de la Flute.
 Jacques Hotteterre a jeho
 Zásady hry na příčnou
 flétnu, zobcovou flétnu
 a hoboj 31
 Profesori pražské univerzity
 v pozdním středověku
 a raném novověku 91
 Proměny anarchismu
 (1793–1939) 91
 Pronikání humanismu
 a renesance do české
 knižní kultury 99
 Průvodce po historických
 památkách trestu, bolesti
 a smrti 119
 Předřecká filozofie. Hledání
 pravdy ve starověké
 Babylonii 106
 Přepis pravidel evropské
 ekonomiky 134
 Případ Clifton: Monografie
 jednoho sešitu 14
 Příslib a naplnění. Palestina
 1917–1949 108
- Psychologie nevědomých
 procesů 74
 Putování Jana Hasištejského
 z Lobkovic ke Svatému
 hrobu 32
- R**
 Radostí ku síle 141
 Republika mezi rovností,
 růzností a jednotou 25
 Republika právníků 24
 Republika uchovávací
 a tvořivá 26
 Republika v pohybu 23
 Republika ve změnách
 a trvání 25
 Richard Dotzauer.
 Podnikatelský příběh
 z doby počátků
 kapitalismu v Čechách 62
 Richard Wagner a jeho
 Židovství v hudbě 97
 Robofilozofie. Vědomí,
 autonomie, kreativita,
 emoce a utopie 56
 Rotrekl 104
 Rozprava o revolucích,
 O Buonapartovi
 a Bourbonech 74
 Ruce světové revoluce.
 Carlos a Státní
 bezpečnost, 1976–1989.
 Edice dokumentů 92
 Rukopis nalezený
 v Zaragoze 75
 Růst. Od mikroorganismů po
 megapole 56
- Ř**
 Řecké mýty v literární
 a výtvarné tradici.
 Dvoudílná monografie 32
 Říkej mi Tonka Šibenice 75
- S**
 Samotářský sex: Kulturní
 dějiny masturbace 135
 Samozřejmě pravdy 33
 Scénická poznámka
 středověkého
 náboženského dramatu:

Rejstřík titulů

- liturgické a pololiturgické hry 92
- Science, Occupation, War: 1939–1945 52
- Scintilační materiály 83
- Sexuální delikty před apelačním soudem v letech 1687–1727 137
- Shakespeare a jeviště svět 16
- Shakespeareova Anglie. Portrét doby 17
- Skupinová akce v prvních letech republiky 27
- Slasti a strasti vědců naší vlasti 33
- Slovinsko-český slovník 34
- Snadnější smrt? Filozofické a právní předpoklady asistované smrti 57
- Soudruh Pavlík Morozov 141
- Stabilní izotopy biogenních prvků. Použití v biologii a ekologii 146
- Stálé vojsko vědecké. Česká akademie věd a umění 1890–1952 35
- Stavovské divadlo 1824–1862. Českojazyčný repertoár 34
- Století čerejšek. Československé texty z let 1918–1925 22
- Svět prostitute v pozdním Rakousku-Uhersku 63
- Š**
- Šlápěje československé aneb Demlovo putování. Svazek 5. 122
- Španělský testament 108
- Šťastný věk. Studie o literatuře a kultuře dvacátého století. Vybrané spisy 3 126
- T**
- Techniky pozorovatele. Vidění a modernismus v 19. století 59
- Těla rostlin 48
- Temná data 57
- Textilie z archeologických výzkumů na Pražském hradě. Památky po českých panovnících, jejich rodinných příslušnících, světcích a církevních hodnostářích / Textiles from archaeological research at Prague castle. Relics of Czech rulers, their family members, saints and Church dignitaries 35
- Ti, kteří se rozhodli 18
- Tiha a beztíže folkloru. Folklorní hnutí druhé poloviny 20. století v českých zemích 142
- To, nač se vzpomíná 114
- Tvář Británie. Příběhy za národními portréty 36
- U**
- Učebnice obecné psychologie 36
- Utváření republiky 24
- Úvahy II–VI (Černé sešity 1931–1938) 37
- V**
- „Vedme mládež duchovně do Říše!“ aneb vybraná protektorátní periodika pro děti a mládež jako nástroj nacistické propagandy 53
- V různosti je síla. Exilová nakladatelství Sixty-Eight Publishers a Index nejen ve vzájemné korespondenci 38
- V Sokole a v Tasově. Svazek 6. 121
- V Tasově a v Sokole. Svazek 7. 122
- Varšava 1920. Leninovo neúspěšné dobývání Evropy 37
- Ve stínu mužů. Ženy v československých vojenských jednotkách na východní frontě v letech 1942–1945 53
- Vrubounovití brouci (*Scarabaeoidea*) střední Evropy 144
- Výpravy k já. Projev individualismu v české kultuře 19. století 38
- Vysušená kaluž 76
- Význam Prahy pro šíření Mozartova díla Evropou 39
- Vzdělání a střední třída v císařském Rakousku 1848–1918 93
- Vzpomínky politické vézeňkyně padesátých let Alexandry Součkové 112
- Vzpomínky sedláka (od poddanství do dnešních dní) 112
- Z**
- Za neznámými tvory amazonských lesů 48
- Za přeludem svobody 113
- Zahrada po ní zůstala aneb konec střední Evropy. Sidonie Nádherná: Dopisy Václavu Wagnerovi 1942–1949 s dalšími dokumenty 111
- Zakřivený čas v Kremži. Pět povídek 72
- Zima a léto v království obojí Sicílie 76
- Zloduch Petříček 78
- Zrušení šlechty 27
- Ztracené tváře řecké tragédie 1. 77
- Ztracené tváře řecké tragédie 2. 77
- Ž**
- Ženský román 78
- Židovská tragédie 113
- Život a láska v nacistické Praze 114
- Život vznešeného Kršny 106
- Žurnalistika 5.0 a její etika. Nástup automatizace a umělé inteligence do redakcí zpravodajských médií 135

Nakladatelství Academia
Středisko společných činností
AV ČR, v. v. i.
Vodičkova 40, 110 00 Praha 1

Jiří Padevět
ředitel
padevet@academia.cz

Viktorie Gjurisířová
manažerka velkoobchodu
a zástupkyně ředitele
gjuristicova@academia.cz

Michaela Procházková
šéfredaktorka
prochazkova@academia.cz

Kateřina Brožová
manažerka výroby
brozova@academia.cz

Marie Povýřilová
manažerka marketingu
povyřilova@academia.cz

Šárka Hakenová
manažerka maloobchodu
hakenova@academia.cz

Jana Šrotová
šéfredaktorka časopisu *Živa*
srotova@ssc.cas.cz

Seznam členů redakční rady Nakladatelství Academia

Předseda:
prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc., FEng., dr. h. c.,
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT

Členové:
RNDr. Miloš Anděra, CSc.,
Národní muzeum Praha
doc. RNDr. Jan Černý, Ph.D.,
Přírodovědecká fakulta UK
doc. RNDr. Lubomír Hrouda, CSc.,
Přírodovědecká fakulta UK
Mgr. Michal Jareš, Ph.D.,
Ústav pro českou literaturu AV ČR
RNDr. Eduard Kočárek, Ph.D.,
2. lékařská fakulta UK
Dipl. Biol. Jiří Mikovský, CSc.,
Národní muzeum Praha
RNDr. Jiří Moravec, CSc.,
Národní muzeum Praha
PhDr. Petr Nejedlý, Ph.D.,
Ústav pro jazyk český AV ČR
PhDr. Leo Pavlát,
Židovské muzeum v Praze
Mgr. Michaela Procházková,
Nakladatelství Academia, SŠC AV ČR
Mgr. Ivo Purš, Ph.D.,
Ústav dějin umění AV ČR
prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc.,
Historický ústav AV ČR
PhDr. Martin Steiner,
Filosofický ústav AV ČR

KONFERENČNÍ A HOTELOVÁ CENTRA AKADEMIE VĚD ČR

CONFERENCE AND HOTEL CENTERS OF ACADEMY OF SCIENCE OF CZECH REPUBLIC

KONFERENCE
CONFERENCES

FIREMNÍ AKCE
EVENTS

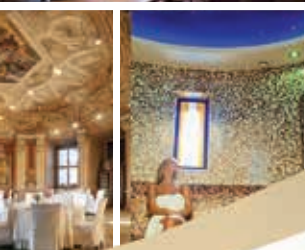
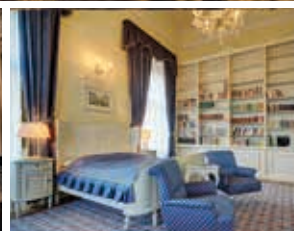
SVATBY
WEDDINGS

SEMINÁŘE
SEMINARS

UBYTOVÁNÍ
ACCOMMODATION

OSLAVY
CELEBRATIONS

GASTRONOMICKÉ SLUŽBY
GASTRONOMY SERVICES

KLUB ACADEMIA

**STAŇTE SE ČLENEM KLUBU
A UŠETŘETE PŘI NÁKUPU KNIH AŽ 20 %**

PODMÍNKY A INFORMACE O ČLENSTVÍ V KLUBU ACADEMIA:

Členem Klubu Academia se může stát každý, kdo v Knihkupectví Academia uskuteční jednorázový nákup v hodnotě min. 1000 Kč, předloží účtenku a zažádá o vydání členské karty.

Členská karta Klubu Academia poskytuje slevu 20 % na nákup knih z produkce Nakladatelství Academia a 10% slevu na knihy ostatních nakladatelů. Sleva se nevztahuje na časopisy s výjimkou Živy.

Členství v Klubu není časově omezené. Členská karta je přenosná a pro její vydání není potřeba uvádět osobní údaje. Slevy lze uplatnit pouze v Knihkupectví Academia, a to v Praze a Brně.

Slevy nelze kombinovat a nelze je uplatnit na již zlevněné zboží.

Praha: Václavské nám. 34 | Národní 7 | Na Florenci 3
Brno: nám. Svobody 13

www.academia.cz

**AUKCE | NÁKUP A PRODEJ | VÝSTAVY | ZNALECKÉ POSUDKY
EXPERTIZY | RESTAUROVÁNÍ | ODBORNÉ RÁMOVÁNÍ**

RUDOLF KREMLÍČKA: BÁRKY NA BŘEHU, olej na plátně, 1930, 48 x 68 cm
vyvolávací cena: 950 000 Kč, dosažená cena: 3 100 000 Kč

Národní 7, Praha 1 | otevřeno po–pá: 10–18 hod.
galerie@galeriekodl.cz | tel.: +420 251 512 728, +420 602 117 440

www.galeriekodl.cz

zdarma

Knihkupectví Academia
Praha – Václavské nám. 34 / Národní 7 / Na Florenci 5
Brno – nám. Svobody 13

www.academia.cz

www.vedakolemnas.cz

www.ivankraus.cz

www.ivanklima.cz

www.shakespeare-academia.cz

<https://soutez.academia.cz>

<http://ziva.avcr.cz>

www.twitter.com/NaklAcademia

www.facebook.com/nakladatelstvi.academia

www.instagram.com/nakladatelstvi_academia

Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-200-3239-3

